

ATLAS MONTFOORT

Bouwstenen voor de omgevingsvisie

INHOUDSOPGAVE ATLAS

INLEIDING EN PROCESBESCHRIJVING

IDENTITEIT EN KERNKWALITEITEN

LANDSCHAP EN CULTUURHISTORIE

REGIO

GEZONDHEID

MILIEU

VEILIGHEID

ECONOMIE

WATER EN KLIMAAT

ENERGIE EN GRONDSTOFFEN

WONEN

SPORT, RECREATIE, CULTUUR

MOBILITEIT

GROEN EN OPENBARE RUIMTE

**CONCLUSIES: UITGANGSPUNTEN EN
AANDACHTSPUNTEN VERVOLG**

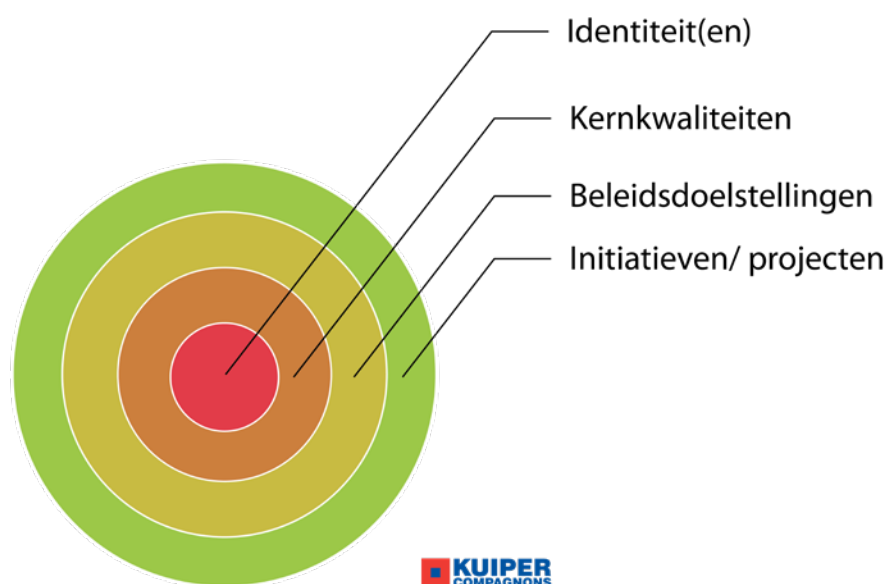
Leeswijzer

De Atlas van Montfoort is het resultaat van de eerste stap in de totstandkoming van de omgevingsvisie Montfoort. Deze eerste fase is met name gericht op het ophalen en beschrijven van de identiteit en kernkwaliteiten van Montfoort. Deze 'atlas' is bedoeld om een overzicht te bieden van de huidige situatie en actuele opgaven. Dit hebben we middels een inventarisatie en analyse van het huidige ruimtegebruik en beleid gedaan. Dit is aangevuld met informatie die we hebben opgehaald tijdens de (digitale) participatieronde.

De Atlas is opgebouwd uit verschillende onderdelen. Allereerst wordt er kort ingegaan op de Omgevingswet en de rol van de omgevingsvisie in de wet. Vervolgens wordt de identiteit en de kernkwaliteiten van Montfoort beschreven en hierbij hebben we 'landschap en cultuurhistorie' als apart thema uitgelicht en uitgebreid beschreven. We willen hiermee benadrukken dat dit thema onderscheidend is voor de gemeente en ook voor de positionering van Montfoort in de regio van belang is. De kern van de Atlas is verdeeld in verschillende (sectorale) thema's. Achtereenvolgens komen de volgende thema's terug:

- Gezondheid, Milieu, Bodem & Veiligheid
- Economie
- Water & Klimaat
- Energie & Grondstoffen
- Wonen
- Sport, Recreatie en Cultuur
- Mobiliteit
- Groen en Openbare Ruimte

Per thema worden de kernkwaliteiten beschreven en is er onderzocht wat de trends & ontwikkelingen zijn. Vervolgens zijn de thema's onderverdeeld in meerdere deelthema's die in de gemeente met dat thema samenhangen. Hierbij zijn de opgehaalde kansen & zorgen beschreven en zijn de huidige beleidsuitspraken op dat deelthema opgenomen. Bovenstaande is met elkaar geconfronteerd waarna de belangrijkste uitgangspunten en aandachtspunten naar voren zijn gekomen. De daadwerkelijke richtinggevendende keuzes worden pas in de volgende fase gemaakt. Zoals in de conclusie beschreven, niet alles kan. Er zullen (nieuwe) beleidskeuzes moeten worden gemaakt.

▲ De tijdloze kern

In bovenstaande figuur worden de verschillende onderdelen van de omgevingsvisie schematisch weergegeven. In de kern van de visie draait het om de identiteit en kernkwaliteiten en daaromheen nemen we de diverse beleidsdoelstellingen op. Dit samen geeft richting aan initiatieven en projecten (de buitenste ring). We bouwen de omgevingsvisie op vanuit de kern. Dat wil zeggen we beginnen met het ophalen en beschrijven de identiteit en kernkwaliteiten van Montfoort. Vanuit daar reflecteren we op huidige en gewenste toekomstige beleidsdoelstellingen.

INLEIDING EN PROCESBESCHRIJVING

Inleiding

Naar verwachting treedt op 1 januari 2022 de Omgevingswet in werking. Deze Omgevingswet bundelt de wetgeving en regels voor onder andere ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. De wet regelt daarmee het beheer en de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving. Met de Omgevingswet wordt het stelsel van ruimtelijke regels volledig herzien. Dit vraagt om een andere werk- en denkwijze van de gemeente, maar ook van andere overheden, burgers en bedrijven. Er zijn straks minder regels die overzichtelijker zijn, met meer ruimte voor initiatieven en lokaal maatwerk. Bij het opstellen van nieuwe regels en verordeningen zal niet meer de denkwijze gehanteerd worden waarbij iets niet kan omdat een gebied per definitie beschermd is. De vraag moet worden, waarom wil je iets beschermen en hier regels voor op stellen. Er moet meer vanuit de kwaliteit van een gebied geredeneerd worden. Dit zal een grote cultuuromslag vragen bij alle overheden. Integrale afweging van initiatieven en het geven van vertrouwen zijn sleutelbegrippen. Het doel en de meerwaarde van een initiatief in de fysieke leefomgeving moet centraal staan in plaats van de vraag: 'mag het wel?'. Het achterliggende belang en het gesprek hierover wordt hiermee een belangrijker onderdeel van omgevingsbeleid.

De breedte van de Omgevingswet vraagt om meerdere aparte projecten. Projecten met ieder hun eigen proces en doel. Een deel volgt uit expliciete onderdelen en/of verplichtingen uit de wet (bv. Omgevingsvisie, DSO), een deel is nodig om te kunnen zorgen dat we deze doelen kunnen realiseren. We hebben hierbij de volgende projecten onderscheiden:

- Omgevingsvisie
- Wet- en regelgeving
- Omgevingsplan
- Processen, digitalisering en informatie
- Participatie en organisatie

De projecten staan op zich maar hebben verbanden met elkaar en voeden elkaar over en weer. Zo is de omgevingsvisie bijvoorbeeld de basis voor het omgevingsplan, maar ook op toezicht en handhaving. Daarnaast moet het omgevingsplan voldoen aan digitale standaarden en moet er verantwoording afgelegd worden over participatie. Vanwege deze samenhang worden de projecten in samenhang bekeken en aangestuurd.

De hiernaast beschreven uitgangspunten zijn gebruikt bij het opstellen van deze Atlas. Deze Atlas is het resultaat van de eerste fase in de totstandkoming van de omgevingsvisie Montfoort (zie processchema). In de Atlas wordt het fundament voor de omgevingsvisie gelegd door thematisch en gebiedsgericht het huidige beleid en ruimtegebruik te beschrijven.

Zoals benoemd is één van de (verplichte) instrumenten voor gemeenten de omgevingsvisie. Bij het maken van een omgevingsvisie kan een overheid op basis van doelen en ambities voor de lange termijn een nieuwe koers uitzetten. Of de bestaande koers handhaven. Evaluatie van het huidige beleid maakt helder wat de stand van zaken is. Wat werkte wel? Wat niet? Welke keuzes zijn nodig? Dat is belangrijke basisinformatie voor de omgevingsvisie. Deze basisinformatie is de essentie en aanleiding van de 'Atlas'. In de uiteindelijke visie zal de samenhang tussen doelen van verschillende beleidsdocumenten gezocht worden. Het verbinden van bestaande doelen helpt om kansen en uitdagingen scherp te krijgen. Om de samenhang te vinden zal integraal gewerkt worden tussen verschillende bestaande beleidsvelden en nieuwe maatschappelijke opgaven. In de omgevingsvisie wordt - samen met inwoners, partners en ondernemers - de integrale koers uitgezet naar de toekomst. De bestaande kwaliteiten vormen daarbij het vertrekpunt. Deze visie moet helder aangeven waar de gemeente naar toe wil. Zo kan de positie bepaald worden en - waar dat nodig is - stelling worden genomen. De omgevingsvisie is daarbij de kapstok voor het toekomstig beleid en initiatieven. Het toekomstige beleid zal verder vastgelegd worden in het omgevingsplan en hier zullen ook initiatieven aan getoetst worden. Het is van belang dat het omgevingsplan goed aansluit op de omgevingsvisie, zodat beide documenten elkaar niet tegen zullen spreken en voor onduidelijkheid zorgen. Om het omgevingsplan goed op de omgevingsvisie aan te sluiten zal tijdens het opstellen van de omgevingsvisie duidelijk naar voren moeten komen hoe bepaalde kwaliteiten geborgd worden en ontwikkelingen een plaats krijgen in de gemeente.

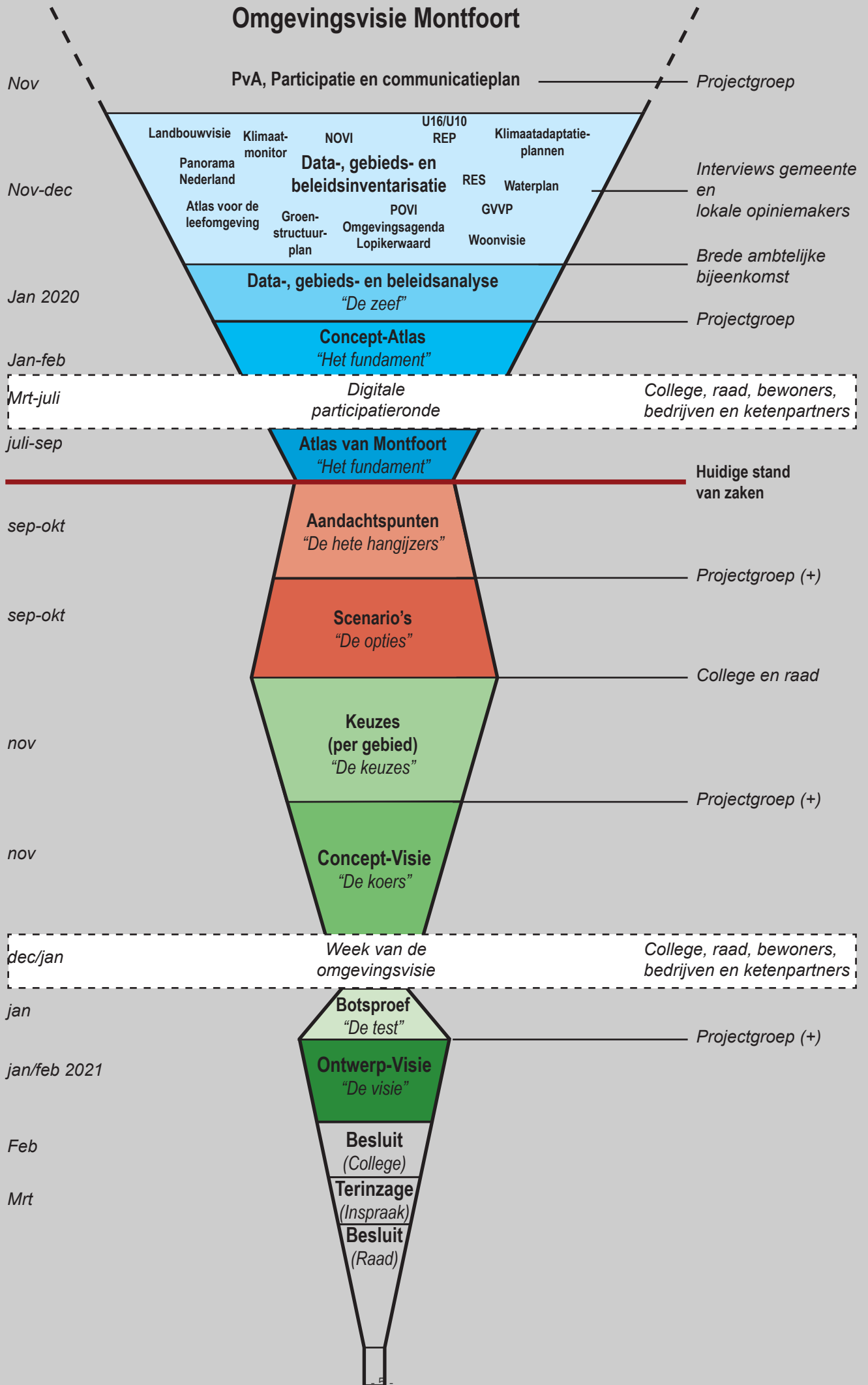
Uitgangspunten

De gemeente Montfoort heeft eind 2018 de volgende uitgangspunten voor de implementatie van de Omgevingswet bepaald:

- We kiezen een groeistrategie
- Montfoort wil regionaal georiënteerd zijn
- Montfoort wil werken vanuit een multidisciplinaire, integrale blik:
- Montfoort wil meer ontwikkelen op participatie

"Door de Omgevingswet komt er meer ruimte voor initiatieven en lokaal maatwerk. Durf die te benutten!"
Quote uit digitale participatieronde

Processchema Omgevingsvisie Montfoort

IDENTITEIT EN KERNKWALITEITEN

Twee vitale kernen in het Groene Hart

De gemeente Montfoort is het begin van het Groene Hart. Ten oosten begint de drukke metropoolregio Utrecht. Door de nabijheid van het groot stedelijk gebied zijn de stedelijke voorzieningen relatief dichtbij, maar de belevingswaarde van onze gemeente is alsof je in een rustige plattelandsgemeente bent, ver weg van alle stadse drukte. Beide kernen, Montfoort en Linschoten, ademen historie, zowel in de centrum als in het buitengebied. Wij beschikken over een uniek landschap waar toeristen voor naar Nederland willen komen. Alle kenmerken van het Groene Hart, weilanden met koeien, boerderijen, linten en molens zijn in onze gemeente te vinden. We zoeken steeds naar de optimale balans tussen historie en vooruitgang.

Identiteit en kernkwaliteiten gemeente

- Montfoort is een gemeente waar het landschap nog in een unieke staat is (veenweideverkaveling in combinatie met oeverwallen langs Hollandsche IJssel en Lange Linschoten)
- De stad Montfoort en het dorp Linschoten hebben een rijke historie met unieke monumenten die nog steeds goed zichtbaar is
- De gemeente heeft een prettig woonmilieu met een eigen karakteristieke bedrijvigheid (sterke maakindustrie)
- De gemeente heeft een hechte samenleving en een rijk verenigingsleven in beide kernen

Kernwaarden:

- Rust en ruimte koesteren
- Waardevol Blauw en groen
- Trots op historisch karakter
- Levendig en zorgzaam
- Bourgondisch, sociaal en religieus
- Creatief en innovatief

Het landschap en de cultuurhistorie zijn de dragers van de fysieke leefomgeving van de gemeente Montfoort.

Identiteit en kernkwaliteiten Montfoort

Het kasteel Mons Fortis en het verkrijgen van stadsrechten in de middeleeuwen heeft er voor gezorgd dat de binnenstad van Montfoort een oude stadse uitstraling heeft. De kleinschalige en compacte binnenstad hebben we behouden met veel cultuurhistorische elementen en oude patronen. Dit straalt ook af op onze inwoners die nog waarde hechten aan de historie en zeker ook de sociale levenswijze. We hebben een hechte gemeenschap waar veel mensen elkaar kennen en elkaar graag ontmoeten in de stad. Direct buiten het stedelijk gebied is het Groene Hart, met weidse vergezichten en (agrarische) cultuurlandschappen die qua structuur eeuwenlang bijna niet veranderd zijn. De Hollandsche IJssel zorgt ook voor extra beleving van het water in onze binnenstad, waar de rivier langs loopt. Naast alle cultuur, historie en groen is het haast niet voor te stellen dat wij ook onderdeel zijn van de drukke metropool regio Utrecht. Met een groot stedelijk gebied in de buurt zijn veel voorziening relatief dichtbij. Dit zorgt er voor dat onze inwoners het gevoel hebben dat ze op het platteland wonen, maar de voordelen van een stad dichtbij zijn. Zo hebben we wel de lusten, maar niet de lasten. Naast een prettig woonmilieu heeft Montfoort ook een eigen sterke economie, niet alleen op het gebied van de landbouw, maar ook door een sterke maakindustrie.

Identiteit en kernkwaliteiten Linschoten

Linschoten is een historische dorpje. Er zijn aanwijzingen dat het gebied al rond 900 bewoond werd. Het dorp is gebouwd aan een oud veenstroompje dat samenkomt met de rivier Lange Linschoten. De kern van het dorp heeft zich rond de rivier ontwikkeld en langs de rivier werd het dorp in eerste instantie uitgebreid tot een lintdorp. De dooradering van de rivier door het dorpscentrum zorgt voor een hoge omgevingskwaliteit in het dorp. Het nog gave historische dorpscentrum is dan ook aangewezen als beschermd dorpsgezicht. Het dorpse karakter van Linschoten is anders dan het meer kleinstedelijke karakter van Montfoort. We hechten veel waarde aan ons historische dorp en de sociale samenhang. Een dorp zoals Linschoten heeft relatief weinig werkgelegenheid voor al haar inwoners, dus veel werkenden hebben een baan buiten het dorp. De nabijheid van de snelweg maakt dat men makkelijk met de auto naar Utrecht, Den Haag en Rotterdam kan, maar ook het intercity station van Woerden is relatief dichtbij. Deze uitvalswegen zorgen er ook voor dat Linschoten stedelijke voorzieningen in de buurt heeft. Buiten het dorp begint ook hier meteen het rustige groene buitengebied. Het Landgoed Linschoten met het bijzondere park, waterlopen, monumentale boerderijen en bossen is een van onze cultuurhistorische en recreatieve parels.

▲ Essentieschets Gemeente Montfoort (bron: KuiperCompagnons)

Toelichting kenmerkende ruimtelijke kwaliteiten

Het landschap van Montfoort is kenmerkend voor het Groene Hart door het cultuurhistorische karakter van de kenmerkende copeontginningen. Deze veenweidegebieden dienen met name als grasland voor de melkveehouderij. Het bijzondere van de gronden is de gaafheid die de gebieden nog hebben en op veel plekken is er nog een echt weids uitzicht op het landschap in te kijken. De Hollandsche IJssel en de Langs Linschoten zijn de blauwe aders van Montfoort en Linschoten. Samen met de Montfoortse Vaart, de vele slootjes en onze natuurlijke 'waterparels' zijn we een waterrijke gemeente.

De landschappelijke elementen hebben in grote mate de huidige structuur van de gemeente vormgegeven. Denk daarbij aan de oeverwallen met dijklinten, oude stroomruggen en ontgonnen veenweidegebieden met veenweidelinten. De rechte lijnen in het veenweidelandschap, zoals de lintbebouwing en waterwegen, en het meer glooiende en gemengde karakter van de oeverwallen zijn onderdeel van onze historisch gegroeide gemeentelijke identiteit.

Naast de agrarische landschappen zijn, verspreid over de gemeente, diverse natuurgebieden die de natuurwaarde van onze gemeente verhogen. Het huis Linschoten met het park, waterlopen, monumentale boerderijen en bossen van het landgoed zijn daarbij een van onze cultuurhistorische en recreatieve parels, samen met de kernen van Montfoort en Linschoten. Echter staat niet alleen het landschap en wonen centraal in onze gemeente. Ook hebben we verschillende bedrijventerreinen en diverse voorzieningen in onze kernen waar we trots op zijn en die voor levendigheid en werkgelegenheid zorgen.

LANDSCHAP EN CULTUURHISTORIE

Kwaliteiten

Het landschap is een onderscheidende kwaliteit van de gemeente. De vele cultuurhistorische elementen laten een rijke historie zien. Door alle verschillende afzettingen is er een diverse ondergrond met hoogte-reliëf ontstaan. Op de hogere vruchtbare gronden langs de Hollandsche IJssel en de Lange Linschoten, die een groot deel van het huidige landschap hebben gevormd, zijn de eerste nederzettingen gesticht. Deze nederzettingen zijn later uitgeroeid tot de huidige kernen Montfoort en Linschoten en op de randen van de oeverwal en de veengronden zijn de lintdorpen ontstaan. De veengronden zijn al vroeg ontgonnen voor turfwinning en vervolgens gebruikt voor de landbouw. Deze structuur, die nu nog steeds herkenbaar is, waren in de vroege middeleeuwen al een gebiedskenmerk. Door de copeontginningen zijn veel kenmerkende nattere natuurgebieden verdwenen in de gemeente. Op sommige plaatsen zijn deze kwaliteiten door nieuwe natuurontwikkeling teruggebracht. De graslanden zijn ideale gebieden voor weidevogels. Het landschap van Montfoort is door de invloeden van wind, water en menselijke ingrepen tot een uniek cultuurlandschap gevormd wat nog steeds gaaf is. Iets dat door verder oprukkende verstedelijking steeds schaarser wordt. Het stiltegebied in de gemeente is daarbij een onderscheidende kwaliteit. Hierdoor is Montfoort een aantrekkelijke gemeente om te recreëren, waar verschillende landschappelijke elementen de dragers zijn van een omgeving die als oer-Hollands kan worden gezien. De landschappelijke elementen die we in dit hoofdstuk uiteenzetten en samen het landschap vormen zijn de geologie & bodem, het watersysteem, de cultuurhistorie, de ecologie, de kleine landschappelijke elementen en het huidige ruimtegebruik. Per element zijn er waardevolle gebieden die samen de landschappelijke kwaliteiten van vormen.

Voor geologie & bodem zijn de oeverwallen en oude stroomruggen waardevol, voornamelijk ten zuiden van Montfoort in de polders Heeswijk en Blokland in een venige kom waar resten van een oeverwal liggen die is gevormd door de Hollandsche IJssel en de Stuivenbergse Stroomrug. In waterhuishoudkundig opzicht is de grondwaterbescherming van belang voor de waterwinning. Ten oosten van Montfoort is een groot waterwingebied. Door de heldere tijdlagenstructuur van de Lopikerwaard is er een uniek cultuurhistorisch landschap ontstaan. De ontginningsstructuur is nog zeer gaaf en relatief onverstoorde. Ook de bijbehorende ontginningslinten maken onderdeel uit van de belangrijkste cultuurhistorische waarden. Ook de resterende natuurwaarden zijn van regionaal belang. Met name voor water- en weidevogels is de westzijde van de Lopikerwaard van belang. De verschillende kleine landschappelijke (lijn) elementen zijn tevens belangrijk voor de beeldkwaliteit en ecologie. Deze lijnelementen zijn te vinden langs infrastructuur en waterwegen. Een groot deel van het buitengebied bestaat uit graslanden die in dienst staan van de grondgebonden veehouderij. In recreatief opzicht is het recreatief medegebruik van het landelijk gebied belangrijk. Hiervoor bestaat een netwerk van routes en een aanbod aan overwegend kleinschalige voorzieningen. De ruimtelijke- en omgevingskwaliteit is hoog. Dat geldt, naast de genoemde kernen en linten, voor het hele grondgebied. Een goed verzorgde omgeving heeft ook met het welbevinden van bewoners en de economische waarde van een gebied te maken.

Trends en ontwikkelingen

Verstedelijking, extensievere vormen van landbouw en duurzame vormen van energie hebben allen meer grond nodig. Hierdoor ontstaat er in de komende jaren verdere schaarste en kan dit concurreren met huidige landschappelijke waarden. Om de gewenste ontwikkelingen voort te zetten zullen duidelijke keuzes gemaakt moeten worden, want niet alles kan op hetzelfde stukje grond. Daarom moet er gezocht worden naar het combineren van functies. Een aantrekkelijk landschap heeft een belangrijke aantrekkingskracht voor recreatie en de wonen. (PBL, zorg voor landschap)

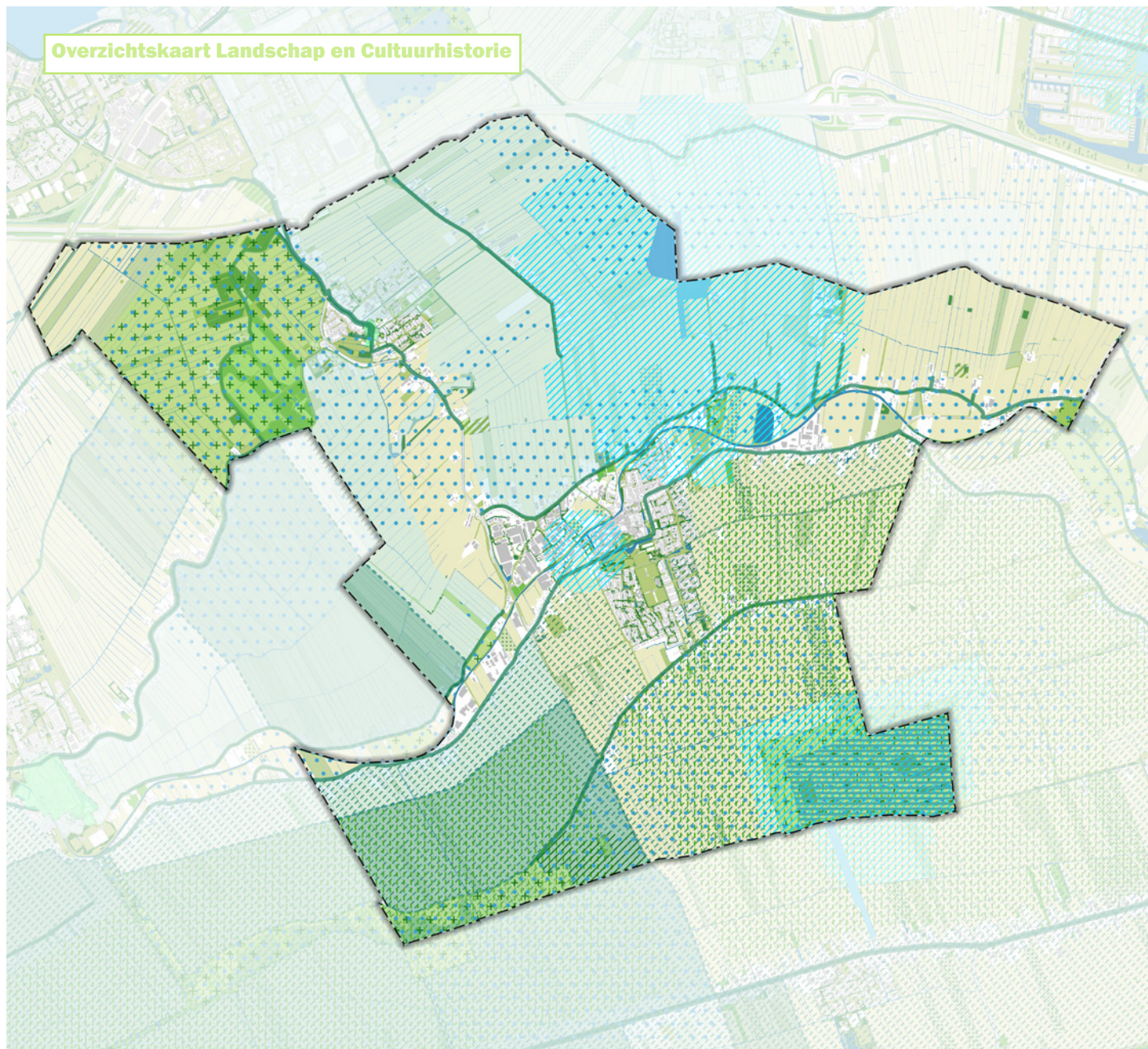
De druk op het landschap zal toenemen. Aan de ene kant is de huidige drager van het landschap, de landbouw, een sector die onder druk staat. Als de landbouw uit het landschapsbeeld verdwijnt zal een groot deel van het landschap veranderen. Aan de andere kant zijn er veel nieuwe ruimtevragers, bijvoorbeeld vanuit lokale bedrijvigheid, woonwensen en grote opgaven op het gebied van klimaatadaptatie en energietransitie. De nieuwe stads- en dorpsranden vormen opvallende stenige elementen in het open landschap. Bouwen buiten de rode contouren zal in de toekomst waarschijnlijk vaker nodig zijn om aan de vraag naar woningen en bedrijvigheid te voldoen. Om verrommeling te voorkomen en ook de nieuwe stadsranden te versterken zal bij het ontwerpen van nieuwe ontwikkelingen rekening gehouden moeten worden met de beeldkwaliteit. Door rekening te houden met de (gewenste) landschappelijke en stedelijke hoofdstructuren, de identiteit en contrasten tussen het open en besloten landschap.

Overzichtskaart Landschap en Cultuurhistorie

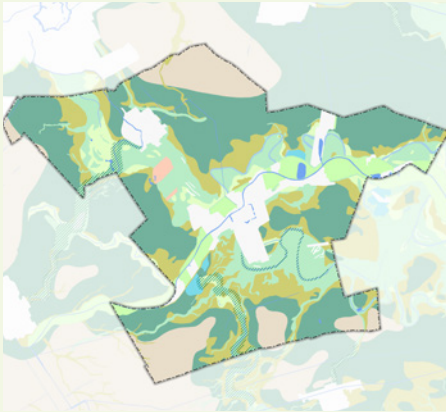
- bebouwingslint
- waterparels
- waterparels
- gebieden met verdrogingsgevoelige natuur
- weidevogelkerngebied
- archeologische monumenten
- stads- en dorpsgezichten
- waterparels
- natuur netwerk
- groene contouren
- stillegebied
- Lopikerwaard
- Oude Hollandse Waterlinie
- kastelen en buitenplaatsen
- hoog groenvoorziening
- laag groenvoorziening
- fruit- en boomteelt
- grasland agrarisch
- grasland overig
- akker
- bos
- gebouwen
- wegen
- Gemeente Montfoort

Schilderij van Leo Gestel:
Buiig Weer (Landschap bij Montfoort)
(bron: Centraal Museum Utrecht)

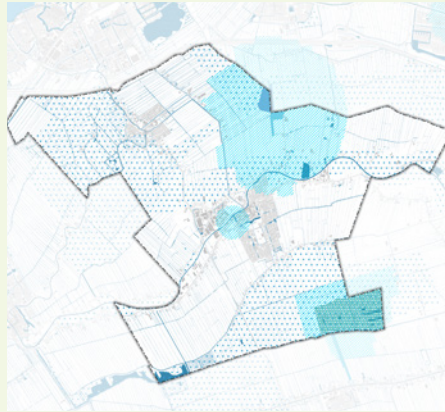
LANDSCHAP EN CULTUURHISTORIE

Geologie en bodem

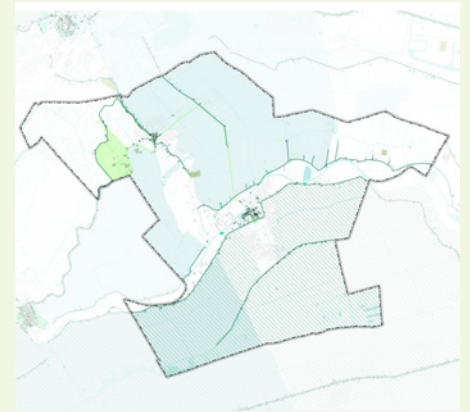
De invloed van de rivier en de vorming van veen op de nattere gronden is ook terug te zien op de bodemkaart van Montfoort. De bodem van de oeverwallen bestaat uit grof zand en lichte klei. De komgronden bestaan aan de oostkant van de gemeente uit kleigronden en verder naar het westen veranderd de bodemsamenstelling meer naar veengronden.

De fysieke vormen van het landschap in Montfoort zijn in het holoceen gevormd. In het holoceen hadden de rivieren een grote invloed op het vormen van het landschap. Dicht bij de rivierloop werd grover sediment afgezet zoals grind en zand, terwijl verder het gebied in fijner materiaal, zoals klei en slibdeeltjes werd afgezet. Op de plekken waar zand en grind afgezet werden ontstonden oeverwallen en in de lageregelegen gebieden komgronden. In de komgronden bleef het natter en ontstonden moerassen door veenvorming. De oeverwallen kwamen geleidelijk steeds hoger te liggen dan de komgronden en moerassen. De loop van de rivier veranderende door de jaren heen telkens, hierdoor ontstonden er verschillende oeverwallen met een zandlaag in het gebied.

Watersysteem

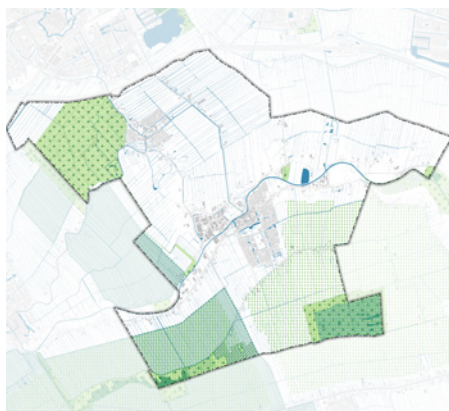
Het water heeft sinds de vorming van het gebied een belangrijke invloed op de gemeente en nog steeds is het water een drager van het landschap. De rivieren lopen door de stedelijke gebieden. Dit zorgt voor de waterrijke beleving in de stedelijke kernen. Het buitengebied is gevormd door een bepaalde vorm van afwateren. In de zomer is soms gebiedsvreemd water nodig om droge gebieden van water te voorzien, dit kan de waterkwaliteit verminderen. De aanwezigheid van meer water binnen het eigen gebied draagt bij aan verbetering van de waterkwaliteit. In het zuiden van Montfoort treedt kwel op dat via de ondergrond in de lageregelegen polder naar boven komt. Het kwel-gebied heeft potentieel hoge ecologische waarde. De oeverwallen kunnen gebruikt worden om overtollig hemelwater te laten infiltreren na hevige regenbuien. Door de ontwatering die nodig is voor het huidige landbouwkundig gebruik, klinkt het veen verder in. Een goede afweging is nodig tussen hoge peilen ten behoeve van de natuur en klimaatadaptatie en een lager peil ten behoeve van de ontwatering van landbouwgronden. In Montfoort is ook een drinkwaterwinningsgebied. Hiermee zal bij nieuwe ontwikkelingen rekening gehouden moeten worden.

Cultuurhistorie

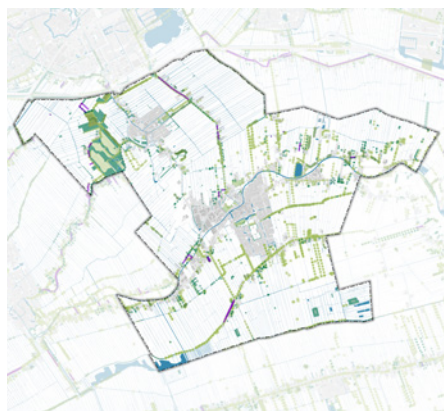
In de Lopikerwaard waren in de brons- en ijzertijd al nederzetting langs de oeverwallen aanwezig. De oeverwallen waren ook vruchtbare gronden, dit maakte landbouwactiviteiten mogelijk. Dit maakt dat deze gebieden van hoge archeologische waarde zijn. De nattere lage komgronden werden niet bewoond of gebruikt, maar waren woeste gronden. De woeste gronden zijn vanaf de oeverwallen ontgonnen en met een rechte lijn doorgetrokken, hierdoor ontstond een lintbebouwing op de oeverwal. Om de woeste gronden te ontginnen werden sloten en kleine kanalen aangelegd, waardoor er meer lijnelementen en linten in het gebied ontstonden. Deze lijnelementen zijn waardevol voor het landschap in de gemeente. Net als de karakteristieke lintstructuren, die zo kenmerkend zijn voor de veenweidegebieden in het Groene Hart. De wegen die werden aangelegd werden lijnvormig beplant met knotwilgen. De ontgonnen gebieden werden gebruikt voor zowel grasland, akkerbouw, boomgaarden en hennepsteelt. Later werden de meeste gebieden grasland. Het agrarische cultuurlandschap, inclusief de lintstructuren, vormt een belangrijke kwaliteit van het gebied. Ook de oude verdedigingslinie en ander militair erfgoed, zoals de commandopost in Willeskop, is van cultuurhistorische waarde. Zo is de schans van Linschoten onderdeel van de oud-Hollandse waterlinie.

De gaafheid van de huidige cultuurhistorische elementen zijn belangrijke kwaliteiten van de gemeente, maar ook kwetsbaar voor nieuwe ontwikkelingen. Er is een afweging nodig hoe er wordt omgegaan met cultuurhistorische en archeologische waardevolle elementen bij nieuwe ontwikkelingen. Momenteel is de cultuurhistorische waardenkaart in ontwikkeling. Dit zal hiervoor een belangrijk uitgangspunt bieden.

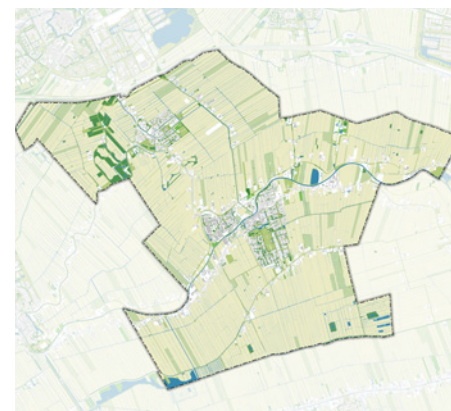
Ecologie

Het grootste deel van het buitengebied is in eerste instantie een cultuurlandschap, hier staat de landbouw centraal. Voor de ontginningen en (intensieve) landbouw groeiden op de hogere oeverwallen natte bossen en waren de komgronden moerassen. Beide soorten habitat zorgen voor verschillende flora en fauna. Met de komst van nederzettingen en schaalvergroting in de landbouw verdwenen beide typen habitat voor het grootste gedeelte. Door bemesting werd de bodem en het water voedselrijker. Nu bestaat het buitengebied voornamelijk uit graslanden waar weidevogels op af komen en zijn er enkele natuur- en bosgebieden, zoals bij landgoed Linschoten en Willeskop. Willeskop is na de ruilverkaveling aangelegd en van sterk groeiende ecologische betekenis. Het is van bovenregionaal belang vanwege de magneetwerking op watervogels en trekvogels. De natuurwaarden in het buitengebied en in/rondom de waterlichamen is op dit moment relatief laag. Om de natuur een impuls te geven kunnen blauwe aders in de gemeente gebruikt worden als verbindingzones tussen de al waardevolle maar versnipperde natuurgebieden. Een kans voor natuurverbetering ligt ook in de aanpassing van het agrarisch beheer van de graslanden. Om richting te geven aan de doelen voor flora en fauna kan gebruik gemaakt worden van de 41 icoonsoorten die door de provincie geselecteerd zijn. Dit zijn planten en dieren waar de provincie Utrecht een bijzondere betekenis voor heeft.

Kleine landschappelijke elementen

In onze gemeente zijn veel kleine landschappelijke elementen te vinden die de beeldkwaliteit en belevingswaarde van het buitengebied versterken en er voor zorgen dat mensen, planten en dieren de omgeving als prettig ervaren. Deze elementen zijn onder andere de solitaire bomen, knotwilgen, geriefbosjes en houtwallen. Als gemeente hechten wij hier veel waarde aan, omdat het landschappelijk-cultuurhistorische waarde heeft, maar ook natuurlijke en recreatieve waarde. We vinden het belangrijk om deze elementen te bewaren in het landschap en waar mogelijk bij nieuwe ontwikkelingen rekening mee te houden. Huidige provinciale planologische regels beschermen de kleine landschappelijke eenheden slechts beperkt. In de omgevingsvisie zal daarom een afweging gemaakt worden of we een extra bescherming toekennen aan bepaalde kleine landschappelijke elementen.

Landbouw als ruimtegebruik

De grootste grondgebruiker van het gemeentelijk gebied is de landbouw en zij is bepalend voor het landschap. Het landschap is ingericht om de landbouw optimaal te laten functioneren. In Montfoort komen voornamelijk drie type landbouwgronden voor, namelijk grasland, bouwland en fruitteelt. Het bouwland en fruitteelt gronden komen met name voor op en langs de hogere oeverwallen. Grasland komt met name in de ontgonnen gebieden voor, en zijn daarbij ook de grootste grondgebruiker. De graslanden worden gebruikt voor de veeteelt. Door een ruilverkaveling zijn er landbouwgronden ontstaan die voor een efficiëntere bedrijfsvoering zorgen. De landbouw heeft een toekomstperspectief dat beïnvloed wordt door de beleidsmaatregelen van overheden. In de omgevingsvisie zal een afweging gemaakt moeten worden in welke mate er ruimte is voor verdere schaalvergroting enerzijds en verbreding en veranderingen van functies in het buitengebied anderzijds.

LANDSCHAP EN CULTUURHISTORIE

Montfoort

Montfoort is gesticht door de bisschop van Utrecht ter verdediging tegen de graven van Holland. Hiervoor werd het kasteel gebouwd waarop een burggraaf werd aangesteld. In 1329 werden stadsrechten verworven. Met deze stadsrechten was het mogelijk om stadsmuren te bouwen en een gracht te graven. Hiermee steeg het aanzien van de stad. De historische patronen zoals de grachten, verdedigingswerken en het stratenpatroon, zijn nog steeds terug te vinden. Zo is op de kaart te zien dat er nog steeds veel oude bebouwing in het centrum van Montfoort is, zoals het Oude Stadhuis, het Kasteel, de commanderije, de hervormde kerk, de stellingkorenmolen Valk en het Sluisje. Door de ligging aan de Hollandsche IJssel was het onderdeel van een handelsnetwerk dat richting Utrecht en Gouda ging, hierdoor was er handel mogelijk in de stad. De voornaamste economische activiteit was landbouw zoals bijvoorbeeld de productie van kaas en boter en er waren ook enkele lijnbanen voor de touwnijverheid. Montfoort kende een tijdlang een bloeiende knopendraaiersindustrie, die zich ook met name langs de IJssel concentreerde. Daar hebben de inwoners van de stad hun bijnaam aan te danken: 'de knopendraaiers'. Later floreerde de steenindustrie met 7 fabrieken langs de Hollandsche IJssel. De binnenstad heeft geen status als beschermd stadsgezicht. Een vergelijkbaar beschermingsmechanisme, zou behoud van het erfgoed ten goede kunnen komen.

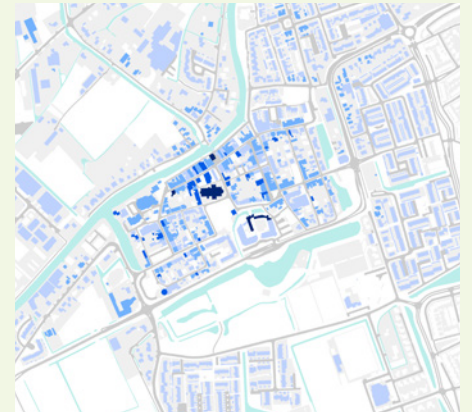
Linschoten

Het dorp Linschoten is gesticht op een restgeul langs een oude veenstroom. Dit lag net wat hoger in het landschap en het riviertje de lange Linschoten stroomde hier langs. Linschoten is ook eerst uitgebreid langs de Lange Linschoten als een lintdorp. Deze structuur is nog steeds terug te zien in de oudheid van de gebouwen in Linschoten. Langs de Korte Linschoten zijn nog oude gebouwen te vinden die als een lint langs de rivier gebouwd zijn. De naam Linschoten is afgeleid aan Lindescote wat vroeger een kleine type boerderij aan een stroompje betekent. De oudere kern langs de rivier heeft nog steeds dit karakter, omdat veel gebouwen nog vrijstaande kleinere boerderijen zijn in de historische stijl. Langs de rivier zijn nog restanten te vinden van de vroegere functies, zoals de trekschuit die over de rivier getrokken werd. Hieraan is te zien dat de rivier vroeger een belangrijke route was om goederen te vervoeren. Dit is ook terug te zien aan de trekschuit paden in het buitengebied waarlangs begroeiing niet gewenst was.

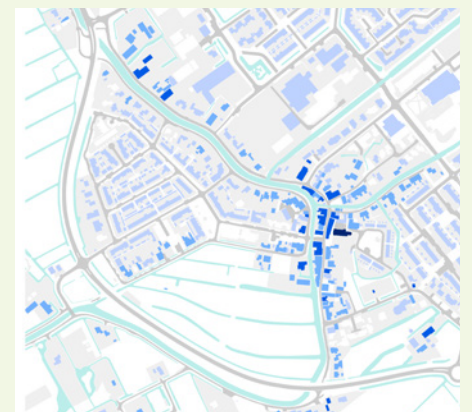
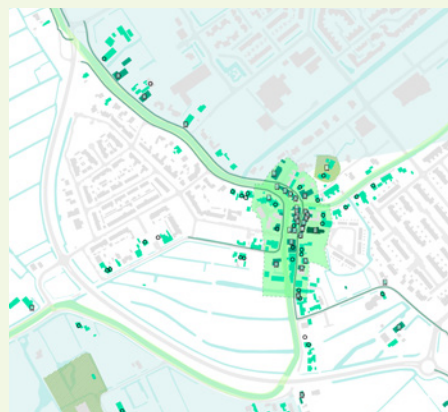
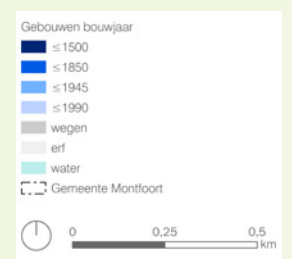
Beschermd dorpsgezicht en (archeologische) monumenten

Bebouwing naar bouwjaar (donkerder is ouder)

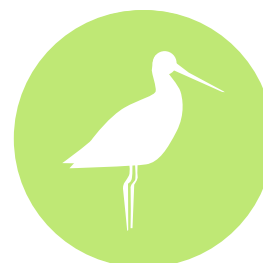
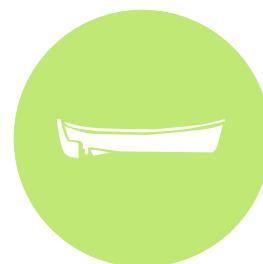
Ook zijn in beide kernen nog de historische patronen terug te vinden in de openbare ruimte, zoals delen van de Montfoortse stadsmuur. In Linschoten is nog steeds te zien dat het dorp van oudsher een lintdorp is en het water een belangrijk element was voor transport. Door al deze landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten is de gemeente een geliefd bij bezoekers en bewoners die van rust, ruimte, groen en veiligheid houden. Naast een prettig woonmilieu heeft Montfoort ook een eigen sterke economie, niet alleen op het gebied van landbouw, maar ook door de lokale maakindustrie.

Geldende beleidsuitspraken

- Het landschapontwikkelingsplan omvat de volgende doelstellingen:
1. Behoud en versterking van de identiteit van het open en groene landschap door behoud van het contrast tussen de open weidegebieden, de besloten linten, de halfopen oeverwallen van de Hollandse IJssel en de Lek en het uitgestrekte stroomgebied van de Lek.
  2. Opstellen van een landschapsstructuur, welke ruimte biedt voor de versterking van de economische structuur en ook een kwalitatief volwaardig landschap oplevert.
  3. Waarborging van karakteristieke aardkundige, cultuurhistorische, landschappelijke en ecologische patronen en waarden.
  4. Ontwikkeling van ecologische potenties op diverse niveaus in samenhang met elkaar; de ecologische hoofdstructuur (EHS)-buitendijks, de ecologische hoofdstructuur (EHS)-binnendijks; ecologische verbindingzones, natuur- en natuurontwikkelingsgebieden, belangrijke weidevogel- en ganzengebieden, slotenbeheer en een kleinschalige ecologische waarden. (EHS is tegenwoordig Natuur Netwerk Nederland)
  5. In de landschapontwikkeling met groene bufferzones inspelen op de stedelijke ontwikkelingen aan de noord- en oostzijde van het plangebied (Woerden, Vleuten – De Meern en IJsselstein) en de westzijde (Schoonhoven).
  6. Verbetering van de mogelijkheden voor kleinschalige dagrecreatie en recreatief medegebruik in kwantiteit en kwaliteit binnen de landschappelijke randvoorwaarden van het plangebied.
  7. Opstellen van randvoorwaarden vanuit landschap en beeldkwaliteit voor functieveranderingen in het open landschap en in de linten, waaronder de vrijkomende agrarische bebouwing.
  8. De leefbaarheid en de actieve betrokkenheid van de burgers bij het buitengebied handhaven en verder ontwikkelen.
- Noordelijke polders: behoud open agrarisch landschap en versterking van karakteristieke landschapspatronen en natuurwaarden (LOP, 2005).
  - Stroomruggen Lange Linschoten en Hollandse IJssel: zoeken naar een nieuwe balans tussen groene, rode en blauwe functies met een ruimtelijk contrast tussen binnendijks en buitendijks gebied (LOP, 2005).
  - Uitgangspunt voor Montfoort is het behouden van archeologische waarden in de grond (behoud in situ). Alleen als de gemeente besluit dat andere belangen prevaleren, worden aanwezige archeologische resten en sporen die door planontwikkeling worden bedreigd, veiliggesteld door opgraving. Conform het veroorzakerprincipe zijn de kosten daarvan voor de initiatiefnemer. (Archeologiebeleid gemeente Montfoort, 2010)

◀ Historisch beeld Montfoort

In het jaar 1740 maakte Lamsweerde deze "skyline" van Montfoort. Een prachtig plaatje vanaf "Heseck" (Heeswijk) gezien. Het lijkt alsof Montfoort hier helemaal in het groen is verscholen. Feit is wel dat om de stad heen er talrijke boomgaarden waren in het stroomgebied van de IJssel, waar vruchtbare grond te vinden was. Daarnaast waren er talrijke boerderijen die bijna altijd veeteelt en akkerbouw combineerden. Omdat de toren van het Kasteel zichtbaar is moet dit de situatie weergeven van voor 1672, toen de Fransen het Kasteel bij hun vertrek uit de stad oplibezien. Links is de "Heseker Poort" te zien. Deze lag aan de oostelijke ingang van de stad aan de Vrouwenhuisstraat. Aan de rechterzijde staat het "Raethuys", wat nu bekend is als het Oude Stadhuis. (bron: Peter Versloot - *Het oude Montfoort in woord en prent*)

REGIO

Kwaliteiten

Montfoort ligt in het groene hart en is onderdeel van de Lopikerwaard. Kenmerkend voor de kwaliteit van deze regio is het open groene karakter en de rust. De landschappelijke kenmerken zien veel mensen als oer-Hollands, mede doordat het landschap maar beperkt is aangetast. Ook liggen we als gemeente op de rand van het grootstedelijk gebied van Utrecht, hierdoor zijn veel voorzieningen en arbeidsplaatsen nabij de gemeente.

Trends en ontwikkelingen

Onze gemeente ligt in een regio waar veel verschillende gebiedsontwikkelingen tegelijk lopen. De provincie Utrecht is bezig met de Provinciale omgevingsvisie, daarnaast is de regio Lopikerwaard bezig met een omgevingsagenda voor de toekomst van de hele Lopikerwaard om de landschappelijke kwaliteiten te waarborgen, maar ook te onderzoeken waar (en met welke uitgangspunten) nieuwe ontwikkelingen een plek kunnen krijgen. In U16-verband wordt er gewerkt aan de Regionale Energie Strategie (RES) en het Ruimtelijk Economisch Programma (REP) om te onderzoeken waar in de regio grote ruimtevragers, zoals duurzame energie, woningen, werken, mobiliteit en landschappelijke kwaliteiten een plek kunnen krijgen.

Zienswijze POVI

Naar aanleiding van de concept ontwerp-omgevingsvisie van de provincie Utrecht hebben wij als gemeente een zienswijze ingediend. Als gemeente hopen wij dat onze gemeentelijke omgevingsvisie zo goed mogelijk aansluit op de provinciale omgevingsvisie, zodat beide documenten elkaar kunnen versterken, in plaats van elkaar tegen spreken.

We willen de mogelijkheid om onze eigen kansen en ontwikkelingen uit te werken die vanuit de gemeentelijke samenleving zijn geformuleerd. In de geest van de Omgevingswet vragen we de provincie een 'ja mits houding' aan te nemen.

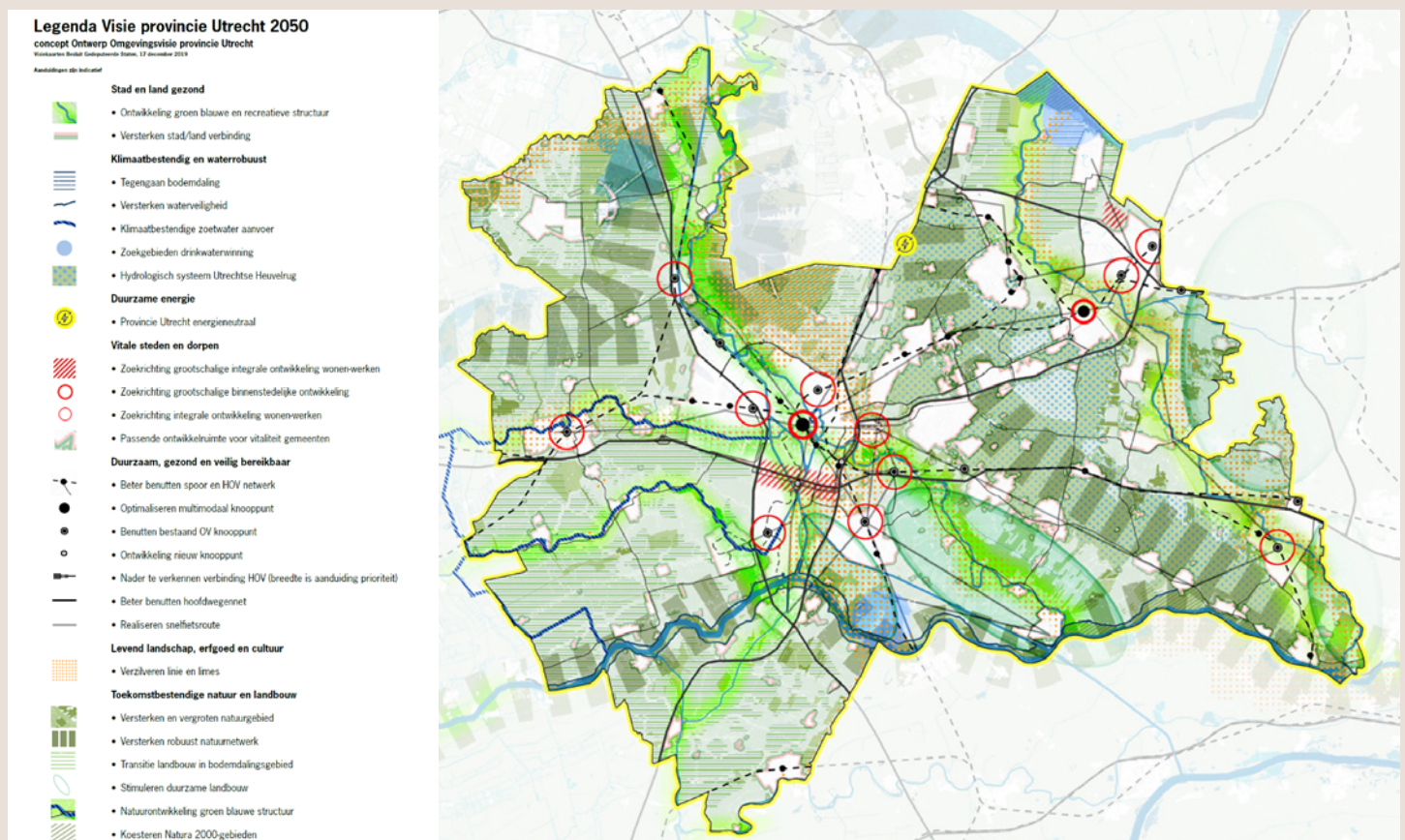
Als gehele regio rond Utrecht en ook Montfoort willen we bijdragen aan de woningbouwopgave. Wij willen echter graag zelf de mogelijkheid hebben om te bepalen hoeveel en waar de woningen kunnen komen. Hierbij streven we naar een verbetering van de landschappelijke kwaliteit. Als gemeente weet je het beste wat je kwaliteiten zijn en waar je op voort kan borduren.

We hebben als gemeente een sterke maakindustrie en hopen dat de provincie dit erkent. Deze industrie zorgt voor werkgelegenheid rond de regio van Montfoort. Wij hopen dat er meer ruimte komt voor dit type

bedrijven om uit te breiden en dat werknemers met een busverbinding de bedrijven kan bereiken in de toekomst. We hopen dan ook dat de provincie investeert in het versterken van de infrastructuur, een betere OV-bereikbaarheid en een snelfietsroute naar Montfoort. We zijn daarnaast blij dat we de kans krijgen als regio om een regionale energie strategie te ontwikkelen.

Op dit moment richt de provinciale omgevingsvisie zich te veel op stedelijke ontwikkelingen, maar de ontwikkelingen op het platteland en de vitale dorpen zijn net zo belangrijk. Als gemeente raden wij de provincie aan meer duidelijkheid te geven over de mogelijke ontwikkelingen op het platteland. De omgevingsvisie en -verordening moet zich daarnaast uitspreken voor verbetering van landschappelijke kwaliteiten, dubbel ruimte gebruik en ruimte voor ontwikkelingen die het platteland leefbaarder maken.

Tot slot hebben we de provincie aangeraden om niet boven ons te staan met het opstellen van de omgevingsvisie maar naast ons, zodat we het samen kunnen doen.

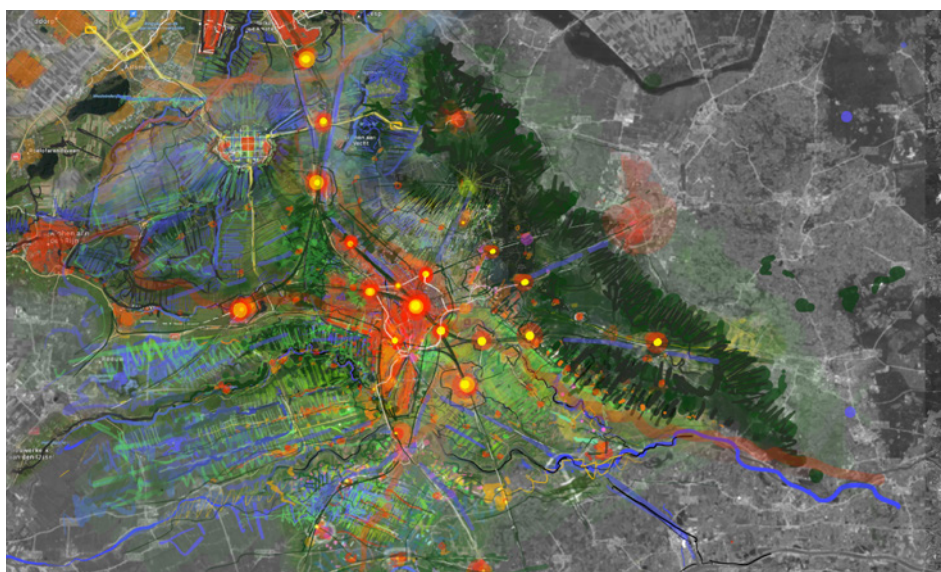

Samenwerking U-16

In het Ruimtelijk Economisch Programma werken we in U16-verband samen aan de ontwikkeling van de regio. In het REP vertaalt de regio de diverse ruimtelijke ambities en opgaven in een integraal ruimtelijk perspectief en een programma inclusief afspraken over uitvoering. Het is daarmee input voor lokaal en regionaal beleid, maar ook voor nationale trajecten als het MIRT en UNED.

In het proces wordt ook op de vitale kernen ingezoomd. Met name langs randen van de IJssel en de kernen liggen er voor de gemeente Montfoort vanuit dit perspectief ruimtelijke opgaven en kansen.

Samenwerking Lopikerwaard

Ook in de Lopikerwaard werken we samen met onze buurgemeenten. Hier werken we aan een regionale omgevingsagenda. Hiervoor is reeds een atlas opgesteld die als bouwsteen voor de gemeentelijke omgevingsvisie dient. Ook de regionale omgevingsagenda is onlangs opgeleverd. Hierin zijn de volgende ambities geformuleerd:

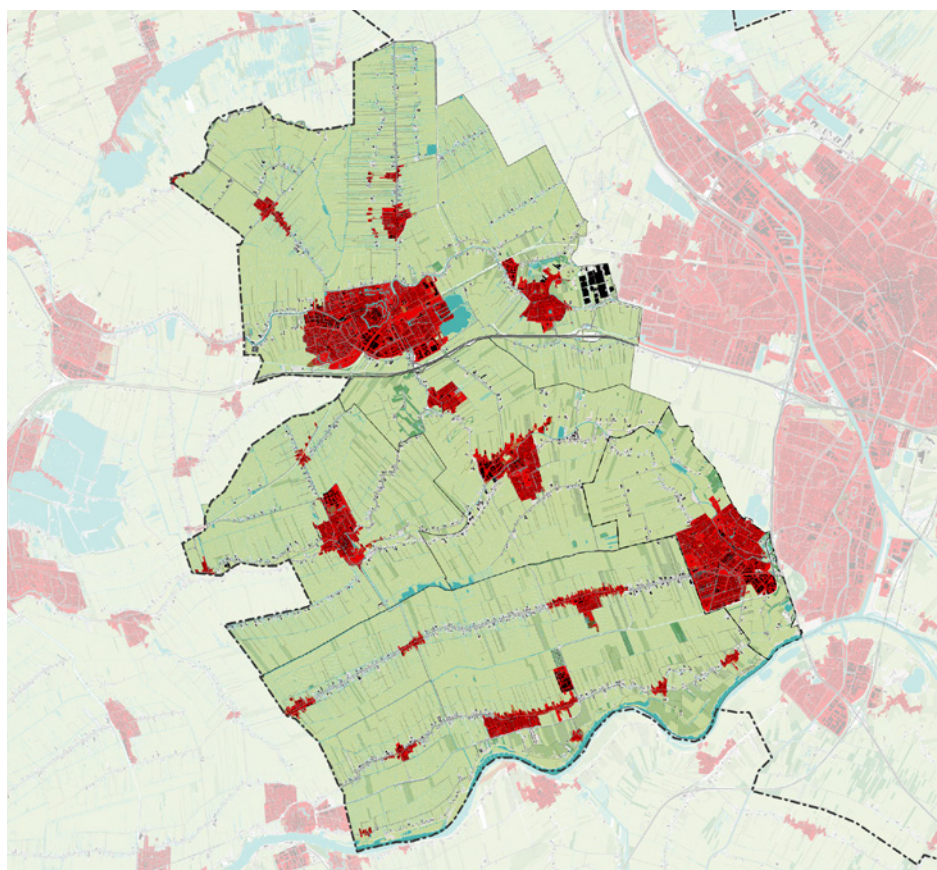
1. Bouwen aan gezonde en vitale kernen
2. Samen werken aan een krachtige regionale economie
3. Actief verkennen van een toekomstbestendige en duurzame agrarische sector
4. Investeren in betere en duurzame bereikbaarheid
5. Vormgeven aan een eerlijke en wederkerige energietransitie
6. Zorgdragen voor een klimaatadaptieve en bodemdalingsbestendige regio
7. Ruimte geven aan natuur en een biodivers landschap
8. Versterken van een recreatief aantrekkelijke regio

Aan deze ambities zijn diverse ontwikkelprincipes voor de gemeenten in de Lopikerwaard gekoppeld.

▲ ▼ Schetsen uit Contour-REP
(bron: KuiperCompagnons)

Lopikerwaard ►
(bron: KuiperCompagnons)

GEZONDHEID

Trends en ontwikkelingen

Gezondheid krijgt onder de Omgevingswet nadrukkelijker de aandacht. De focus op positieve gezondheid is hierbij een relevante ontwikkeling. De zes pijlers zijn:

- Lichaamsfuncties – Ik voel me gezond en fit
- Mentaal welbevinden – Ik voel me vrolijk
- Zingeving – Ik heb vertrouwen in mijn toekomst
- Kwaliteit van leven – Ik geniet van mijn leven
- Meedoen – Ik heb goed contact met anderen
- Dagelijks leven – Ik kan goed voor mezelf zorgen

Naast deze pijlers kan ook de fysieke leefomgeving beter ingericht worden, zodat de gezondheid bevorderd wordt. Aan de ene kant kan de gezondheid verbeterd worden door een betere ordening van de leefomgeving. Het beter ordenen moet er voor zorgen dat externe factoren geen of minder invloed hebben op de gezondheid van inwoners. Zo zou de vervuiling verminderd kunnen worden van verkeer en industrie of woningen ontwerpen die zorgen voor een beter woonmilieu. Aan de andere kant kan de openbare ruimte verbeterd worden zodat het de vitaliteit van inwoners bevordert. Dit houdt in dat er meer plekken in het stedelijke gebied gecreëerd worden om te bewegen in het groen, voor sociaal contact en om te spelen. Op dit moment zijn er in Nederland te veel mensen met overgewicht. Vanuit de fysieke leefomgeving kunnen we dit verminderen door mensen te verleiden meer te bewegen, zowel in clubverband als individueel in een groene buitenruimte. Daarnaast zal door de toenemende vergrijzing in de toekomst meer vraag zijn naar zorg. Als gemeente zijn wij ook bezig met het opstellen van een sport- en preventieakkoord, om de beweging en gezondheid van onze inwoners te stimuleren.

Advies GGD

Vanuit de GGD worden er adviezen meegegeven aan de hand van 'kernwaarden voor een gezonde leefomgeving'. In deze handreiking wordt per thema suggesties gedaan voor het beschermen en bevorderen van de gezonde leefomgeving:

Woonomgeving:

- Bouw woningen op de minst milieubelaste plekken.
- Aandacht voor voldoende groen en water in de wijk.
- Voorzieningen (winkels, scholen, gezondheidscentra, sportvoorzieningen) zijn dichtbij en goed bereikbaar te voet of op de fiets.

- Aandacht voor sport en bewegen.
- Nieuwe én bestaande overlastgevendende bedrijven (geluid, geur, luchtvervuiling) bevinden zich op voldoende afstand van woonwijken. Zo nodig milieuvriendelijke bedrijven verplaatsen naar buiten de woonkernen.

Mobiliteit:

- o Stimuleer actieve mobiliteit
- o Realiseer snelfietsroutes en meer vrij liggende fietspaden
- o Pleidooi voor goede OV-busverbindingen. Onderzoek de mogelijkheden voor gebruik van kleine(re) busjes.
- o Stimuleer gebruik van deelauto's

Gebouwen:

- Het binnenklimaat in woningen, scholen en kinderopvang is prettig en gezond.
- Iedere woning heeft minimaal één zijde die aangenaam is (onder andere stil).
- Woningen zijn zoveel mogelijk levensloopbestendig en duurzaam.

Buitengebied:

- Werk aan het behoud van het unieke, historische landschap van de gemeente. Betrek bedrijven (agrarisch en recreatief) én bewoners bij het vitaal houden van het platteland.
- Het verduurzamen van de melkveehouderij is noodzakelijk voor het verminderen van de luchtvervuiling.
- Daarvoor is ook de mogelijkheid van een functieverbreding in de landbouw wenselijk.
- Tijdige communicatie met en participatie van bewoners in het buitengebied is noodzakelijk bij duurzame energie in het buitengebied

Kansen en zorgen

Over het algemeen blijkt dat de inwoners van Montfoort een goede gezondheidssituatie hebben ten opzichte van het regionale en landelijke beeld. We springen er zelfs in positieve zin uit op het gebied van sociaaleconomische status, levensverwachting en sociale samenhang. Een gezondere levensstijl wordt steeds belangrijker onder inwoners, men wil meer gaan bewegen, gezonder leven en in een gezonde omgeving wonen. Echter zijn er kwetsbare doelgroepen waar dit minder is. Zwakkere groepen in de samenleving zoals ouderen hebben vaker een eenzaamheidsgevoel en meer moeite met bewegen en soms minder

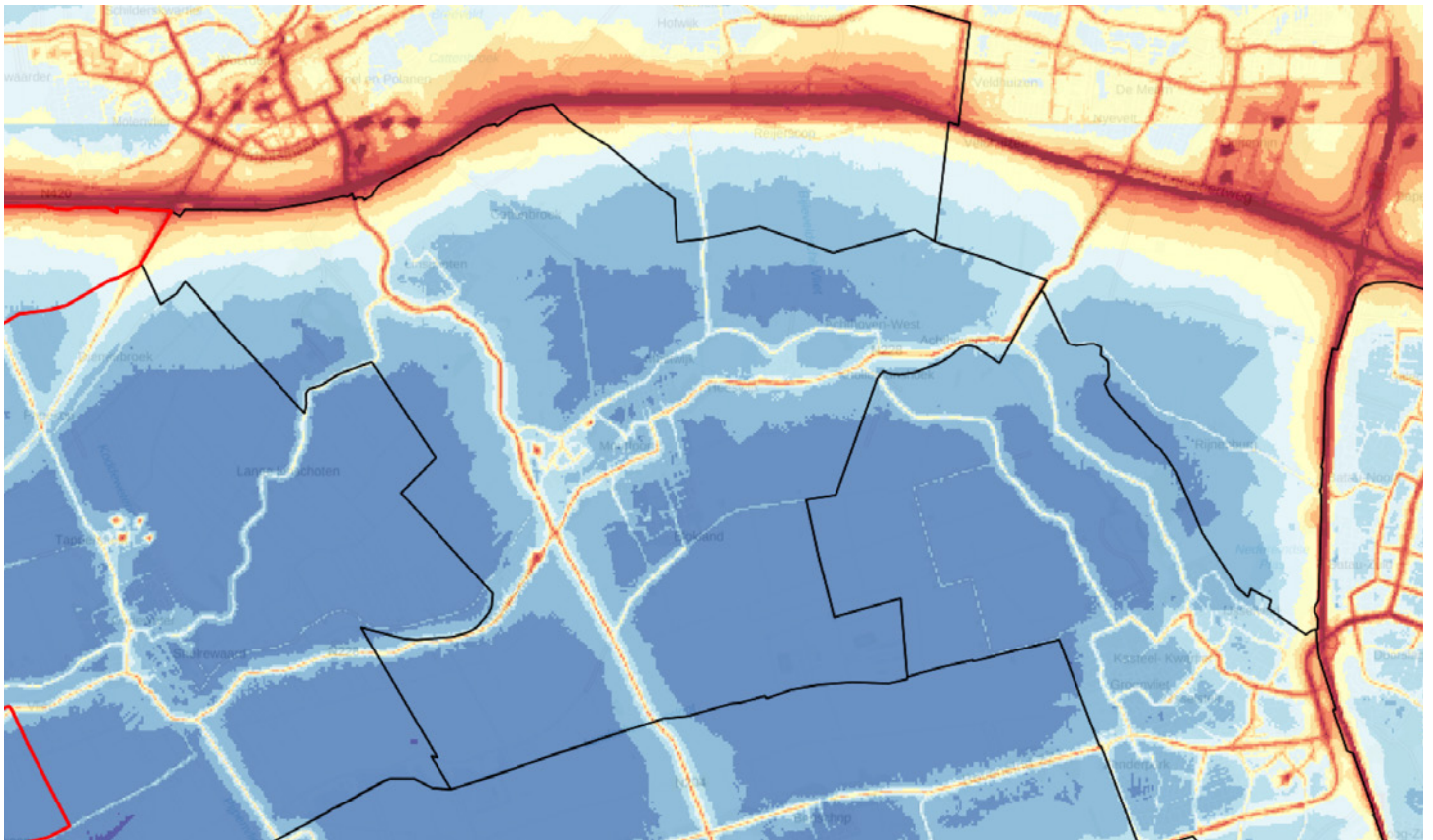
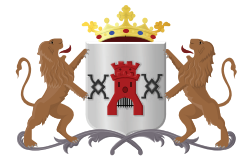
geld om voldoende gezond voedsel te kopen. Sociale groepen met een lager inkomen hebben hetzelfde probleem en zullen ook minder te besteden hebben om mee te doen aan sporten. Bij jongeren zijn het toenemende alcohol en drugsgebruik een probleem. Voor jongeren, maar ook voor ander bevolkingsgroepen geldt dat er een toename is aan overgewicht. Mede door ongezond voedsel en onvoldoende bewegen. Daarom is het belangrijk om de faciliteiten van de sportverenigingen in combinatie met andere gezondheidsvoorzieningen te blijven ontwikkelen. (Bron: waar staat je gemeente <https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/Gezondheid>).

Vanuit een gezonde leefomgeving is er een kans om er voor te zorgen dat de ruimtelijke plannen en projecten bijdragen aan het verminderen van de bestaande milieubelasting door onder meer luchtvervuiling, geluid- en geurhinder, bodemvervuiling, straling, klimaatverandering en toxische stoffen. Een concrete richtlijn die hierbij zou kunnen helpen is het hanteren van de WHO-normen voor bijvoorbeeld luchtvervuiling en geluid. Er leeft daarnaast een zorg dat gezondheidsfaciliteiten verdwijnen, zoals huisarts, GGD, apotheek en ziekenhuis Woerden.

Geldende beleidsuitspraken

- Het tegengaan en voorkomen van alcohol- en drugsgebruik door jongeren in de leeftijd van 10 tot 18 jaar (Nota Gezondheidsbeleid Gemeente Montfoort, 2015).
- Het bestrijden van overgewicht door bewustmaking van burgers van het belang van beweging en gezonde voeding. Met name ouders en hun kinderen moeten bewust leren omgaan met voeding en moeten 'een gezonde keuze' kunnen maken. Jong geleerd, is oud gedaan (Nota Gezondheidsbeleid Gemeente Montfoort, 2015).
- Het bewust maken van en de kennis verhogen over de voordelen van een actieve gezonde leefstijl en het motiveren van vooral volwassenen en senioren om meer te bewegen (Nota Gezondheidsbeleid Gemeente Montfoort, 2015).
- Het weerbaar maken en bevorderen van de psychische gezondheid van jongeren, volwassenen en senioren (Nota Gezondheidsbeleid Gemeente Montfoort, 2015).
- De zorgvoorzieningen zullen we mee laten groeien met vergrijzing (uit de reacties op de atlas)

▲ Milieugezondheidsrisicoskaart Gemeente Montfoort
Bron: Atlas voor de leefomgeving

Kernwaarden voor een Gezonde Leefomgeving - Regio

MILIEU EN BODEM

Trends en ontwikkelingen

Voornamelijk bij groot stedelijke gebieden vinden veel vervuulende activiteiten plaats en is meer verontreiniging. Montfoort ligt op de grens van het groot stedelijk gebied Utrecht en dit is in de luchtvervuiling terug te zien. Met name op het gebied van fijnstof (PM2,5) heeft het huidige niveau een negatief effect op de gezondheid, echter is de invloed van gemeentelijk beleid hierop beperkt. Het oostelijk deel van onze gemeente heeft meer luchtvervuiling (NO2) dan het westelijke deel. Zo is te zien dat dichterbij het Groene Hart de lucht schoner wordt. Echter, het huidige niveau van stikstofoxiden (NO2) heeft niet direct een negatief effect op de gezondheid. Luchtvervuiling en geluidsoverlast worden veroorzaakt door verkeer en de industrie. Met een groeiende economie neemt het auto- en vrachtverkeer de rijks- en provinciale wegen toe. Onze gemeente grenst aan de A12 die veel gebruikt wordt en er lopen twee provinciale wegen door Montfoort. Op en langs deze wegen is de uitstoot van NO2 en fijnstof aanzienlijk hoger. Een groeiende economie zal er ook voor zorgen dat er meer bedrijvigheid ontstaat en dus ook meer industriële activiteiten, wat een toename van de luchtvervuiling tot gevolg kan hebben. Een wereldwijde bevolkingstoename betekent ook meer vraag naar voedsel, de landbouw is een van de grotere NH3 (ammoniak) producenten. Als de landbouwomvang groeit of hetzelfde blijft zal er stikstof in de lucht blijven komen. In Montfoort en andere gemeentes van de Lopikerwaard is de uitstoot van ammoniak relatief hoog. Ook geluid van industrie en verkeer is een onderwerp waar onder de Omgevingswet meer lokale beleidsruimte ontstaat en we in de omgevingsvisie uitspraken moeten opnemen om een goede vertaling naar het omgevingsplan mogelijk te maken. (zie ook afbeelding geluidsbelasting)

Toenemende druk op het bodemgebruik en verslechterende bodemgesteldheid is een landelijk aandachtspunt. Ook hier wordt onder de Omgevingswet nieuwe lokale beleidsruimte gegeven voor lokale afwegingen. Denk bijvoorbeeld aan keuzes omtrent bodemenergie, bodemvervuiling met PFAS en uitgangspunten voor lokale waterkwaliteit.

Kansen en zorgen

Onze melkveehouderijen hebben op verschillende manieren impact op het milieu. De koeien van de bedrijven stoten methaan uit, dit is een broeikasgas. Ook stoten de landbouwbedrijven relatief veel ammoniak uit. Een zorg bij de huidige ammoniakuitstoot in combinatie met het hoge fijnstofniveau is dat dit 'secundair' fijnstof tot gevolg kan hebben. Daarnaast is het voor de melkveehouderijen gunstig om de grondwaterstand van de weilanden laag te houden. Echter, door een lagere grondwaterstand zakken de veenbodems en hierdoor komt er CO2 vrij. Het zou voor het milieu een kans zijn als de melkveehouderijen in Montfoort zich nog verder verduurzamen. De vervuiling door verkeer is een andere zorg die gezondheidsproblemen kan veroorzaken. Een kans voor het milieu is om ook de transportsector te verduurzamen. Door het fietsgebruik aantrekkelijker te maken en investeringen door het Rijk om 200.000 meer forenzen op de fiets te krijgen zou het fietsgebruik in de gemeente kunnen toenemen. Met een toename van het fietsgebruik zal er minder autoverkeer zijn dat voor luchtvervuiling zorgt.

Grondvervuiling is tevens een aandachtspunt, met name in stedelijk gebied. De nieuwe beleidsruimte die de Omgevingswet biedt op het gebied van verduurzaming van grondgebruik en de bescherming en de bodemgesteldheid zou hiervoor benut kunnen worden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan:

- Duurzaam gebruik van landbouwgrond ter voorkoming van uitputting van de bodem.
- Beleid rondom milieubelastende activiteiten die een mogelijk risico vormen ten aanzien van de drinkwatervoorraad (in aanvulling op de randvoorwaarden die de provinciale voorwaarden).
- Beleid rondom het gebruik van de ondergrond voor bodemenergie.
- Beleid rondom het voorkomen van verspreiding van ongewenste exoten.
- Beleid rondom het (particulier) gebruik van onkruidbestrijding.

Met de toename van verstedelijking is er daarnaast ook een kans dat er ook meer lichtvervuiling blijkt. In het buitengebied van onze gemeente zijn op dit moment weinig bronnen van lichtvervuiling. Het is een van de weinige plekken in de Randstad waar het nog relatief donker kan zijn.

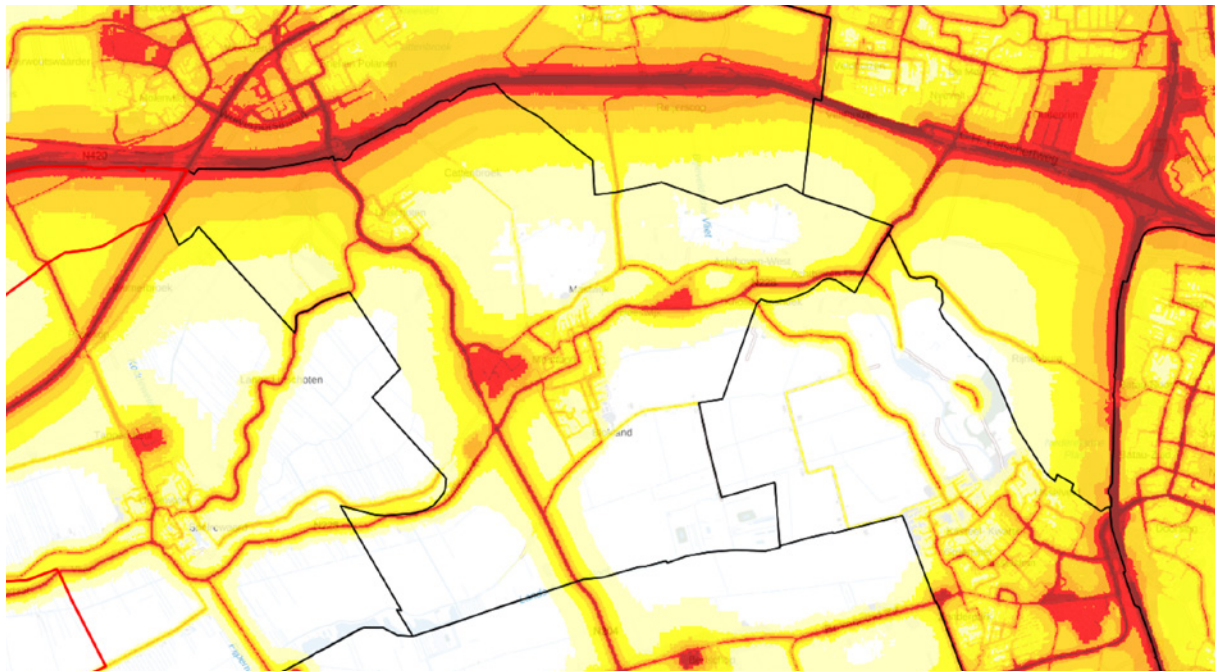
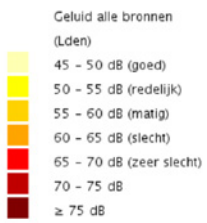
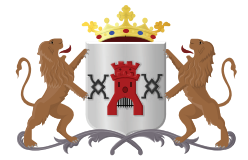
Tot slot is tevens de geluidsbelasting een belangrijk aandachtspunt onder de Omgevingswet. Met name rondom wegen en industrie zijn hier aandachtsgedebieden. In de omgevingsvisie moeten we uitgangspunten formuleren hoe wordt omgegaan met hogere geluidsbelastingen dan de grenswaarden. In relatie tot geluid is er in de gemeente tevens een provinciaal stiltegebied aanwezig (zie ook kaarten landschap en cultuurhistorie), hier gelden strengere eisen met betrekking tot geluid.

Geldende beleidsuitspraken

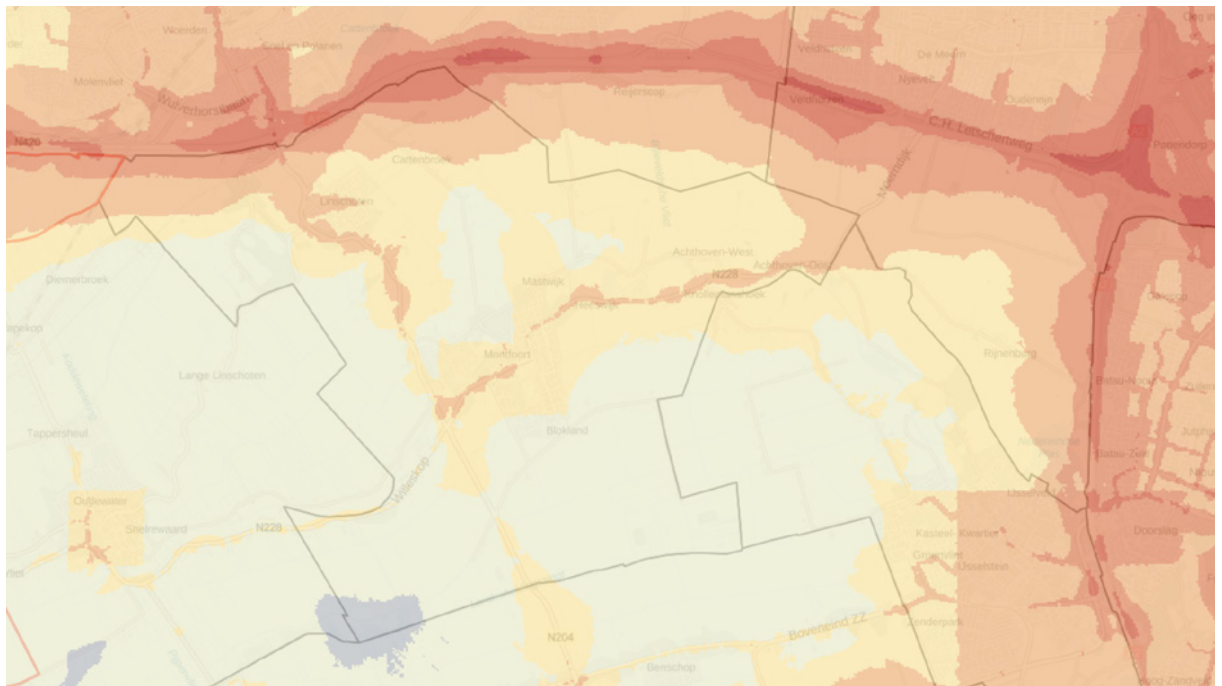
Op dit moment zijn er onvoldoende concrete beleidsuitspraken op het gebied van de klassieke milieuthema's (bv. geluid, luchtkwaliteit, trilling). Dit is een aandachtspunt voor de omgevingsvisie, waarin wel uitspraken over het ambitieniveau van de gemeente op het gebied van milieuthema's nodig zijn. Op het gebied van geur is er wel de 'Verordening lokaal geurbeleid landelijk gebied Montfoort' waarin uitgangspunten en richtafstanden ten opzichte van 'geurgevoelige objecten' zijn opgenomen.

Op het gebied van bodembeheer geldt momenteel de regionale Nota bodembeheer:

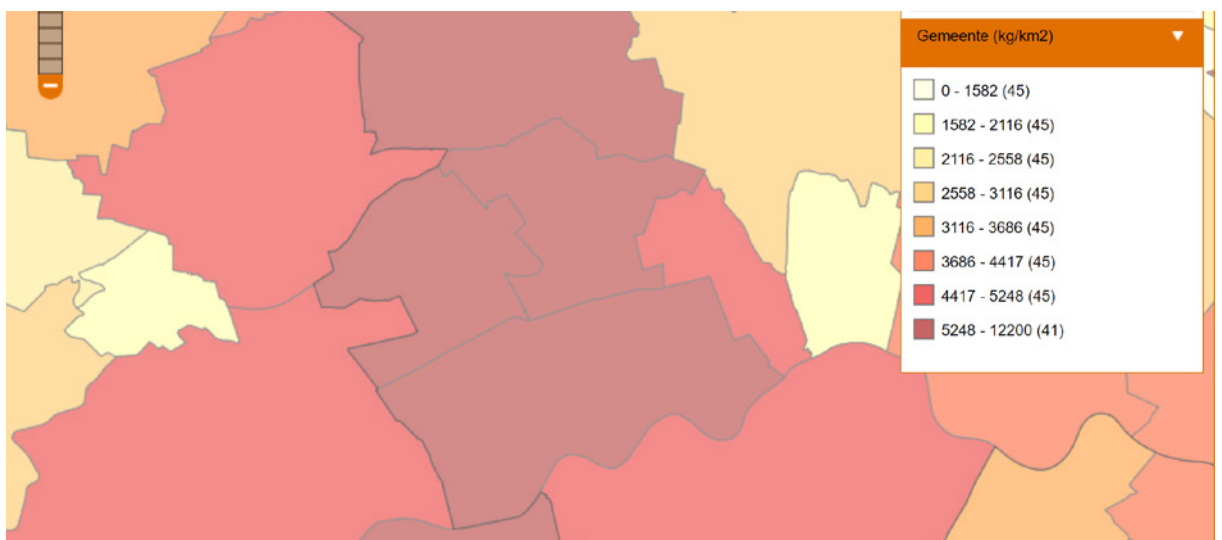
- Bij het grondverzet willen de gemeenten verantwoord omgaan met de grond en 'werk met werk maken' (Nota bodembeheer, 2015)
- Hiervoor werken we met gebiedsspecifiek beleid, waarbij we werken met bodemfunctie - en bodemkwaliteitsklassen (Nota bodembeheer, 2015)

Geluidsbelasting ►
Bron: Atlas voor de leefomgeving

Uitstoot Stikstofoxiden (NO2) ►
Bron: Atlas voor de leefomgeving

Uitstoot Ammoniak (NH3)
Bron: Emissieregistratie

VEILIGHEID

Trends en ontwikkelingen

De traditionele criminaliteit neemt af, maar landelijk zijn incidenten op kwetsbare personen toegenomen en zien we een toename in digitale criminaliteit. Ook voelen inwoners zich in het algemeen minder veilig in hun woonwijk. Dit kan komen door een groei van sociale tegenstellingen in de samenleving. Echter, het is vaak niet het geval dat wijken daadwerkelijk onveiliger zijn geworden. In Montfoort zien we ook een relatief gunstig beeld, de objectieve veiligheid is verbeterd.

Door klimaatverandering neemt daarnaast de druk op de dijken van de grote rivieren zoals de Lek toe. Als de waterbescherming niet mee groeit, zal de kans op grote overstromingen toenemen. Ook door meer regenwater en hitte kan de directe veiligheid van inwoners minder worden. Als toegangswegen niet bereikbaar zijn door diepe plassen of bruggen niet werken door de warmte kunnen veiligheidsdiensten een calamiteit wellicht niet (op tijd) bereiken.

Met een toename in het verkeer is er meer kans op verkeersongevallen. Met veilige routes kunnen de interacties tussen auto's en fietsers geminimaliseerd worden.

Tot slot is externe veiligheid (bv. afstand tot risicobronnen op een bedrijventerrein) een aandachtspunt voor de omgevingsvisie (zie ook afbeelding 'Risicovolle objecten, transport en contouren'). Onder de Omgevingswet is het de bedoeling dat dit in een vroeg stadium wordt meegenomen in de afweging omtrent de toekomstige ontwikkeling van de gemeente.

Advies VRU

Voor Montfoort en de rest van de provincie Utrecht zijn er vier kernwaarden waar rekening mee gehouden moet worden om een veilige leefomgeving te garanderen in de omgevingsvisie:

- De veilige leefomgeving bepaalt mede de kwaliteit van de leefomgeving.
- Samenwerken aan een veilige leefomgeving.
- De fysieke leefomgeving wordt mede vormgegeven volgens de ontwerpprincipes voor een veilige leefomgeving.
- Iedereen is bekend met risico's en weet hoe te handelen wanneer dat nodig is.

De Veiligheidsregio Utrecht (VRU) vindt het belangrijk dat veiligheid in een vroeg stadium wordt meegewogen als thema van de fysieke leefomgeving. Hiermee komen

veiligheidsaspecten vroegtijdig in beeld en is er ruimte om zorgvuldige afwegingen te maken. Een veilige leefomgeving is een gezamenlijke verantwoordelijkheid, waarbij alle partijen hun verantwoordelijkheid voor hun deel van de risico's nemen. In deze samenwerking kan bepaald worden wat het effect van een bepaald risico is of wat de gevolgen voor de fysieke leefomgeving zijn van toekomstige ontwikkelingen of veranderingen, zoals energietransitie en klimaatverandering. Om tot een veilige fysieke leefomgeving te komen zijn er vijf ontwerpprincipes die meegenomen kunnen worden. In deze ontwerpprincipes is een volgorde aangebracht: van het voorkomen van risico's tot acute hulpverlening bij crises. De principes zijn:

- Voorkomen of beperken van risico's vergroot de veiligheid.
- Afstand tot de risico's vergroot de veiligheid.
- Bouwwerken en omgeving bieden bescherming.
- Bouwwerken en gebieden zijn veilig te verlaten.
- De omgeving maakt snel en effectief optreden van de hulpdiensten mogelijk.

Het inzichtelijk maken van de risico's en het bieden van handelingsperspectief draagt bij aan de zelf- en samenredzaamheid van burgers. De risicocommunicatie (voor een incident) onderscheiden we van crisissituatie (tijdens een crisissituatie).

Kansen en zorgen

Om de sociale veiligheid te vergroten zou er meer gericht kunnen worden op ogen op straat. Dit kan betekenen dat wijken zo ingericht worden dat de straat beter zichtbaar is vanuit huizen en inwoners van een wijk nog meer contact met elkaar hebben. Om het veilige gevoel van inwoners te versterken kunnen woningen beter beveiligd worden, zodat inbrekers eerder afgeschrikt worden. Dit kan met het politiekeurmerk. Met dit keurmerk kan bepaald worden hoe goed beveiligd een woning is en hoe de woning eventueel beter beveiligd kan worden om in eerste instantie inbrekers af te schrikken en in tweede instantie het lastiger maken om binnen te komen. Buurtpreventie, in combinatie met versterking en behoud van de sociale cohesie, is een andere kans voor het verbeteren van de veiligheid.

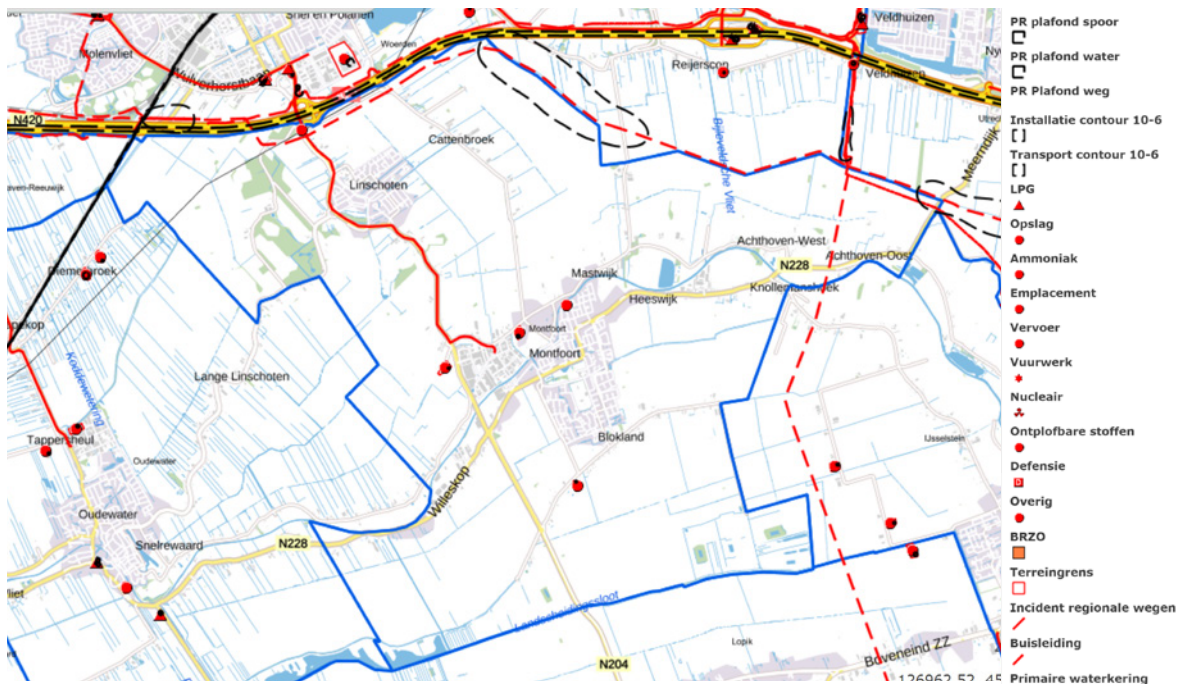
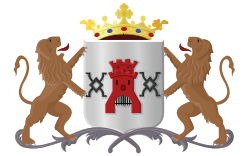
Een onveilig gevoel kan ook worden versterkt door racisme en ongelijkheid in de maatschappij, er is een zorg dat dit in de toekomst kan

toenemen. Daarnaast is het drugsgebruik onder jongeren de afgelopen jaren omhoog gegaan, wat tevens met overlast gepaard gaat. Naast het drugsgebruik is er ook de zorg dat vrijkomende agrarische bebouwing in het buitengebied gebruikt kunnen worden voor drugsproductie.

De gemeente is relatief rustig en veilig, maar ook in Montfoort neemt ondermijning in de samenleving steeds sterker toe. Als gemeente willen wij hier tegen optreden om de veiligheid te verbeteren.

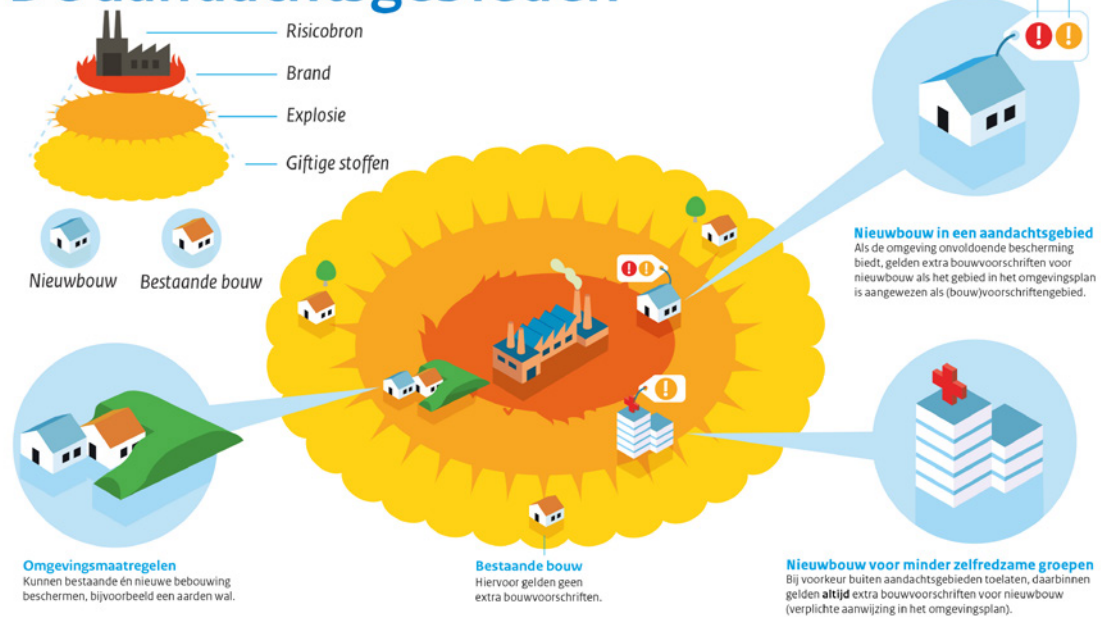
Geldende beleidsuitspraken

- 1. De criminaliteit in Montfoort, gezien de lage aantallen, tenminste stabiliseren op het niveau van 2018. (Integraal Veiligheidsplan 2019-2022)
- 2. Het veiligheidsgevoel in de stad op tenminste 89% (niveau 2017) houden. (Integraal Veiligheidsplan 2019-2022)
- 3. De risicolocaties v.w.b. ondermijning zijn aangepakt. (Integraal Veiligheidsplan 2019-2022)
- 4. Zero tolerance van ondermijnende criminaliteit. (Integraal Veiligheidsplan 2019-2022)
- 5. Programma gedragsverandering 18-minners v.w.b. gebruik drugs en alcohol (Integraal Veiligheidsplan 2019-2022)
- 6. Het aantal meldingen van jongerenoverlast tenminste op het niveau van 2018 houden. (Integraal Veiligheidsplan 2019-2022)

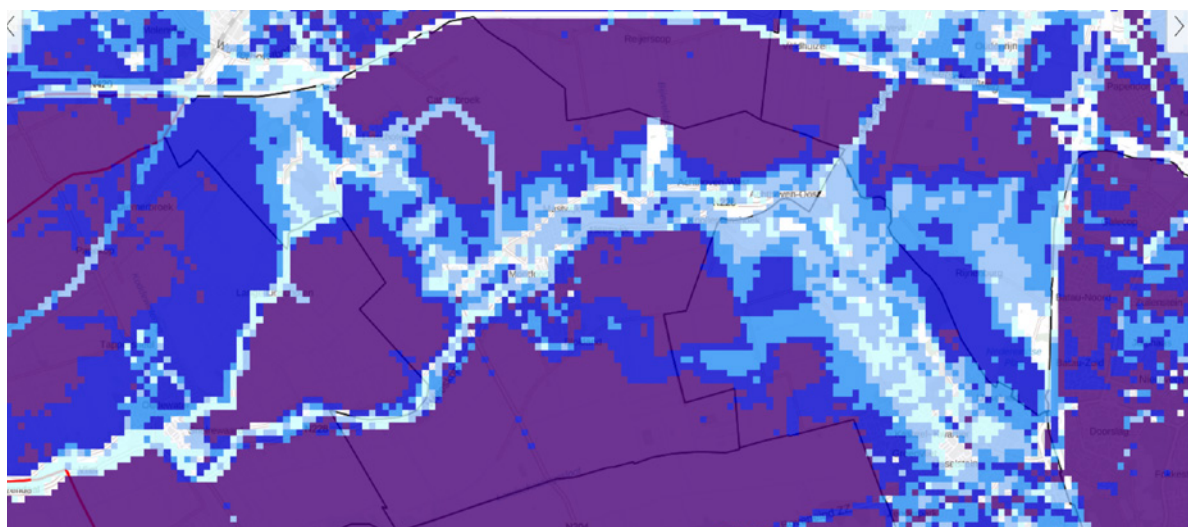

Risicovolle objecten, transport en contouren
 Bron: Risicokaart.nl

De aandachtsgebieden

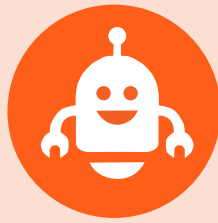

Aandachtsgebieden omgevingsveiligheid
 Bron: Aan de slag met de Omgevingswet

Waterdiepte bij overstroming
 Bron: Atlas voor de leefomgeving

ECONOMIE

Kwaliteiten

Een groot oppervlak van onze gemeente bestaat uit landbouwgronden, met name voor melkveehouderijen. De landbouwsector is een belangrijke economische sector die ook een beheerder is van ons cultuurhistorische landschap. Op de bedrijventerreinen van Montfoort zijn verschillende bedrijven in de maakindustrie gevestigd. De bedrijven maken producten met vakmanschap en zij belangrijke regionale werkgevers. Montfoort en Linschoten hebben beide een historische kern die aantrekkelijk is voor bezoekers en inwoners. Hierdoor zijn er verschillende winkels en horeca gelegenheden gevestigd in het centrum. Deze combinatie zorgt voor een divers aanbod, met name in Montfoort. Ook zijn de bedrijventerreinen van Montfoort groter met meer verschillende bedrijven.

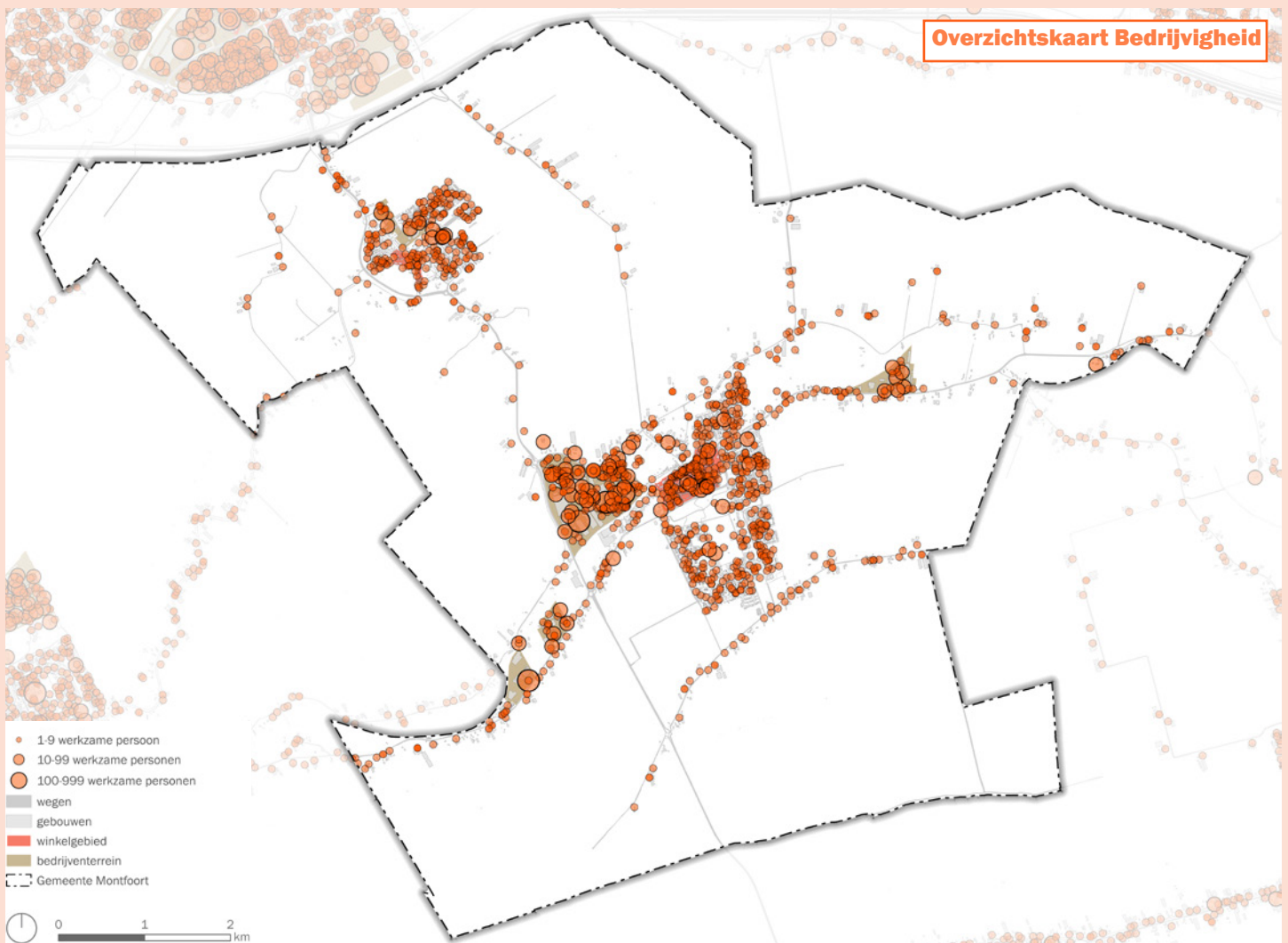
Trends en ontwikkelingen

De afgelopen jaren wordt er meer thuisgewerkt en door de coronacrisis zal dit naar verwachting sterk toenemen. Met een grotere groep mensen die thuiswerken zal de fysieke omgeving ook anders ingericht moeten worden.

De manier van werken zal in verschillende economische sectoren verder veranderen. Door automatiseren en robotisering zullen nog meer locatiegebonden banen veranderen. Dit kan ook invloed hebben op de werkplekken van de Montfoortse maakindustrie. Routinematige banen zullen afnemen door de digitalisering en ICT, maar banen waar vakmanschap wordt gevraagd zullen blijven of zelfs toenemen. Door de hoge kwaliteit van de bedrijven is er vraag vanuit de bedrijven om te groeien binnen de gemeente.

Consumenten winkelen steeds meer online en dit merken winkels in een dorps- of stadscentrum. Om een levendige winkelstraat te behouden moet een winkelstraat zich aanpassen op deze trend, door winkelaanbod en belevingswaarde van de binnenstad te verbeteren. Zo zijn in Nederland over een tijdsperiode van 9 jaar in

binnensteden 15% minder non-food winkels te vinden. Horeca is daarentegen wel gegroeid. In 2012 kochten 64% van de mensen via webwinkels en in 2019 is dit toegenomen naar 79%. Deze druk zal ook in de binnensteden van onze gemeente verder toenemen, voornamelijk op het gebied van non-food wat producten zijn die makkelijk online gekocht kunnen worden. In 2019 heeft het Rijk besloten dat de landbouw circulair moet worden in 2030, dit zal effect hebben op de bedrijfsvoering van landbouwbedrijven. De restproducten van landbouwactiviteiten moeten weer als grondstof dienen voor andere activiteiten. De vele veeteelt bedrijven in Montfoort zullen hier ook op in kunnen spelen. De diversificatie van activiteiten in landbouwgebieden is een andere trend. Denk aan ondernemers die inspelen op toerisme en recreatie met bijvoorbeeld B&B's en boerenwinkels. Het toerisme in Nederland de afgelopen jaren sterk toegenomen. De verwachting is dat deze trend zich op de lange termijn doorzet, ondanks de huidige dip in verband met de pandemie.

Kansen en zorgen Bedrijventerreinen

De huidige bedrijventerreinen groeien tegen de grenzen van de rode contour aan. Uitbreiding is op dit moment slechts mogelijk binnen deze contour. De bedrijven in de linten zijn daarnaast gebonden aan de eisen en randvoorwaarden die gesteld worden aan bouwen in het buitengebied. Er zou uitgebreid kunnen worden langs de Hollandsche IJssel door de lintbebouwing te intensiveren. Zonder nieuwe uitbreidingslocaties is er een kans dat bedrijven vertrekken uit de gemeente, maar als er buiten de rode contour gebouwd wordt zal dat het landschap aantasten. Ook zou vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) gebruikt kunnen worden als locaties voor bedrijven. De huidige en eventuele toekomstige bedrijventerreinen zouden niet gebruikt moeten worden voor grootschalige logistiek, deze "verdozing" zorgt voor relatief weinig werkgelegenheid ten opzichte van bijvoorbeeld de maakindustrie. Ander aandachtspunt voor bestaande bedrijventerreinen is keurmerk veilig ondernemen.

Geldende beleidsuitspraken

- Er zal ook buiten de rode contouren gezocht worden naar bedrijfslocaties. Detailhandel en bedrijvigheid niet spreiden, maar clusteren (Totaalvisie).
- Grotere of hinderveroorzakende bedrijven binnen het stedelijke woongebied waar mogelijk uitplaatsen; (totaalvisie)

Kansen en zorgen Retail, horeca en toerisme

Toerisme is een belangrijke kans voor de gemeente. Zeker in regionaal perspectief. Binnen het Groene Hart onderscheidt de gemeente zich met haar bijzonder gave landschap en cultuurhistorische parels. De binnenstad van Montfoort staat echter deels onder druk, met name op het gebied van detailhandel. Bij de horecagelegenheden was de afgelopen jaren wel een stijging van de werkgelegenheid te zien. Een mogelijkheid kan zijn om (nog) meer te clusteren en meer een vermenging te creëren tussen de horeca en retail. Met ambachtelijke streekproducten en een specifiek winkelaanbod (in de kernen) kan (toekomstig) toerisme bediend worden. In de historische kernen en het landelijke gebied wordt nog ruimte gezien voor de groei van verblijfslocaties. Deze locaties kunnen inspelen op de kwaliteiten van het landschap en de kernen. We kunnen ook nog meer inspelen op de privé evenementen, zoals trouwerijen. Waterrecreatie langs de Hollandsche IJssel is ook een kans. Door aanlegplaatsen te realiseren maken we het mogelijk voor toeristen om aan te meren. Dit soort watergebonden voorzieningen biedt kansen in combinatie met andere voorzieningen zoals horeca.

Geldende beleidsuitspraken

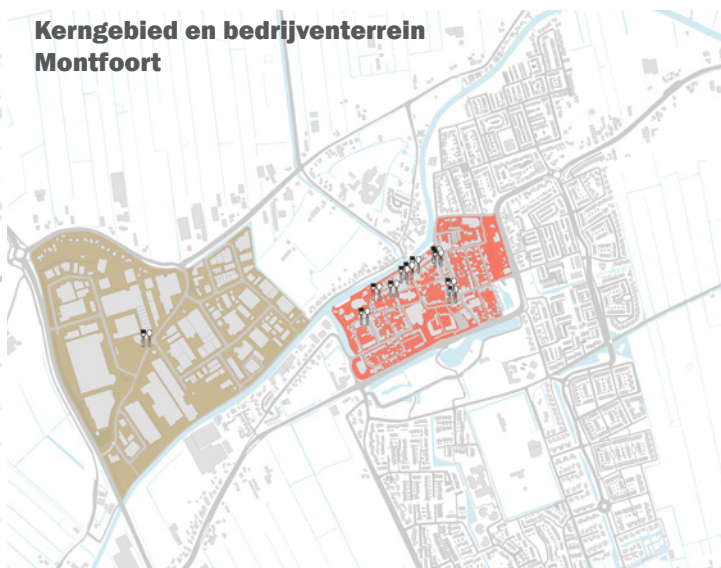
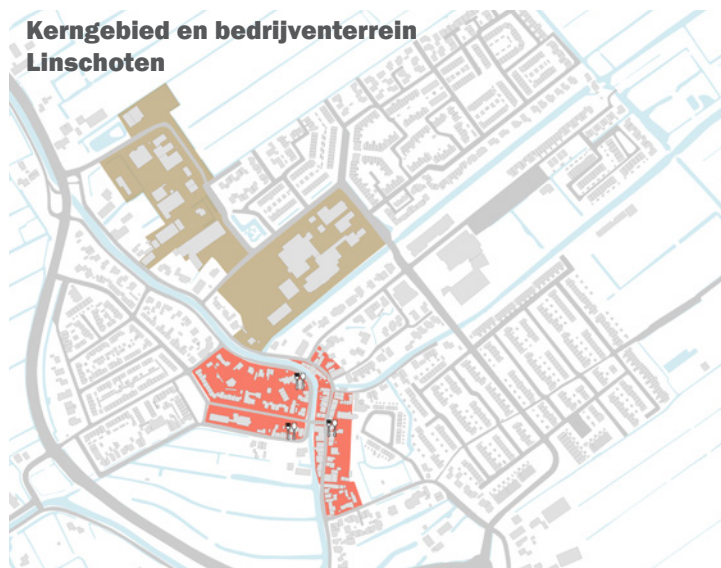
- We streven naar een compacte en aaneengesloten winkelgebied (totaalvisie)
- De detailhandel en horeca zijn belangrijke pijlers van Montfoort. (totaalvisie).
- Ontwikkelen en openstellen natuur om beleving te verhogen (totaalvisie).
- Aanleg van een jachthaven, accommodaties en benutting recreatieve mogelijkheden verbeteren (totaalvisie).
- Langs IJssel diverse gebieden met potentie voor mix welzijn, recreatie & groen (totaalvisie).
- Beter faciliteren van vaarroutes (ambitiedocument GHJ 2018)
- Uitbreiding aanlegplaatsen in de kernen (ambitiedocument GHJ 2018)

Kansen en zorgen Landbouw

De landbouw is nog altijd een belangrijke drager van het landschap maar ook een van de grotere economische sectoren binnen de gemeente. Echter staat de landbouw sector onder druk door milieumaatregelen, klimaatverandering, vergrijzing, stijgende kosten en onvoldoende stijgende inkomsten. Dit zorgt ervoor dat de huidige manier van bedrijfsvoering steeds lastiger wordt. De landbouw zou meer kunnen inspelen op de bestaande lokale identiteiten en kwaliteiten van de gemeente en de regionale vraag naar hoogwaardige streekproducten of een nog grotere rol te vervullen als ecologisch landschapsbeheerder. Ruimte bieden aan streekmarkten kan hieraan bijdragen. Ook kunnen de bedrijven verbreden door met de energietransitie een nieuw verdienmodel te ontwikkelen of bijvoorbeeld met de vrijkomende agrarische bebouwing in te zetten op toerisme. Aandachtspunt hierbij is wel dat deze nieuwe voorzieningen beperkingen kunnen opleveren voor huidige landbouwactiviteiten. Een ruimere afstandsmarge zou dit kunnen borgen. Kringlooplandbouw biedt in de toekomst koppelkansen op het gebied van klimaatadaptatie (waterberging, CO2-uitstoot terugdringen door bodemdaling tegen te gaan) en biodiversiteit. Dit past goed in het nieuwe profiel een gezonde leefomgeving van de regio. Extensievere vormen van landbouw vergen wel meer grond. Met oog op diverse ruimteclaims is dit een belangrijk aandachtspunt. Daarnaast heeft LTO en de HDSR een gezamenlijke propositie uitgewerkt om de bodemdaling met 50% te reduceren, de gemeente kan zich hierbij aan te sluiten.

Geldende beleidsuitspraken

- De landbouw is een belangrijke drager van het landelijk gebied en een sterke sector die ruimte moet krijgen voor ontwikkeling. De visie is dat duurzame landbouw op het gebied van energie, klimaat, bodem en voedselproductie groeit (Totaalvisie).

WATER EN KLIMAAT

Kwaliteiten

In het buitengebied van Montfoort is veel oppervlaktewater aanwezig. De Hollandsche IJssel en de Lange Linschoten zijn de grotere waterstructuren binnen de gemeente. Het watersysteem is op dit moment goed geregeld en voorziet alle functies in het buitengebied, waaronder de voornaamste activiteit in het buitengebied, de landbouw. Ook in het stedelijk gebied is water een belangrijke structuurdrager, in Montfoort stroomt de Hollandsche IJssel langs het centrum en in Linschoten stroomt de Korte Linschoten en Montfoortse vaart door het stedelijk gebied. Het water wordt vaak gecombineerd met andere lijnstructuren, waardoor het water ook een ecologische en cultuurhistorische waarde heeft.

Trends en ontwikkelingen

In de toekomst zal het klimaat veranderen, hierdoor zal het nu functionerende watersysteem onder druk komen te staan.

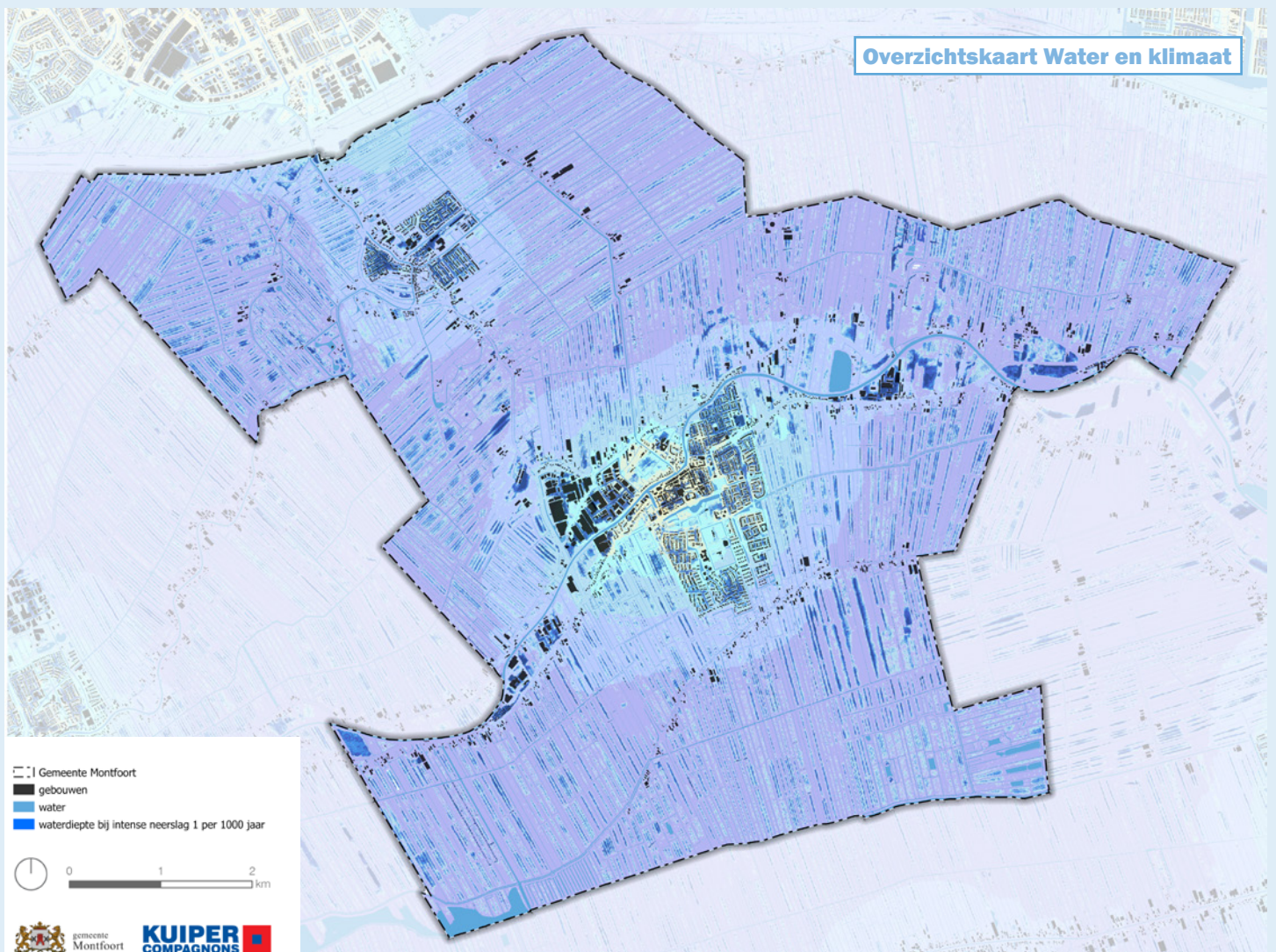
Door de toename van heviger regenbuien wordt overlast in de stedelijke gebieden van Montfoort en Linschoten verwacht. Het water kan mogelijk niet allemaal direct afgevoerd worden naar de riolering of het oppervlaktewater. Bestaande groen gebieden en oppervlaktewateren zoals de Hollandsche IJssel en Lange Linschoten zullen meer betrokken worden bij oplossingen om het wateroverlast te beperken door hevige regenbuien.

Met een toenemende temperatuur zullen ook meer drogere periodes voorkomen die effect hebben op gebieden die gebaat zijn bij een constant waterpeil, zoals landbouwgebieden. De warme periodes zorgen ook voor hittestress in de stedelijke gebieden en daarnaast kan de warmte voor uitdroging van zowel landbouw als natuurgebieden zorgen.

Niet alleen in Nederland zal de neerslag toenemen maar ook in andere landen die bovenstrooms van de Rijn en Lek liggen. Hierdoor zal de waterafvoer van de rivier toenemen en zal er een grotere kans zijn op een dijkdoorbraak.

Op regionale schaal wordt er gewerkt aan een regionale adaptatie strategie (RAS) om integraal het regionale watersysteem voor te bereiden op het veranderende klimaat.

Op het gebied van leidingen ten behoeve van drinkwatervoorziening is de hoeveelheid ruimteclaims, zowel boven- als ondergronds een aandachtspunt. Goede afstemming met diverse partijen is hierbij van belang.

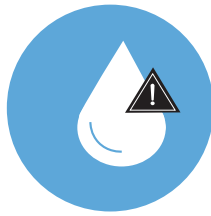

Kansen en zorgen Hitte

Verstedelijkte gebieden zijn voornamelijk gevoelig voor hitte, vanwege het hitte-eiland effect. Dit kan schadelijk zijn voor de gezondheid van de inwoners, met name voor kwetsbare groepen als bejaarden. In Linschoten zal weinig hittestress ontstaan, omdat het niet een sterk verstedelijkt karakter heeft en het centrum niet ver van het buitengebied ligt. Het centrum van Montfoort is hier wel gevoeliger voor, maar nog steeds relatief beperkt. Door meer groen en daarmee voornamelijk meer schaduw te creëren kan de kans op een hitte eiland aanzienlijk verkleind worden. Het toevoegen van meer groen zorgt daarnaast ook voor een extra positief effect. Bijvoorbeeld op de (geestelijke) gezondheid en mogelijkheden voor recreatie.

Geldende beleidsuitspraken

- Het 'vergroenen' van het stedelijk gebied (met name bomen) tegen hitte (Klimaatstresstest 2018).
- Extra water kan overdag verkoelend werken maar 's nachts juist verwarmen. (Klimaatstresstest 2018).
- Het creëren van schaduw door luifels draagt bij aan een lagere gevoelstemperatuur (Klimaatstresstest 2018).
- De kleur en materiaalgebruik van het gebouw (bijvoorbeeld een wit dak) kan bijdrage aan zowel het binnen- als buitenklimaat. Bij de bouw of verbouw zou dit als uitgangspunt gehanteerd moeten worden (Klimaatstresstest 2018 Utrecht Zuid-West)
- In bestaand stedelijk gebied zet het waterschap, samen met gemeenten, in op het vergroenen en ecologisch beheer van de openbare ruimte en tuinen (Wateragenda voor omgevingsvisies).

Kansen en zorgen Overstroming en waterkeringen

Onze gemeente ligt in het overstromingsgebied van de Lek. Als een dijkkring van de Lek doorbreekt langs de Lopiker- en Krimpenerwaard zullen delen van de gemeente overstromen. Ook langs de Hollandsche IJssel liggen dijken die bij hoogwater de lageregelegen delen van Montfoort moeten beschermen. Een groot deel van het stedelijk gebied ligt op een hoger gelegen oeverwal, hierdoor zijn bepaalde delen van het stedelijke gebied in de gemeente niet meteen in gevaar bij hoogwater en een eventuele dijkdoorbraak. Toch zal er nagedacht kunnen worden over betere voorbereidingen als een overstroming een reële mogelijkheid wordt.

Geldende beleidsuitspraken

- Inmiddels loopt een initiatief vanuit de samenwerkingsafspraken over meerlaagse veiligheid (Klimaatstresstest 2018 Utrecht Zuid-West)
- Het behouden en versterken van de bestaande regionale waterkeringen langs de Benschopperwetering, Gekanaliseerde Hollandsche IJssel, Leidsche Rijn, Linschoten en Lopikerwetering (Wateragenda voor omgevingsvisies).
- Meer ruimte voor GHJ (ambitiedocument GHJ)

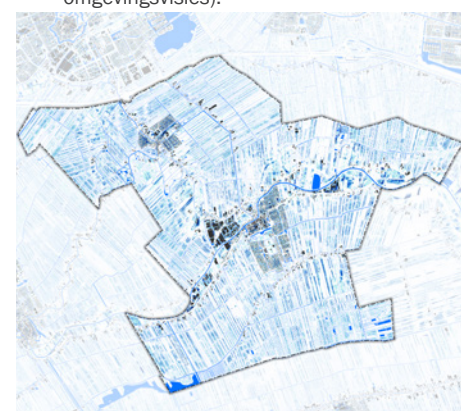
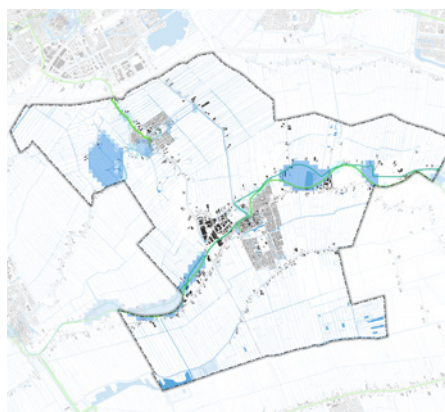
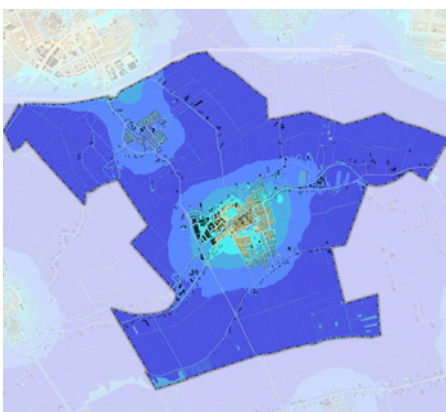

Kansen en zorgen Overlast

Wateroverlast kan ontstaan door hevige neerslag of droogte. De hevige neerslag zal voornamelijk in het stedelijk gebied voor overlast zorgen. Bovengronds zoeken we naar ruimte voor waterbuffers. Dit heeft tot gevolg dat water een 'te accepteren' onderdeel kan worden van de leefomgeving. Water kan bijvoorbeeld tijdelijk op straten of in verlaagde groenvakken worden geborgen. Groen helpt ons aan te passen aan hevige neerslag, hitte en droogte. Ook onze inwoners en bedrijven kunnen meehelpen. Bijvoorbeeld door zoveel mogelijk water in de tuin vast te houden. In het landelijk gebied zal voornamelijk de droogte voor overlast zorgen. Als er zoetwatertekorten ontstaan kan dit effect hebben op de gewasopbrengst en de bodemgesteldheid. Door droogte zullen veengronden versnelt inklinken en verzakken. Om droogte te voorkomen zou in het landelijk gebied langer overtollig water vastgehouden kunnen worden. Combinaties met buffers uit het stedelijk gebied zijn kansrijk. Een gedifferentieerd peilen beleid dat samen met agrariërs wordt uitgewerkt is kansrijk, hierdoor kan verdroging en bodemdaling beperkt worden.

Geldende beleidsuitspraken

- 'vasthouden-bergen-zuiveren' en 'schoonhouden-scheiden-zuiveren' zijn de adagia. (GRP).
- In nieuwe gebieden voorkomen we structureel nadelige gevolgen door te hoge of te lage grondwaterstanden (GRP).
- We willen aantrekkelijk (stedelijk) water met ruimte voor plant en dier (GRP).
- Het waterschap zoekt nadrukkelijk de samenwerking om waterprojecten met andere doelen te combineren (Wateragenda voor omgevingsvisies)
- Water in de stad wordt meer en meer een integrale opgave. Het waterschap wil dit stimuleren vanaf het kleinste mogelijke schaalniveau (Wateragenda voor omgevingsvisies).

ENERGIE EN GRONDSTOFFEN

CO₂

Kwaliteiten

In theorie heeft Montfoort voldoende ruimte om duurzame energie op te wekken voor de gemeente en zelfs delen van de regio. De Rijksoverheid wil dat in 2020 14% van alle gebruikte energie in Nederland uit duurzame bronnen komt en in 2030 is dat minimaal 27%. Dit is gebaseerd op de noodzaak een bijdrage te leveren aan de verduurzamingsopgave. Een opgave is om ruimte te bieden voor het duurzaam opwekken van energie en het verder reduceren van het energieverbruik.

Trends en ontwikkelingen

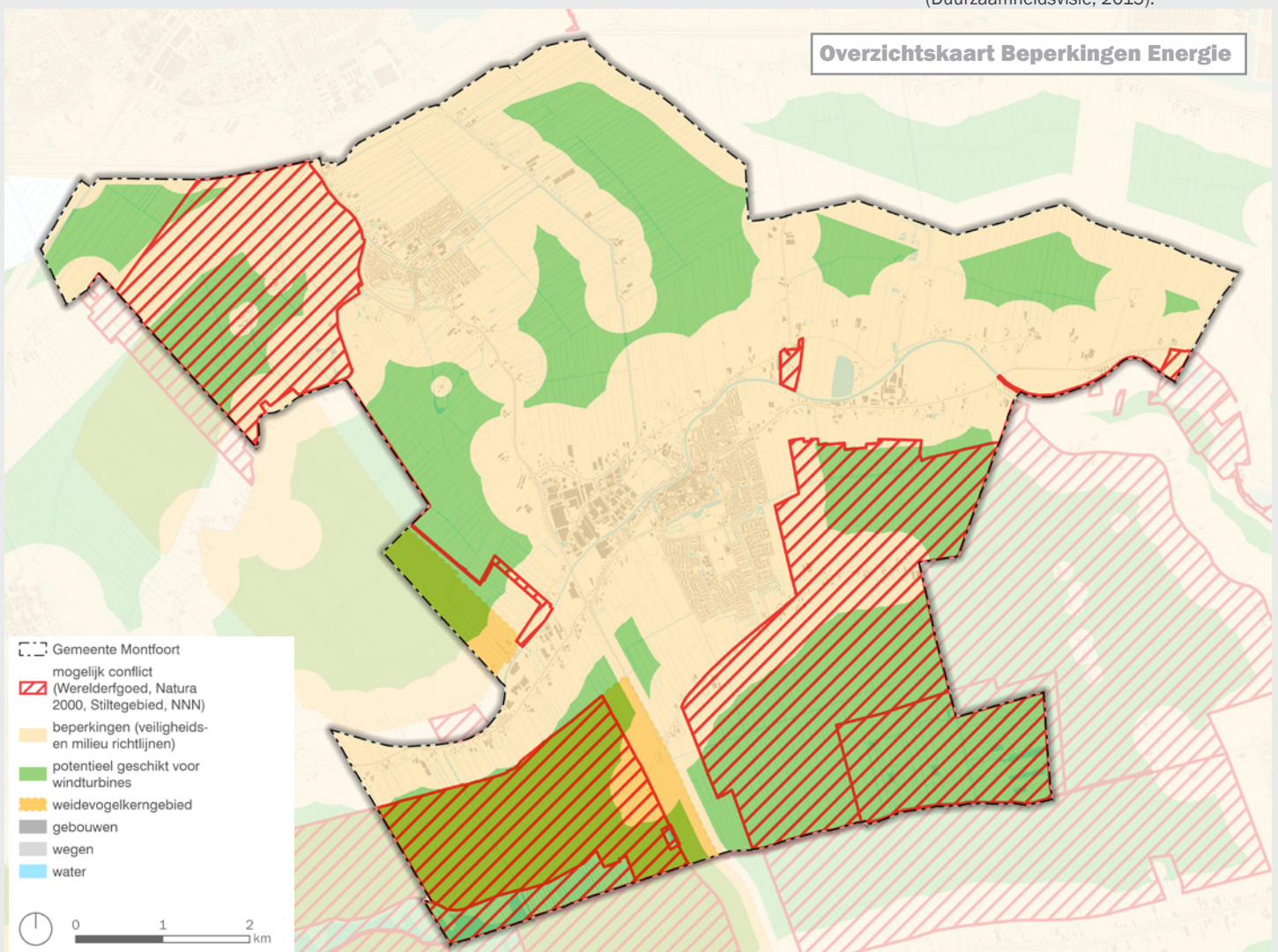
Wij hebben als doelstelling geformuleerd om in 2020 20% hernieuwbare energie op te wekken. In 2017 werd er 4,4% van ons energieverbruik duurzaam opgewekt. In 2015 is in Parijs afgesproken dat in 2050 alle landen CO₂ neutraal zijn. Het Rijk heeft deze doelstelling volledig overgenomen en met regionale energie strategie wordt momenteel afgestemd hoe iedere gemeente tot 2030 wil bijdragen aan deze opgave. Om CO₂ neutraal te worden zal er gekozen moeten worden welke soorten hernieuwbare bronnen waar gerealiseerd kunnen worden en of daar maatschappelijk draagvlak voor is. De voornaamste duurzame bronnen die nu toegepast worden in Nederland zijn windmolens en zonnepanelen. Echter leveren windmolens in veel gebieden weerstand op. Aan de andere kant zijn er in 2019 meer zonnepanelen geplaatst dan de jaren daarvoor. Een andere belangrijke ontwikkeling betreft de transitie naar een circulaire samenleving. De VANG-doelstellingen zijn hierbij een belangrijke richtlijn.

Kansen en Zorgen Grondstoffen

Ons huidige gebruik van grondstoffen is op de lange termijn onhoudbaar. Circulair gebruik van materialen heeft de toekomst. Door het stimuleren van afvalscheiding en afvalvermindering kan verspilling van schaarse grondstoffen tegen worden gegaan en uitstoot van CO₂ worden verminderd. Om afval te verminderen zal er ook een gedragsverandering moeten plaatsvinden binnen de gemeente, zodat de verspilling van voedsel en het gebruik van verpakkingsmaterialen wordt teruggedrongen en niet overbodig geconsumeerd en geproduceerd wordt (Duurzaamheidsvisie 'Montfoort duurzaam', 2015). Een wijkgerichte benadering, Campagnes in de media en Afvalcoaches zijn mogelijke instrumenten.

Geldende beleidsuitspraken

- Een afvalloze samenleving is het ultieme doel (Afvalbeleidsplan, 2015)
- Er wordt gestreefd naar een duurzaam afvalbeheer. (Duurzaamheidsvisie, 2015).
- De gemeente zet in op bewustwording. (Duurzaamheidsvisie, 2015).

Kansen en Zorgen Wind

Vanwege de ruimtelijke impact van de windturbines is zeker niet overal ruimte voor windenergie. Met name op grootschalige bedrijventerreinen en rondom infrastructuur als snelwegen en kanalen worden kansen gezien. Het plan van de gemeente Utrecht om in Rijnenburg en Reijerscop windturbines te realiseren is hier een voorbeeld van. Landschappelijk gezien kan het een aanleiding zijn om in het verlengde hiervan ook windturbines te plaatsen. Dit zou de landschappelijke impact kunnen minimaliseren en de benodigde infrastructuur kan samen aangelegd worden. Samen met de gemeentes Lopik, IJsselstein, Oudewater en Woerden starten we binnenkort met het opstellen van een afwegingskader voor de opwek van duurzame energie door middel van zon PV en wind. Het huidige beleid op het gebied van duurzame energie en dan voornamelijk windenergie is verouderd. Hierbij is het tevens een aandachtspunt dat uitspraken over toegestane hoogte van windmolens (as-hoogte of tip-hoogte) onduidelijk geregeld is.

Geldende beleidsuitspraken

- Montfoort heeft op dit moment geen locaties voor grootschalige windturbines. We zien ook geen locaties die hiervoor in aanmerking kunnen komen (Totaalvisie).
- Met bewoners gaan we het gesprek aan om samen te bepalen hoe/waar windturbines gaan plaatsen (Komt van de reactie op de Atlas).

Kansen en Zorgen Zon

Zonnecollectoren op woningen en (agrarische) bedrijfsbebouwing kennen op gemeentelijk niveau nauwelijks een ruimtelijke impact en hebben enkel invloed op perceel niveau. Er is voldoende dakoppervlak beschikbaar om een aanzienlijke bijdrage te leveren aan de gemeentelijke doelstelling voor de opwekking van elektriciteit. Dit zal echter ontoereikend zijn voor het doel om CO2 neutraal te worden. Daarnaast blijkt de ontwikkeling van zon op dak onvoldoende snel te gaan om de doelstelling 20% in 2020 te halen. Zonnenvelden in de buurt van weidevogelgebieden worden om ecologische redenen afgeraden. Combinatie met andere functies of onbenutte gronden zijn echter wel kansrijk. Een mooi voorbeeld hiervan is 'Energietuin Mastwijk' waar op de voormalige vuilstort de aanleg van een groot zonnepark wordt onderzocht.

Geldende beleidsuitspraken

- Het toepassen van grootschalige grondgebonden voorzieningen, zoals velden met zonnecollectoren ('zonneilanden'), met een aanzienlijk grotere ruimtelijke impact, zijn niet nodig door de grote beschikbaarheid van dakoppervlak (Totaalvisie).
- Met bewoners gaan we het gesprek aan om samen te bepalen hoe/waar zonneparken gaan plaatsen (Komt van de reactie op de Atlas).
- Hanteer de 'zonneladder' (reactie LTO)

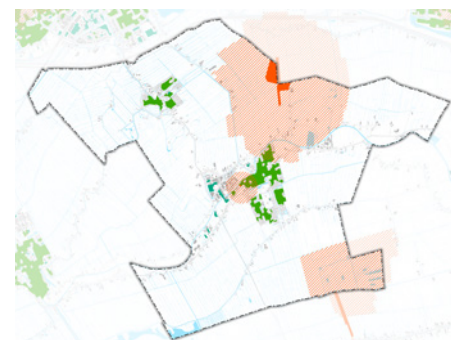
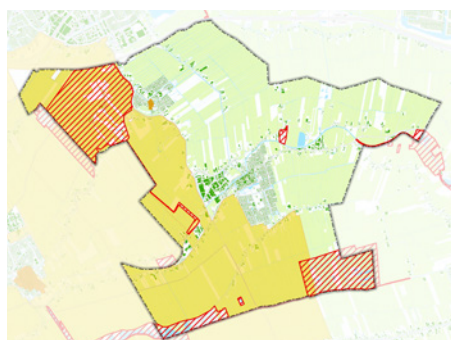

Kansen en Zorgen Warmte

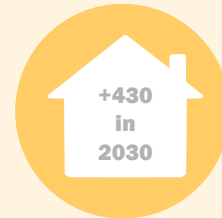
Veel Nederlandse gemeentes zien het zoeken van een hernieuwbare warmtebron als een grote uitdaging. Voornamelijk nieuwe gassen, geothermie en warmte-koude opslag lijken kansrijke oplossingen voor de verduurzaming van de warmtevraag. Echter zijn niet alle maatregelen toepasbaar in gemeentes, dit zelfde geldt ook voor Montfoort. De drinkwaterwinningszones zijn bijvoorbeeld boringsvrij, wat betekent dat hier geen WKO en geothermische installaties mogelijk zijn. De kenmerken van de regio geven mogelijk een potentieel om energie (elektriciteit en warmte) uit biomassa te genereren. In Montfoort liggen de kansen hiervoor vooral bij gebruik van het landschapshout en snoeiafval bij hout-gestookte installaties en mest voor vergistingsinstallaties. Door de waterrijkheid is thermische energie uit oppervlakte-water ook een kansrijke potentie. In Montfoort staat ook een rioolwaterzuivering waar warmte gewonnen kan worden. Echter, door het kleine formaat van de RWZI zal dit maar een beperkte hoeveelheid zijn en het Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden is van plan om de RWZI in Montfoort op termijn op te heffen, waardoor er op de lange termijn überhaupt geen gebruik gemaakt kan worden van deze restwarmtebron.

Geldende beleidsuitspraken

- Op dit moment beperkte beleidsuitspraken op het gebied van de warmte. Er wordt momenteel wel gewerkt aan de Warmtetransitievisie waarin beleidsuitspraken hierover worden gemaakt.

WONEN

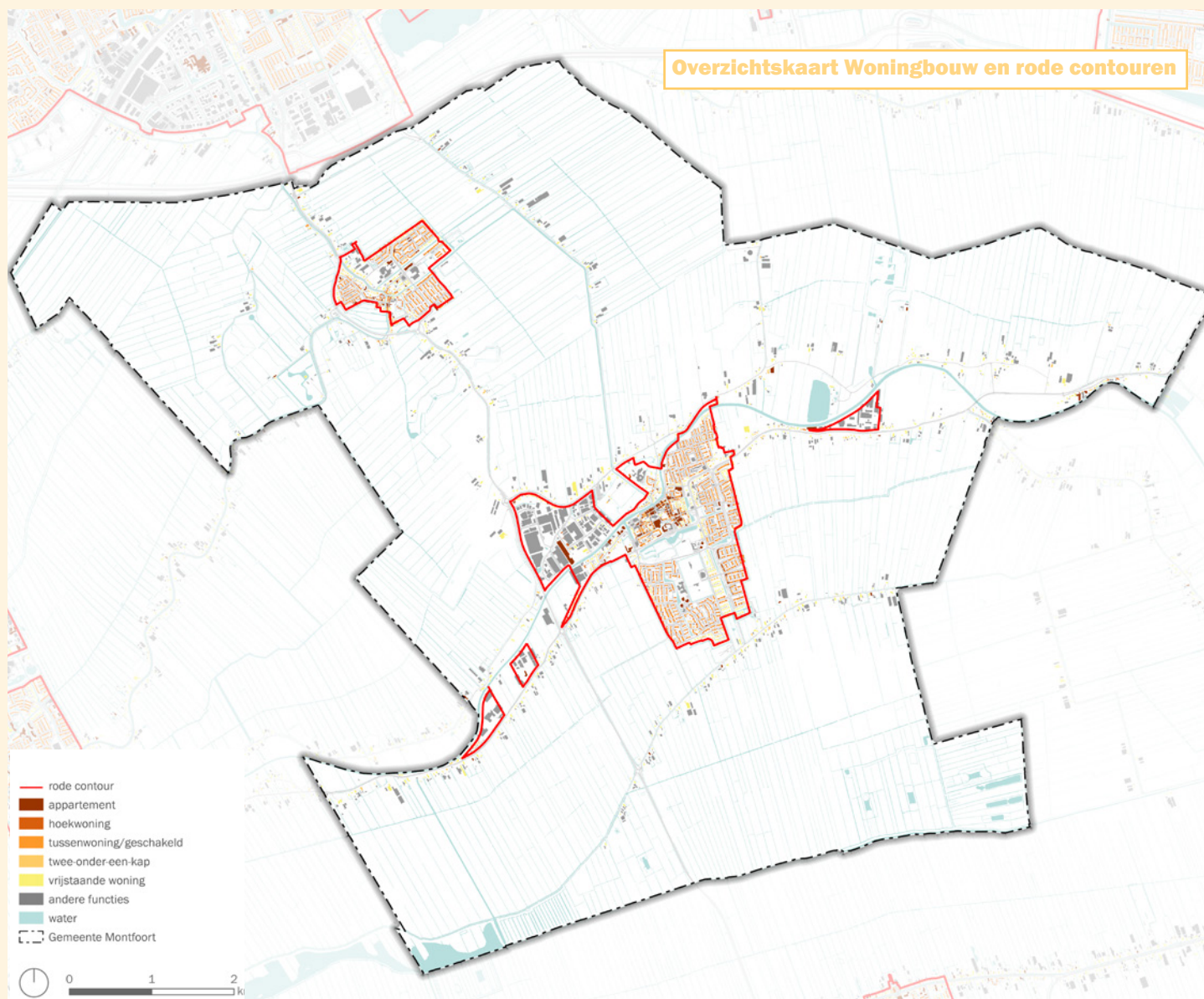
Kwaliteiten

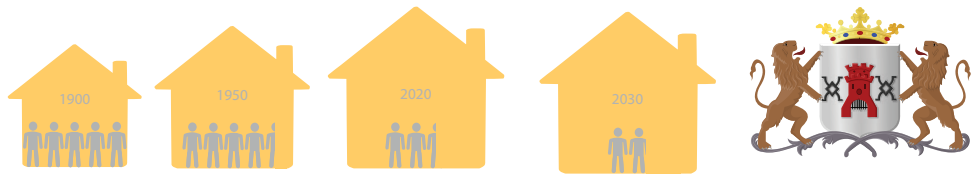
Montfoort is een gezellig en sfeerful stadje om in te wonen, terwijl Linschoten klein en compact is gebleven, dit zorgt voor een dorps karakter. Opvallend is dat de groei bij de leeftijdsgroep van 65 tot 75 jaar in Montfoort zich nauwelijks voordoet, terwijl regionaal en landelijk deze groep de komende jaren nog groeit. Deze leeftijdsgroep is nu al veel aanwezig in Montfoort. De gemeente 'loopt dus wat voor' in de vergrijzing ten opzichte van de bredere regio. Uit verhuisbewegingen blijkt dat vooral gezinnen met (oudere) kinderen naar de gemeente toe trekken. Voor veel startende gezinnen is de relatief dure woningvoorraad in de gemeente Montfoort onbereikbaar.

Trends en ontwikkelingen

In de regio Utrecht is er een toenemende druk op de woningmarkt, zowel in de stad Utrecht als de omliggende gemeentes zijn er grote tekorten aan woningen en voornamelijk in het middensegment. Ook in Montfoort neemt de druk op woningen toe. De bevolkingssamenstelling verandert: het aantal ouderen is toegenomen en er zijn kleinere huishoudens. Dit betekent dat de lokale woningvraag kwalitatief verandert. Kleine en oudere huishoudens hebben immers andere woningbehoeften dan gezinnen. Het leeuwendeel van de groep 75-plussers bestaat uit vitale senioren. Een deel is echter afhankelijk van zorg in de woning en de omgeving. Doordat er ook

nog onvoldoende doorstroombmogelijkheden zijn, komen sociale huurwoningen in de lagere prijsklassen slechts beperkt vrij. Hierdoor is ook de doorstroming vanuit de beperkt beschikbare sociale huur naar de vrije sector huur en goedkope koop beperkt. Veel inwoners van Montfoort werken ook in de gemeente, maar door het tekort aan woningen dreigt er ook te weinig plek te zijn voor de (nieuwe) werknemers.

Gebaseerd op Steden vol ruimte

Kansen en Zorgen Montfoort

De kern Montfoort kent een oriëntatie op “traditionele waarden”. Hier zal groei vooral gericht zijn op de autonome vraag, van zowel eigen gezinnen als van doorstromende oudere huishoudens. Daarnaast tekent zich een beperkte aanvullende vraag af van zowel moderne gezinnen en welgestelde medioren die rust en ruimte zoeken in Montfoort. In het centrum van Montfoort kunnen de historische ambiance, de oevers aan de Hollandsche IJssel en het midden van lang parkeerders zorgen voor een beter woonmilieu. Een bedreiging voor Montfoort zijn een vershraling van het winkelaanbod, en een geringe groei in de gemeente. De vraag van nieuwe woningen zal voor een deel opgevangen moeten worden buiten de rode contouren. Dit zou betekenen dat delen van het buitengebied veranderen. Echter, de nieuwe wijken kunnen ook bijdragen aan het versterken van de Montfoortsche identiteit. Montfoort als stadje kan stedenbouwkundig ingericht worden als vestingstad, daarnaast kunnen de nieuwe woningen het ontwerp krijgen van de huidige kwaliteiten die Montfoort nu al heeft. Deze wijken kunnen voor alle verschillende doelgroepen ontwikkeld worden, zodat er diverse woonwijken ontstaan. Als er niet buiten de rode contouren gebouwd mag worden bestaat er een kans dat het bestaande stedelijke gebied verder verdicht en verhard wordt. Doordat zoveel mogelijk onbebouwde gebieden dan benut worden voor woningen. Montfoort wil voorkomen dat het een stadse uitstraling krijgt, het “dorpse” en groene karakter willen we waarborgen. Nieuwe ontwikkelingen moeten dan ook bij deze kwaliteiten, maat en schaal passen. Door de vergrijzing verandert de kwalitatieve woonvraag en is doorstroming een belangrijk aandachtspunt.

Kansen en Zorgen Linschoten

De kern Linschoten is een kleinere historische kern. Het is meer een forensendorp nabij de uitvalswegen naar het grootstedelijk gebied, maar wel met een hechte gemeenschap. Naast de autonome vraag van de eigen bevolking is er een aanvullende vraag van settlers, jonge stellen, moderne gezinnen en gearriveerde gezinnen die kiezen voor een rustig en goed bereikbaar woonmilieu. Zij hebben minder binding met het traditionele dorpsleven, maar het ruimtelijke karakter van Linschoten trekt hen aan. Er is een zorg bij bewoners dat bouwen buiten de rode contour er voor kan zorgen dat de beeldkwaliteit verminderd. Ook hier geldt dat het uitbreiden van de woonwijken gedaan moeten worden door te kijken naar de huidige beeldkwaliteit van het dorp en welke positief beleefd worden. Als gemeente proberen we met passende woonmilieus de beeldkwaliteit te behouden en te versterken.

Beleidsuitspraken

- Meer bouwen dan enkel op basis van de geraamde behoefte is nodig om de kernen leefbaar te houden (Woonvisie).
- Bouwen voor jonge huishoudens en voor doorstroming van oudere huishoudens, in de vrije sector maar óók sociale huur (Woonvisie).
- Aandeel sociale huur moet groeien ten opzichte van de huidige 16%, door in het nieuwbouwprogramma 30% sociale huurwoningen op te nemen. De huurwoningen voor het middensegment moeten een huurprijs tussen de €700-1000 krijgen (Woonvisie).
- Ruimte voor nieuwbouw binnen de kern en aan de rand van de kern (Woonvisie).
- Ruimte voor creativiteit en nieuwe concepten (Woonvisie).
- Inspelen op de opgave die de vergrijzing en met zich meebrengt (Woonvisie)
- Verduurzaming stimuleren (Woonvisie).
- We richten ons hierbij primair op woningen die aansluiten bij de lokale vraag, zodat doorstroming mogelijk is. Maar ook mensen die zich aangetrokken voelen tot de woonmilieus van Linschoten en Montfoort zijn welkom (Woonvisie).
- Voor nieuwe ontwikkelingen geldt dat deze in schaal, maat en uitstraling moet passen bij het huidige dorp (Dorpsvisie Linschoten).
- Met de nieuwbouwlocaties zet de gemeente in op het bereiken van een brede bevolkingssamenstelling (Dorpsvisie Linschoten).
- De meeste bebouwing in het buitengebied is agrarisch of heeft een duidelijke functionele relatie met het agrarisch achterland (gehad). Bij (vervangende) nieuwbouw dient de bebouwing op te gaan in het landschap en daardoor niet als storende factor te worden ervaren (bestemmingsplan buitengebied 2012).

SPORT, RECREATIE, CULTUUR

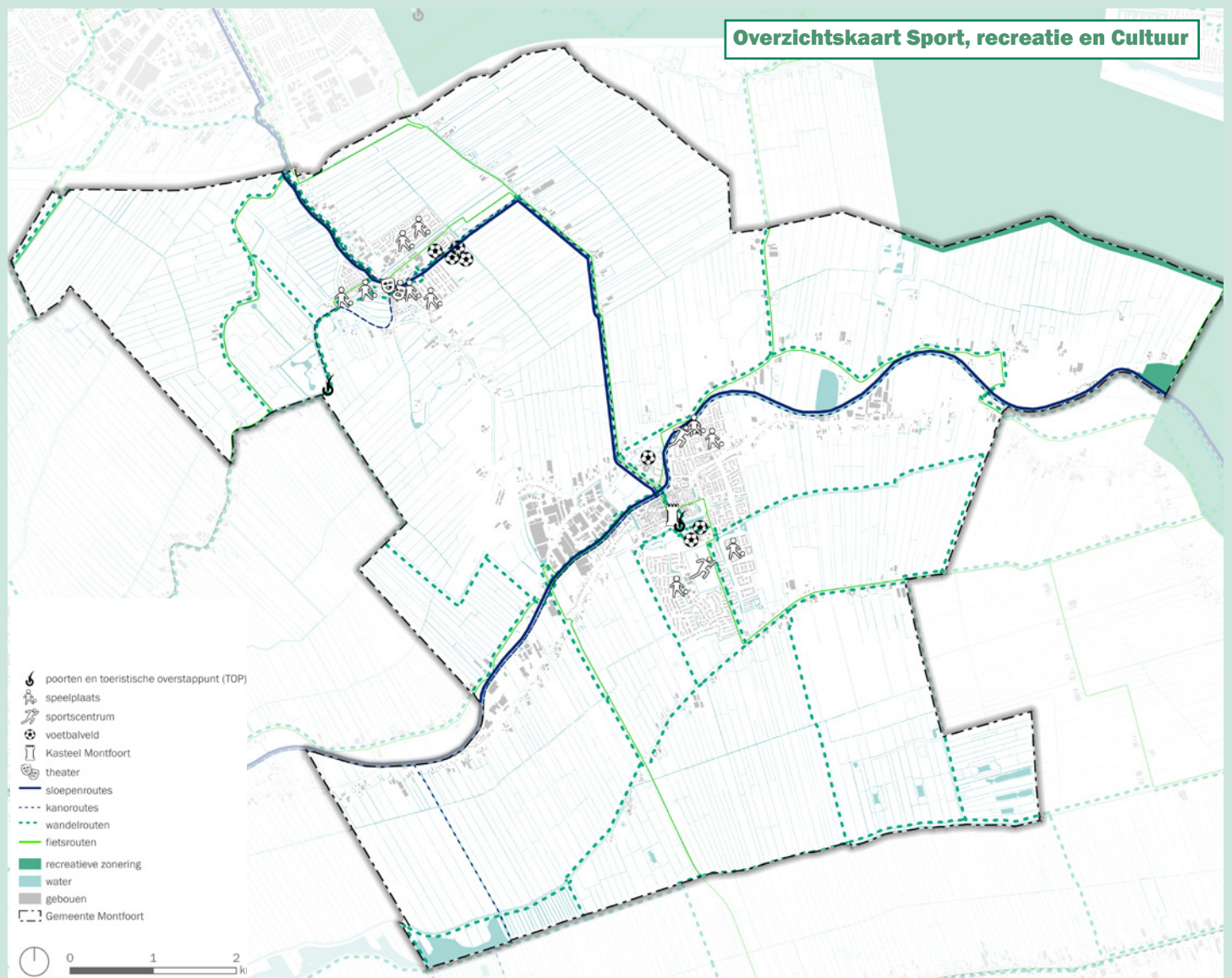
Kwaliteiten

De sportvoorzieningen in Montfoort zijn met de komst van een nieuw sportterrein goed. De dorpskernen en het buitengebied zijn aantrekkelijk voor recreanten. Het landschappelijke karakter in combinatie met de historische kernen wordt gezien als een oer-Hollands landschap. Het landschap is voor Nederlandse begrippen nog erg gaaf. Het landgoed Linschoten is hierbij in potentie een belangrijke recreatieve parel, zeker in combinatie met andere landschappelijke kwaliteiten zoals het karakteristieke rivierenlandschap en de aanwezige natuurwaarden. Het landschap is sterk verbonden met de cultuur, wat zorgt voor cultuurhistorisch waardevolle elementen zoals kerken, molens en monumentale boerderijen en de bourgondische levensstijl met restaurants, carnaval en cafés. Door het cultuurhistorische karakter van het buitengebied zijn verschillende tijdslagen terug te zien.

De historische dorpskernen hebben naast het vele erfgoed, diverse culturele en sportvoorzieningen. Al deze kwaliteiten in de kernen en het buitengebied vergroot de belevingswaarde voor bezoekers en bewoners. Het lokale verenigingsleven is een belangrijke drager van deze kwaliteiten.

Trends en ontwikkelingen

Gezond leven wordt steeds belangrijker voor mensen, hier hoort ook voldoende sporten bij. Dit wordt niet enkel in club-verband gedaan. Voor de sportclubs in Montfoort geldt dat de meeste leden jeugdleden zijn. Door toenemende vergrijzing zijn er steeds minder jongeren in de gemeente, hierdoor kunnen sportclubs in de toekomst te maken krijgen met een teruglopend ledenaantal. Door de toename van recreatie van 50-plussers in Nederland is er meer vraag naar recreatievoorzieningen en kunnen gemeentes hierop in spelen door de gemeente aantrekkelijk te maken voor recreanten. Een stad of dorp kan zich met behulp van de kunst en cultuur specifiek profileren met een bepaald onderwerp en dit gebruiken als marketingmiddel. Door een identiteit te profileren kan een gemeente zich herkenbaar maken voor mensen van buitenaf maar ook voor de eigen inwoners.

Kansen en Zorgen Sportvoorzieningen

De sportvoorzieningen in Montfoort zijn nu goed, maar er zijn al ideeën om het sportpark te verplaatsen buiten de dorpskern om plaats te maken voor woningbouw. De vraag naar woningbouw in de gemeente zal de druk op de sportparken vergroten. Enerzijds vanuit de ruimtevraag anderzijds vanuit een mogelijke toename van het aantal gebruikers. Linschoten heeft behoefte aan een nieuw sportpark. Dit kan gedaan worden door het oude sportpark te herontwikkelen. Met de toename van individuele sporters kan ook de openbare ruimte meer ingericht worden voor sportactiviteiten. Door de sportvoorzieningen te verbeteren worden meer inwoners van Montfoort verleid om te gaan sporten, zowel in club verband als individueel. Dit kan de gezondheid van de inwoners verbeteren.

Geldende beleidsuitspraken

- De sportparken kunnen verplaatst worden buiten de bebouwingscontour aan de westzijde van de stad. Dit betreft de locatie de Bleek. Herontwikkeling van dit gebied is mogelijk, eventueel in samenhang met Ruimte voor Ruimte of de vestiging van een brede school (Totaalvisie).
- De tennis- en hockeyvereniging hebben tot op heden nog geen plan voor de toekomst (Totaalvisie).

Kansen en Zorgen Recreatie

Het buitengebied vormt een recreatief uitloopgebied, voor Montfoort en Linschoten, maar ook de metropool Utrecht. Met name voor wandelen en fietsen in het buitengebied en evenementen in de kernen. De wandel- en fietsroutes in de gemeente kunnen nog verbeterd worden. Dit kan voornamelijk langs de Hollandsche IJssel verbeterd worden, bijvoorbeeld om te struinen langs de rivier via cultuurhistorische elementen zoals het jaagpad. Ook het geplande fietspad van Leidsche Rijn naar de Mastwijkdijk is een mogelijke verbetering. Met betere wandel- en fietsroutes die aansluiten op de kernen zullen inwoners makkelijker een ommetje kunnen maken. De boot is het vervoermiddel bij uitstek om de IJssel en de aanliggende kernen te ervaren. Door aanlegplaatsen te realiseren maken we het mogelijk voor recreanten om aan te meren. Veel recreanten en toeristen hebben behoefte aan arrangementen van circa een dag.

Geldende beleidsuitspraken

- Er liggen langs de IJssel goede kansen om recreanten vanuit stedelijk gebied te ontvangen. De visie voor dit gebied is een ontwikkeling tot hoogwaardig landschappelijk en recreatief gebied (Totaalvisie).
- Het Landgoed Linschoten en het gebied ten zuiden van Willeskop zijn hoogwaardige natuurgebieden. De visie voor deze gebieden is een extensief recreatief, landschappelijk en natuurlijk park (Totaalvisie).
- In stand houden van bestaande fiets- en kanoroutes (totaalvisie).
- Agrariërs moeten ook in staat gesteld worden om kleinschalige recreatieve activiteiten te organiseren (Totaalvisie).
- Vanaf Landgoed Linschoten wordt een recreatieve verbinding gelegd via Willeskop naar de Lek (Totaalvisie).

Kansen en Zorgen Cultuur

Door de historie heeft onze gemeente een rijk erfgoed, zowel in de gebouwen als de landschappelijke elementen. Ook zijn er bijzondere culturele (historische) voorzieningen in de gemeente aanwezig, zoals het kasteel Montfoort en landgoed Linschoten. Er worden tevens kansen gezien om ruimte te bieden voor meer evenementen in Montfoort. Met deze (nieuwe) voorzieningen kunnen mensen van binnen en buiten de gemeente aangetrokken worden. Maar de culturele voorzieningen zullen mee moeten groeien met het nieuwe decennium. Zo zouden er meer “happy places” gecreëerd kunnen worden waar beleving centraal staat. Ook een bepaalde vorm van een bezoekerscentrum wordt als kansrijk gezien.

Geldende beleidsuitspraken

- Cultuurhistorisch van belang zijn de binnenstad van Montfoort, het historisch hart van Linschoten en de lintbebouwingsstructuur langs de (historische) ontsluitingswegen. Ook het huis te Linschoten kan specifiek aangemerkt worden als bebouwing met hoge cultuurhistorische waarde (Totaalvisie).
- Naast bebouwde delen is ook het landschap van de gemeente Montfoort cultuurhistorisch waardevol. De belangrijkste kenmerken van dit landschap worden dan ook in stand gehouden of versterkt (Totaalvisie).
- Aan de zuidoostgrens van Hofland-Oost is een zoeklocatie voor welzijn/cultuur/recreatie opgenomen (Totaalvisie).

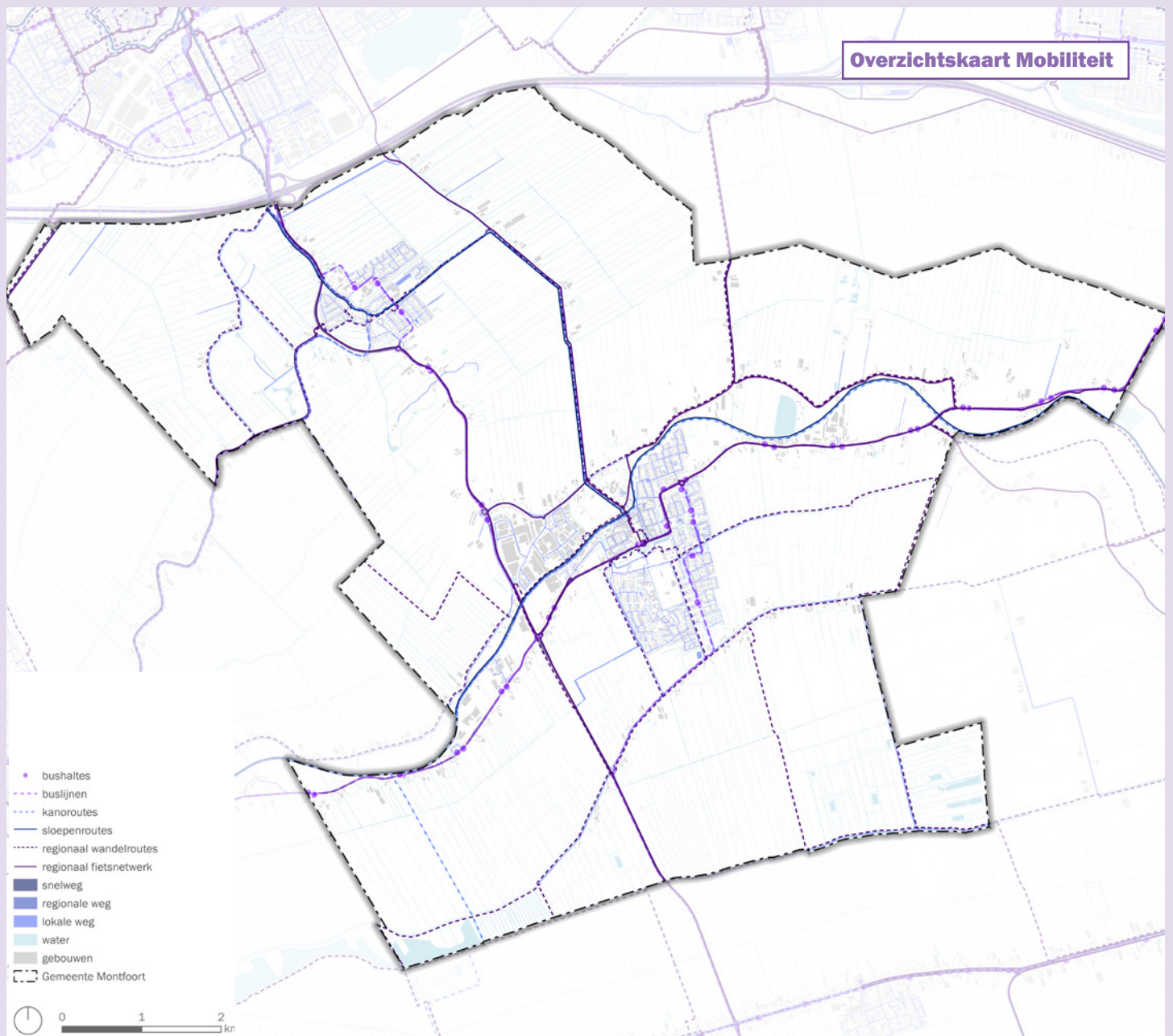
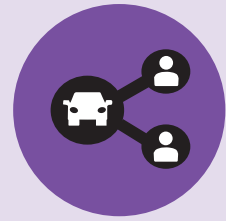
MOBILITEIT

Kwaliteiten

Het autoverkeer heeft een goede aansluiting via provinciale wegen op het nationale wegennet via de A12. De regionale wegen lopen met een assenkruis in de gemeente van noord naar zuid en van oost naar west in de Lopikerwaard. Vanuit Montfoort gaan er meerdere buslijnen richting Utrecht, hierdoor kunnen inwoners van onze gemeente met een directe lijn naar het centrum van Utrecht en Woerden en de intercity-stations.

Trends en ontwikkelingen

In en rond de stedelijke regio's zal er een toename zijn van de mobiliteit. Met verschillende soorten transport zullen mensen zich verplaatsen naar bijvoorbeeld werk of school. Voor alle verschillende type vervoer: fiets, OV en auto kan de infrastructuur verder geoptimaliseerd worden, zodat er een brede keuze aan vervoersmogelijkheden blijft. Het gebruik van de fiets zal toenemen en met de elektrische fiets is de reisafstand ook groter geworden. Het autoverkeer zal met de overstap op duurzamere brandstoffen de vervuiling terug kunnen dringen. Om het autobezit te verkleinen zal ook meer ingezet worden op deelauto's. Hierdoor zijn er in een stedelijk gebied ook minder parkeervoorzieningen nodig.

Kansen en Zorgen Fietsen en wandelen

De beide provinciale wegen zijn grotendeels voorzien van vrij liggende fietspaden. Via het onderliggende wegennet zijn er ook (gedeeltelijk) alternatieve fietsroutes richting Utrecht en Woerden mogelijk. Daarnaast biedt de omgeving een grote diversiteit aan mogelijkheden voor de recreatieve fietser. Ook vanuit de omliggende gemeenten is er vraag naar recreatieve fietsverbindingen. Met de komst van de elektrische fiets is daar verandering in gekomen, grotere reisafstanden zijn nu voor meer mensen mogelijk geworden. De fiets is daarmee een volwaardig alternatief geworden voor afstanden tot 20 km, vooral in congestiegevoelige gebieden. Om de snellere vervoersmogelijkheden te voorzien van veilige en directe routes zouden er snelwegfietspaden aangelegd kunnen worden richting de groot stedelijke gebieden, hier is de medewerking van de provincie voor nodig. Om meer fietsers aan te kunnen zullen de paden verbreed kunnen worden en tevens zullen de kruisingen veiliger gemaakt moeten worden. Door de beperkte ruimte in de binnenstad zal de keuze gemaakt moeten worden om voorrang aan de fiets te geven. Het geplande fietspad van Leidsche Rijn naar de Mastwijkdijk is een van de mogelijke verbeteringen.

Geldende beleidsuitspraken

- Het fiets- en wandelpaden netwerk wordt verbeterd. Het gaat hier met name om de routes polder Reyerscop/ Mastwijkdijk-Rijnenburg naar Montfoort en het fietspad Blindeweg /Cattenbroekdijk (totaalvisie).
- Cattenbroek-deeldijk-“binnenstad”-N228 opgenomen in regionale fietsroute. Maatregelen nemen om deze weg veiliger te maken voor fietsers, route van belang voor bereikbaarheid middelbare scholen.

Kansen en Zorgen Auto

Op het provinciale wegennet zijn op dit moment weinig verkeersontstoppingen. Overbelastingen op het hoofdwegennet leiden wel geregeld tot sluipverkeer op de provinciale wegen. Door middel van inrichtingsmaatregelen (bebording/ obstakels) moet voorkomen worden dat wordt uitgeweken naar het onderliggende lokale wegennet. Omtrent de grotere autowegen is reductie van geluidsoverlast een aandachtspunt. Als de ontwikkeling bij Rijnenburg wel doorgaat, dan moet de gehele infrastructuur aan de oostkant van de gemeente herzien worden. De provinciale weg loopt nu door Montfoort heen, dit zorgt voor druk op de kwaliteit van de leefomgeving. Een mogelijkheid zou zijn om een ringweg te realiseren of de weg af te waarden. Het realiseren van een nieuwe weg om de druk in het stedelijk gebied te verminderen betekent ook een extra claim op het landschap in onze gemeente. Een groot probleem in de stedelijke kernen zijn de parkeerplekken. Het aanbod parkeerplekken voldoet niet naar de vraag, waardoor veel inwoners lastig hun auto kunnen parkeren. Ook bezoekers naar de kernen hebben meer moeite met parkeren. Dit is bijvoorbeeld ook zichtbaar rondom het Antoniushof. Echter het realiseren van meer parkeerplakken op maaiveld is niet wenselijk, omdat dit het beeld- en leefkwaliteit van de binnenstad aantast. Het weren van auto's in de binnenstad wordt zowel als kans en zorg gezien.

Geldende beleidsuitspraken

- De provincie is bezig met de uitvoering van verbeteringsplannen voor de N204 die moeten zorgen voor een betere doorstroming richting A12 en Woerden. De vergroting van de capaciteit van de aansluiting op de A12 heeft, tezamen met een verbrede A12 geleid tot een aanmerkelijke vermindering van het fileprobleem richting Woerden. (Totaalvisie)

Kansen en Zorgen Openbaar vervoer

Montfoort heeft van oudsher een sterke binding met Utrecht. Dat heeft onder meer geleid tot een sterke openbaar vervoerverbinding met Utrecht. Zo rijden er in de spits meerdere bussen tussen Montfoort en Utrecht. Echter is er een zorg dat de openbaar vervoersvoorzieningen onder druk komen te staan. In sommige gevallen is de auto sneller dan het OV zowel van als naar Montfoort. Naar de bedrijventerreinen waar veel arbeidsplekken zijn gaat nu bijvoorbeeld geen bus, waardoor de werknemers daar al gauw geneigd zijn om de auto te gebruiken voor woon-werk verkeer. Om het OV gebruik te bevorderen zouden dus wellicht nieuwe snelle routes moeten komen naar de OV knooppunten en de werkomgevingen. Deze snelle verbindingen zouden benut kunnen worden om aan de mobiliteitsvraag naar Utrecht te voldoen. Als in de toekomst woningen in Rijnenbrug komen zal er een nieuwe OV verbinding met de stad Utrecht kunnen komen, hier kan Montfoort ook van profiteren.

Beleidsuitspraken

- Zwak punt: openbaar vervoer naar andere kernen, zoals naar Lopik (Visie Binnenstad 2030).
- Busverbindingen blijven in stand of worden verbeterd. Met de provincie en met buurgemeenten gaan we bijtijds het gesprek aan over de nieuwe openbaar vervoerconcessie (Hoofdlijnenakkoord 2018 – 2022).

GROEN EN OPENBARE RUIMTE

Kwaliteiten

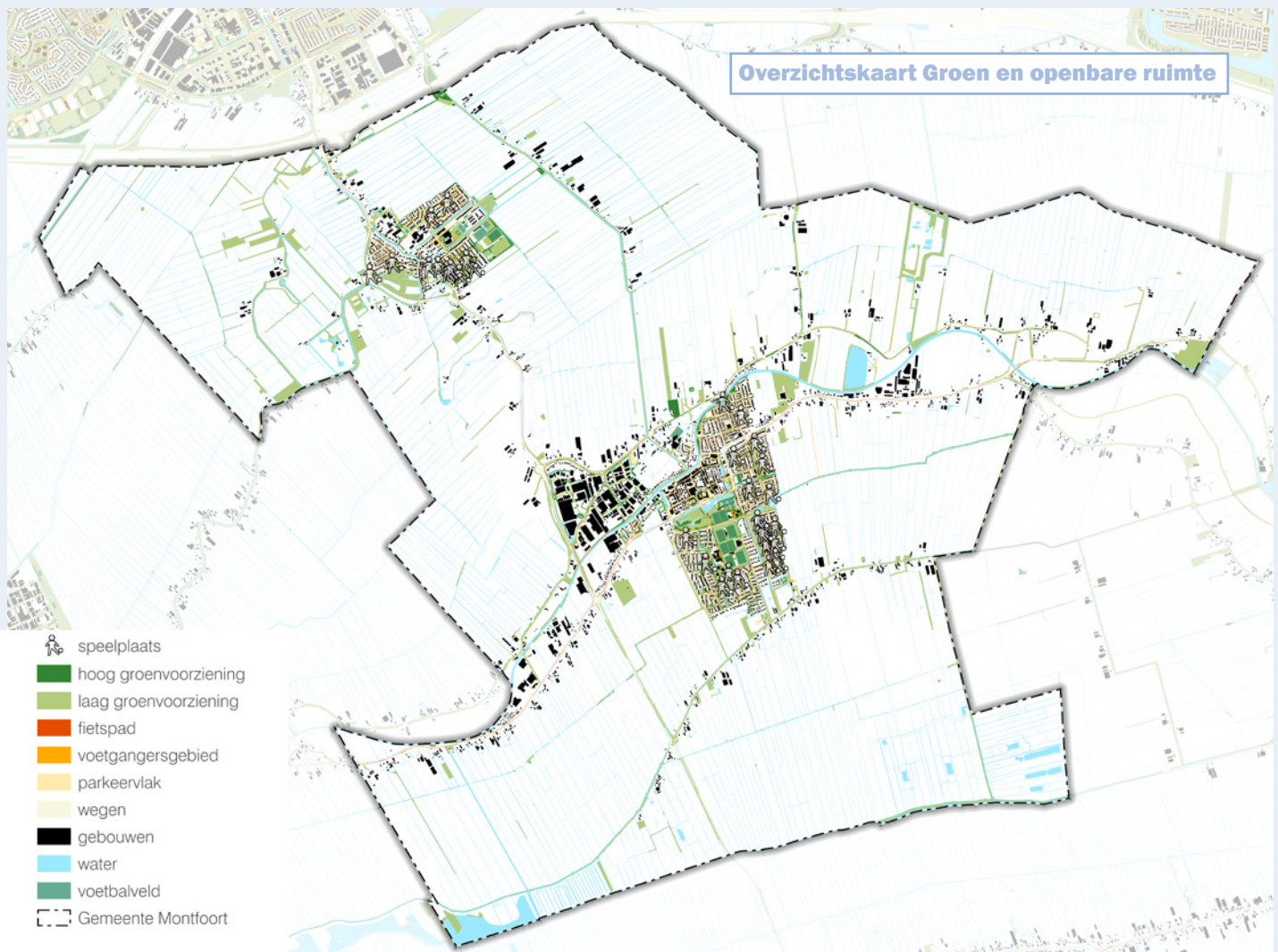
Zowel de kern van Montfoort als die van Linschoten hebben veel openbare groene gebieden van een goede kwaliteit, waardoor er in het stedelijk gebied ook gerecreëerd kan worden. Langs de waterlichamen de Hollandsche IJssel en Lange Linschoten zijn openbare gebieden waar het water beleefd kan worden. Ook in het buitengebied is veel groen aanwezig waardoor de beeldkwaliteit door veel inwoners als positief wordt ervaren.

Trends en ontwikkelingen

De afgelopen jaren kwamen steeds meer steden en dorpen aan de grens van hun rode contouren. Om toch te groeien zochten ze plekken binnen hun stedelijk gebied om te kunnen bouwen, daarbij kwam er een toenemende vraag aan parkeerplekken en andere infrastructuur om de mobiliteit te bevorderen. Al deze binnenstedelijke ruimte claims kwamen vaak op plekken waar eerst openbare gebieden waren of openbaar groen was. Dit zorgde voor een vermindering van de leefomgeving. Echter, er wordt nu steeds vaker meerwaarde weer gezien van hoogwaardige openbare ruimtes waar veel groen terug komt en inwoners gebruik van kunnen maken.

Overzichtskaat Groen en openbare ruimte

- speelplaats
- hoog groenvoorziening
- laag groenvoorziening
- fietspad
- voetgangersgebied
- parkeervlak
- wegen
- gebouwen
- water
- voetbalveld
- Gemeente Montfoort

Kansen en Zorgen Openbare ruimte en groen structuur Montfoort

Vroeger hadden veel middeleeuwse steden verschillende pleinen waar markten of andere evenementen plaatsvonden. Het waren de ontmoetingsplekken van de gemeenschap, plekken zoals De Plaats en de historische tuinen. In Montfoort zijn er nog maar weinig pleinen en tuinen met eenzelfde functie over gebleven, omdat daar nu veelal gebouwen of auto's staan. Als dit verder toeneemt zal de kwaliteit van de leefomgeving verder verminderen. Een ander aandachtspunt hierbij is de toegankelijkheid in relatie tot de kwaliteit van het wegdek. Het zou een kans voor de levendigheid van de stad zijn om meer (groene) ontmoetingspleinen te creëren. Waar nu parkeerplaatsen liggen of leegstaande kantoorpanden staan zou plaats gemaakt kunnen worden voor hoogwaardige openbare ruimtes om de levendigheid en beeldkwaliteit van de stad te verbeteren. Als daarbij ook meer groen en een verbetering van het wegdek wordt toegevoegd kan de leefbaarheid verder omhoog gaan. De groene gebieden kunnen ook gebruikt worden om de gevolgen van klimaatsverandering op te vangen en om in te bewegen. Dit kan ook in combinatie met speelvoorzieningen, bijvoorbeeld in het kasteelpark of bij de sportclubs. Rondom het oude centrum lag eerst een gracht, maar een deel hiervan is gedempt voor andere functies. Het terugbrengen van de gracht kan ervoor zorgen dat er een nieuwe groenstructuur rond het oude centrum ontstaat. Met name bij de huidige Jumbo supermarkt zou het terugbrengen van de gracht een enorme kwaliteitsimpuls voor de stad betekenen. De aantrekkelijke ruimtes langs de Hollandsche IJssel kunnen daarnaast uitgebreid worden, om de stad nog meer op de rivier te richten. Tot slot is de vergroening van speelplekken zowel in Montfoort als Linschoten een kans.

Geldende beleidsuitspraken

- In de woonwijken van Montfoort speelt evenals in Linschoten de wens om de woonwijken te vergroenen.
- Er dienen meer speelterreintjes te komen. Aanleg is gewenst in de wijk of in de periferie langs de wijk.
- Leefbaarheid gaat voor auto's in de wijk (Totaalvisie).
- Voor het Stadspark ten zuiden van de binnenstad dient een nieuwe inrichtingsvisie opgesteld te worden, in samenhang met de geplande (zorg-) woningbouw (Totaalvisie).
- Dit stadspark dient beter te functioneren als groene schakel tussen het centrum en de wijken (Totaalvisie).

Kansen en Zorgen Openbare ruimte en groen structuur Linschoten

Linschoten is ontstaan als lintdorp waardoor langs de rivier de Lange Linschoten huizen kwamen en daar achter een open groene omgeving was met uitgestrekte graslanden met daar tussen slootjes. Om de openbare ruimte te versterken zou de structuur van slootjes met door omheen groen terug gebracht kunnen worden in het stedelijk gebied. De Lange Linschoten zou net zoals de Hollandsche IJssel in Montfoort meer gebruikt kunnen worden om de openbare ruimte te verbeteren en dorp op de rivier te richten. Het stedelijk gebied heeft nu een harde grens met het buitengebied, waardoor het groene buitengebied minder beleefd wordt in het dorp. Bij een uitbreiding of wijkherinrichting kan er meer verweving kunnen komen tussen het stedelijk- en buitengebied. Tot slot is de vergroening van speelplekken zowel in Montfoort als Linschoten een kans.

Geldende beleidsuitspraken

- In de woonwijken van Montfoort speelt evenals in Linschoten de wens om de woonwijken te vergroenen.
- Er dienen meer speelterreintjes te komen. Aanleg is gewenst in de wijk of in de periferie langs de wijk. (Totaalvisie).

Kansen en Zorgen Buitengebied en natuur

Op dit moment bestaat een groot deel van het buitengebied uit grasland voor de landbouw wat wordt gezien als een cultuurhistorisch waardevol landschap. In dit landschap willen mensen ook graag recreëren. Belangrijk onderdeel daarvan zijn de deels openbare kleine landschappelijke elementen. Daarnaast worden er kansen gezien om als beheerder een voorbeeldrol te nemen. Bijvoorbeeld door langs wegen, op meer ecologische vormen van bermbeheer in te zetten.

Geldende beleidsuitspraken

- Bij ontwikkelingen in het buitengebied en aan de dorpsranden is landschappelijke inpassing van groot belang voor de leef- en woonkwaliteit (totaalvisie).
- De landbouw is een belangrijke drager van het landelijk gebied en een sterke sector die ruimte moet krijgen voor ontwikkeling. De visie is dat duurzame landbouw op het gebied van energie, klimaat, bodem en voedselproductie groeit (Totaalvisie).
- Nieuwe ontwikkelingen vinden plaats binnen de bestaande (historische) structuren en leveren een bijdrage aan de vitaliteit van het buitengebied (Totaalvisie);
- De natuur die bij dit gebied past, is die van het oude boerencultuurlandschap. Het in stand houden of verbeteren van de biodiversiteit op het boerenland, welke onder druk staat als gevolg van intensieve bedrijfsvoering (Totaalvisie);
- Het oer-Hollands karakter van de Lopikerwaard en het feit dat hier dichtbij de stad veel groen en rust te vinden is, is een kracht die kan worden ingezet ter behoeven van recreatie, maar ook wonen (Agenda Lopikerwaard).
- Veranderingen in de landbouw en de klimaatopgave zijn een kans om een deel van de verdwenen diversiteit in natuurlijke en landschappelijke zin opnieuw aan te brengen in het gebied (Agenda Lopikerwaard).
- De aanstaande veranderingen in de landbouw bieden kansen om het agrarische landschap te verrijken met een nieuw verhaal, zoals het landschap van de Lopikerwaard zich in het verleden ook steeds heeft vernieuwd, met de agrarische sector als aanjager (Agenda Lopikerwaard).

CONCLUSIE: UITGANGSPUNTEN EN AANDACHTSPUNTEN VERVOLG

Uitgangspunten

Deze Atlas beschrijft de huidige (ruimtelijke) situatie van de gemeente Montfoort en welk beleid nu voor de verschillende beleidsthema's geldt. Het uitgangspunt voor de omgevingsvisie is zoveel mogelijk uitgaan van bestaand beleid, maar de maatschappij verandert en daarmee ook ons beleid. We zullen voor nieuwe ontwikkelingen keuzes moeten maken. Uit de participatie met bewoners en ketenpartners blijkt dat we als gemeente Montfoort een bepaalde identiteit hebben die onze gemeente typeert, zoals een historische plattelandsgemeente in het groene hart waar men elkaar kent. Deze identiteit wordt versterkt door kernkwaliteiten die we willen koesteren en versterken, zoals landgoed Linschoten, de oude historische centra, de waterwegen en het waardevolle (cultuur) landschap. Nieuwe kansen en ontwikkelingen moeten dus niet ten koste gaan van deze kernkwaliteiten. Op basis van de gebiedsanalyse, beleidsinventarisatie, werksessies en participatieronde is er wel een gemene deler ontdekt. Een mogelijke rode draad die we voor de

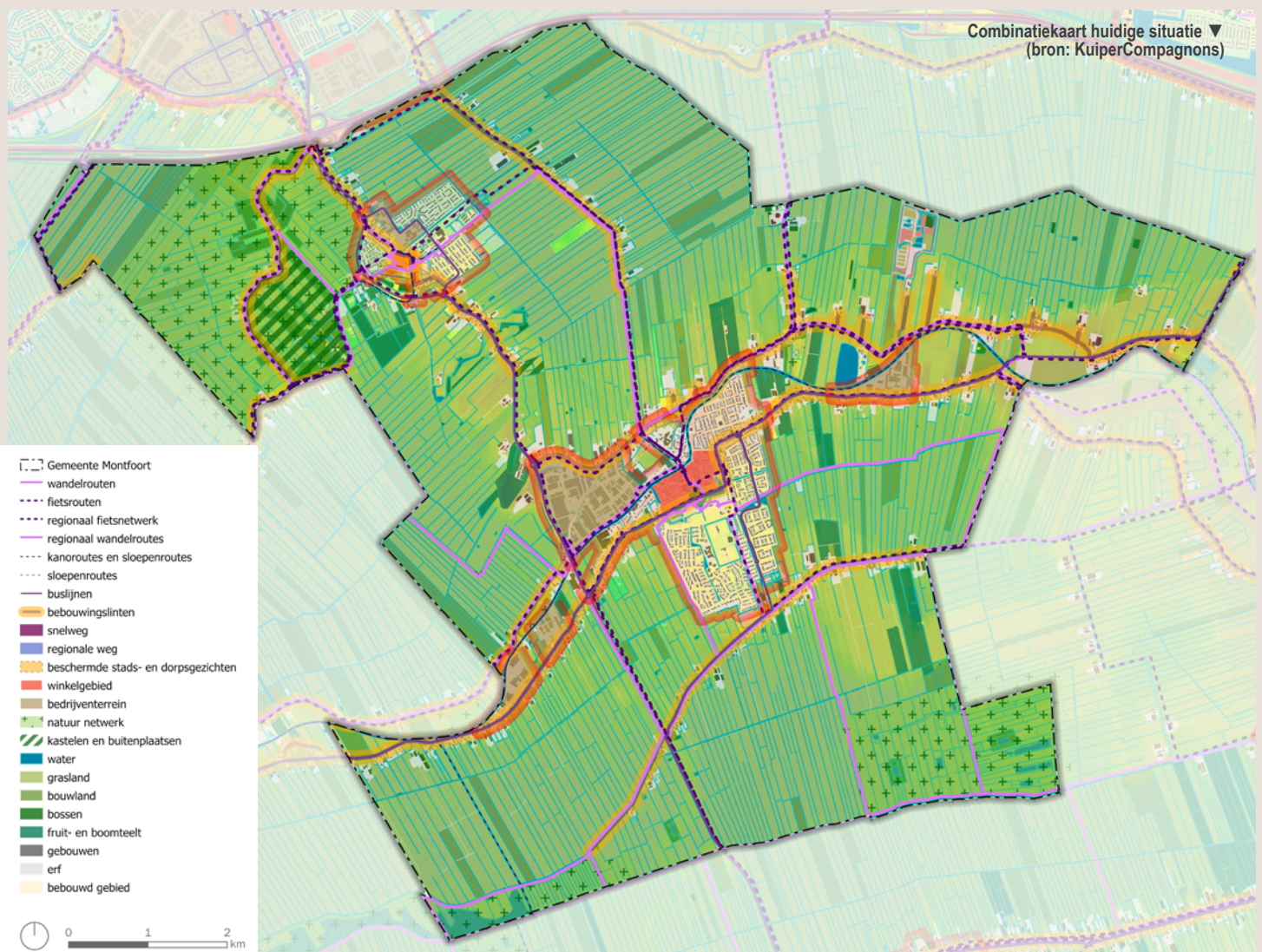
nadere uitwerking in de omgevingsvisie kunnen gebruiken. Het gaat daarbij om de volgende waarden: de sterke lokale binding en kracht van de gemeenschap (zowel ruimtelijk, sociaal als economisch), de sterke waarde die aan de rust, het groen en het waardevolle landschap wordt gegeven en de erkenning dat dit bijdraagt aan de hoge kwaliteit van leven in de gemeente en het beschermen (en doorontwikkelen) waard is. Deze 'centrale waarden' sluiten goed aan bij een concept dat tijdens het proces naar voren is gebracht: "Citta Slow". Bij "Citta Slow" worden zes uitgangspunten centraal gezet:

1. Een Cittaslow staat voor kwaliteit van leven
2. Een Cittaslow is een gemeenschap en biedt sociale cohesie
3. Een Cittaslow handhaaft en ontwikkelt waardevolle landschappen en biodiversiteit
4. Een Cittaslow handhaaft tradities en staat voor innovatie
5. Een Cittaslow stelt kwaliteit op prijs
6. Een Cittaslow geeft door middel van haar kwaliteiten betekenis aan de verhouding tussen stad en land

In de bijlage zijn de bijbehorende uitgangspunten nader toegelicht. Bij de nadere uitwerking van de omgevingsvisie gebruiken we het gedachtegoed van "Cittaslow" als denkrichting voor de nog te maken (nieuwe) richtinggevendende beleidskeuzes. Tegenover dit gedachtegoed plaatsen we twee andere denkrichtingen om het gesprek over de koers van de gemeente goed te kunnen voeren (zie ook figuur 'Opzet Denkrichtingen'). Dit betekent dus niet dat we voorstellen om als gemeente te streven naar het behalen van dit keurmerk. We stellen voor het achterliggende het gedachtegoed te gebruiken als denkrichting voor de nadere uitwerking van de visie, waarbij uiteraard nog op onderdelen een andere richting gekozen kan worden.

Richtinggevendende Keuzes

Uit het participatietraject en de beleidsanalyse zijn bepaalde discussiepunten, maar ook kansen, opgehaald waarover we (nieuwe) integrale richtinggevendende keuzes moeten maken in de volgende fase van het omgevingsvisieproces.

Zo moeten we enerzijds keuzes maken waar welke thema's prioriteit hebben voor de ontwikkelingen die we niet kunnen combineren. Denk daarbij bijvoorbeeld aan grote windmolens en woningen. Anderzijds gaan we op zoek naar slimme combinaties zoals natuurinclusieve en klimaatadaptieve woonwijken met zonnedaken. De conclusie blijft echter, niet alles kan, overal. Voor de hieronder toegelichte thema's zijn (nieuwe) integrale richtinggevendende keuzes nodig. Daarom gaan we aan de hand van de integrale denkrichting "Citta Slow" (en de varianten daarop) in de volgende fase de omgevingsvisie nader uitwerken. De hieronder toegelichte thema's staan niet los van elkaar, maar een keus binnen de een, beïnvloedt de ander. Daarom werken we de keuzeopties voor alle thema's eerst nader uit en zullen we de uitkomsten integraal bekijken.

Verstedelijkingsopgaven – Woningbouw en Bedrijvigheid

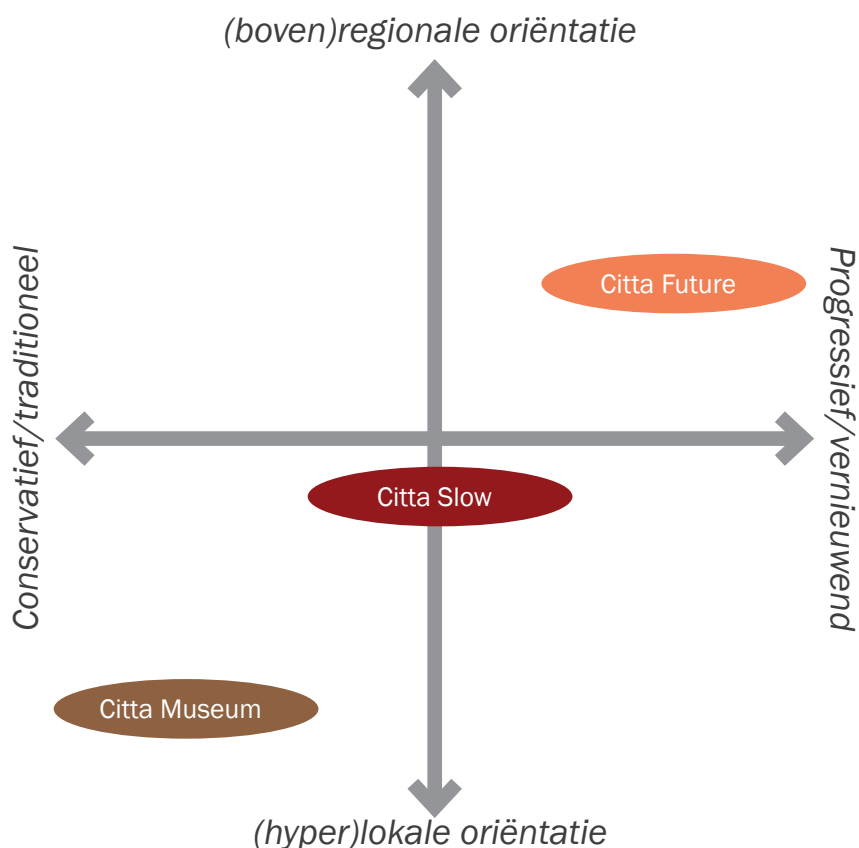
Het eerste discussiepunt dat we hebben opgehaald betreft de stedelijke in- en uitbreiding van zowel Montfoort als Linschoten, zowel voor woningbouw als bedrijvigheid. Er is binnen onze gemeente veel vraag naar nieuwe woningen voor starters en senioren, en daarnaast ook een lokale vraag naar nieuwe bedrijventerreinen. De keuzeopties zullen gaan over potentiële woningbouwlocaties. Waar houden we in de omgevingsvisie rekening met uitbreidingsmogelijkheden? Welke vorm van inbreiden past bij de identiteit van Montfoort en Linschoten? Hoe beperken we de impact op het open groene landschap wat typerend is voor het buitengebied van onze gemeente? Naast voldoende woningen voor verschillende doelgroepen is er vanuit de bedrijven in de gemeente ook meer vraag naar ruimte om uit te breiden. Op de bestaande bedrijventerreinen is onvoldoende ruimte voor verdere uitbreiding. Zowel de discussie rond meer woningen als die van meer ruimte voor bedrijven speelt zich af in en rond de bestaande kernen en linten oftewel de 'Kernen', 'Bedrijventerreinen', 'linten' en de 'Jsselzone' (zie ook deelgebiedenkaart). In de vervolgfase zal de uitwerking over dit discussiepunt zich dan ook rond deze gebieden concentreren. Zowel voor wonen als bedrijvigheid is regionale afstemming over programmering een aandachtspunt.

Energie en Landschap

Het tweede discussiepunt dat we hebben opgehaald betreft duurzame energiebronnen in het buitengebied. Als gemeente merken we dat er veel verschillende meningen zijn op het gebied van windturbines en zonnenvelden in het buitengebied. Als gemeente hebben we nu in ons beleid staan dat we geen ruimte zien voor grootschalige duurzame energiebronnen, zoals windturbines en zonnepanelen in het buitengebied. In het kader van de Regionale Energie Strategie (RES) wordt aan ons gevraagd om een bod te doen met daarin de hoeveelheid duurzame energie die we in onze gemeente willen opwekken. Om het bod voor de RES vorm te geven zullen we met inwoners en ketenpartners in gesprek gaan, zodat we samen een plan kunnen opstellen waarin ruimte voor windturbines dan wel zonnenvelden in het buitengebied zijn opgenomen, en waar binnen onze gemeente draagvlak voor zal zijn. De discussie omtrent opwekking van duurzame energie speelt zich (in verschillende vormen) af in de hele gemeente. In de verschillende deelgebieden wordt er verschillend gekeken naar de kansen en zorgen. In de vervolgfase zal de uitwerking over dit discussiepunt zich dan ook in alle gebieden anders manifesteren.

Toekomst van het buitengebied: landbouw in verhouding tot landschap en ecologie

Een ander discussiepunt gaat over de toekomst van de landbouw in onze gemeente. Het agrarische landgebruik wordt gezien als een van onze identiteiten en kernkwaliteiten, het is een drager van het landschap. Echter wordt niet door iedereen de huidige manier van landbouw als toekomstbestendig gezien. In de vervolgfase zal een discussie gevoerd moeten worden over de toekomst van de landbouw in onze gemeente. Zullen er nog grootschalige landbouwbedrijven bestaan, is de boer straks ook natuurbeheerder, zal er straks alleen voedsel voor de eigen omgeving geproduceerd worden of zal de landbouw zou als we die nu kennen verdwijnen? Aan de ene kant is er de wens dat de landbouw blijft bestaan in onze gemeente en aan de andere kant wordt er aan de landbouw gevraagd om te verduurzamen, zodat het een minder grote impact heeft op natuur en milieu. Deze vragen zullen voor het hele buitengebied gesteld worden. In de vervolgfase zal de uitwerking over dit discussiepunt zich dan ook op dit gebied concentreren.

Opzet denkrichtingen ►
(bron: KuiperCompagnons)

Ambities klassieke milieuthema's in relatie tot ambities op het gebied van gezondheid

Mede in verband met opgaven uit voorgaande discussiepunten omtrent energie, landbouw en verstedelijking is het van belang om als gemeente uitspraken te doen omtrent de ambities op het gebied van klassieke milieuthema's zoals bijvoorbeeld geluidsoverlast, luchtkwaliteit en geurhinder. Dit kan tevens gekoppeld worden aan ambities op het gebied van gezondheid en/of ecologie. Denk bijvoorbeeld aan een doelstelling omtrent de vermindering van uitstoot door verkeer of veehouderijen. Hierover is momenteel nog onvoldoende beleid geformuleerd om een gedegen doorvertaling naar het omgevingsplan mogelijk te maken. Daarom gaan we in de volgende fase hierover nader in gesprek en bepalen we met elkaar het gewenste ambitieniveau op het gebied van milieunormen.

Koppeling meervoudige doelen klimaat-adaptieve inrichting van de ruimte

Op basis van het participatietraject lijkt er consensus dat met het vergroenen van de gemeente meerdere vliegen in een klap geslagen kunnen worden. Een klimaatadaptieve inrichting kan bijdragen aan doelen op het gebied van veiligheid, gezondheid, milieu, landschap recreatie, sport en natuur. In de volgende fase bekijken we per deelgebied welke kansen er liggen.

Uitgangspunten toerisme & recreatie

Een andere kans die we hebben opgehaald is de aantrekkelijkheid van onze kernkwaliteiten (karakteristieke kernen in prachtig cultuurhistorisch landschap) voor toerisme en recreatie. Echter is het hierbij wel van belang dat de gewenste vorm van toerisme en recreatie nader gespecificeerd wordt. Willen we bijvoorbeeld ruimte bieden aan grotere verblijfsrecreatieparken of enkel kleinschalige ontwikkelingen binnen bestaande bebouwing. Of waar leggen we de grens tussen ruimte bieden voor recreatie en ruimte voor rust.

Toekomst van de kernen - o.a. keuzes m.b.t. mobiliteit, horeca en (winkel)voorzieningen

Tot slot is geconstateerd dat voor de omgevingsvisie nog een algemene herijking van de koers voor de kernen nodig is. Wat voor type gemeente, landschap en/of kernen willen wij in de toekomst zijn. Bijvoorbeeld meer gericht op rust en hanteren we een conservatievere benadering van nieuwe ontwikkelingen of willen we (in bepaalde gebieden) meer reuring nastreven of grotere ontwikkelingen mogelijk maken en hanteren we een progressievere benadering? Is onze oriëntatie daarnaast bij ontwikkelingen meer gericht op (boven)regionale opgaven en vraagstukken of richten we ons bij het mogelijk maken van nieuwe ontwikkelingen voor bepaalde thema's toch meer op lokale opgave en vraagstukken?

Dit zijn de type vragen die we in de volgende fase aan de hand van drie denkrichtingen nader met het college, de gemeenteraad en de samenleving willen bespreken. We zoomen daarbij in op de hiervoor beschreven discussiepunten en koppelkansen. Op de vorige pagina is gevisualiseerd hoe de denkrichtingen opgezet zijn.

Deelgebieden

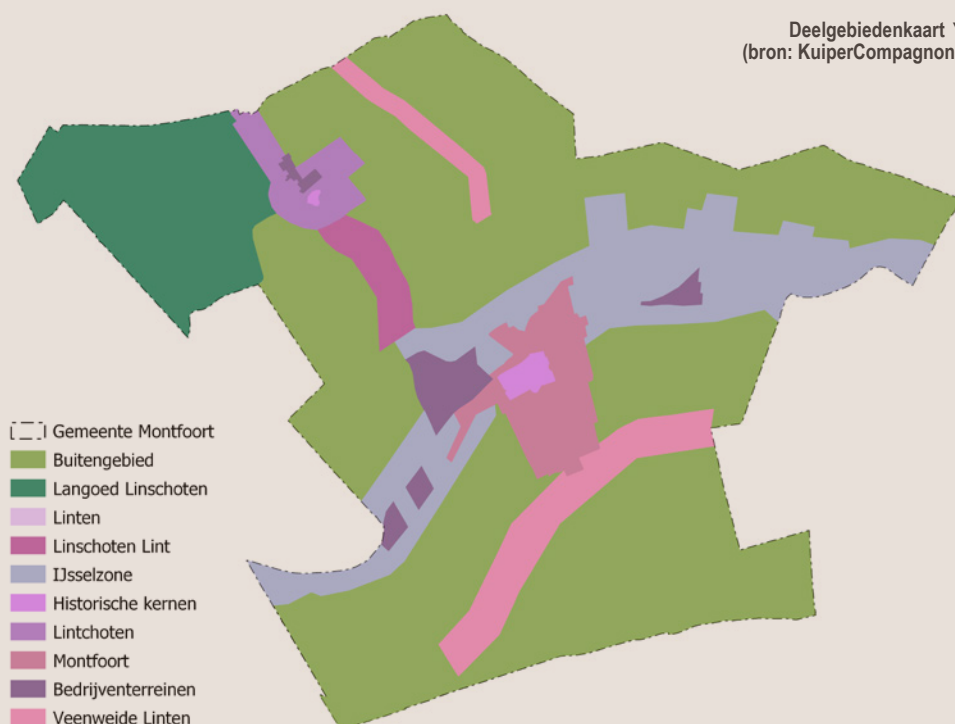
In de vervolfase zullen we aan de hand van enkele deelgebieden de focus en differentiatie in beleid aanbrengen. Dat betekent dat we aan de hand van de besprekingspunten en denkrichtingen beleidsuitspraken per deelgebied gaan formuleren. Zo zal bijvoorbeeld de overgangszone van de stedelijke gebieden naar het buitengebied een aandachtsgedebied zijn voor stedelijke uitbreiding. De centra van beide kernen zullen een apart deelgebied zijn. Om de historische centra van Montfoort en Linschoten liggen de woonwijken. De verschillende veenweidelinten en andere bebouwingslinten die door ons buitengebied lopen zijn een apart deelgebied waar wonen, landbouw en recreatie centraal staan. In het deelgebied 'buitengebied' spelen de (toekomstige) rol van de landbouw en de komst van duurzame energiebronnen. De Hollandsche IJssel en het gebied er omheen zal een aparte focus krijgen als een gebied waar wonen, werken, recreatie, groen en water centraal zullen staan, als de aantrekkelijke groen-blauwe ader door het open landschap. Het landgoed Linschoten geven we een aparte status. Hier kan een andere balans worden gezocht tussen natuur, erfgoed, landbouw en recreatie.

Toelichting vervolproces

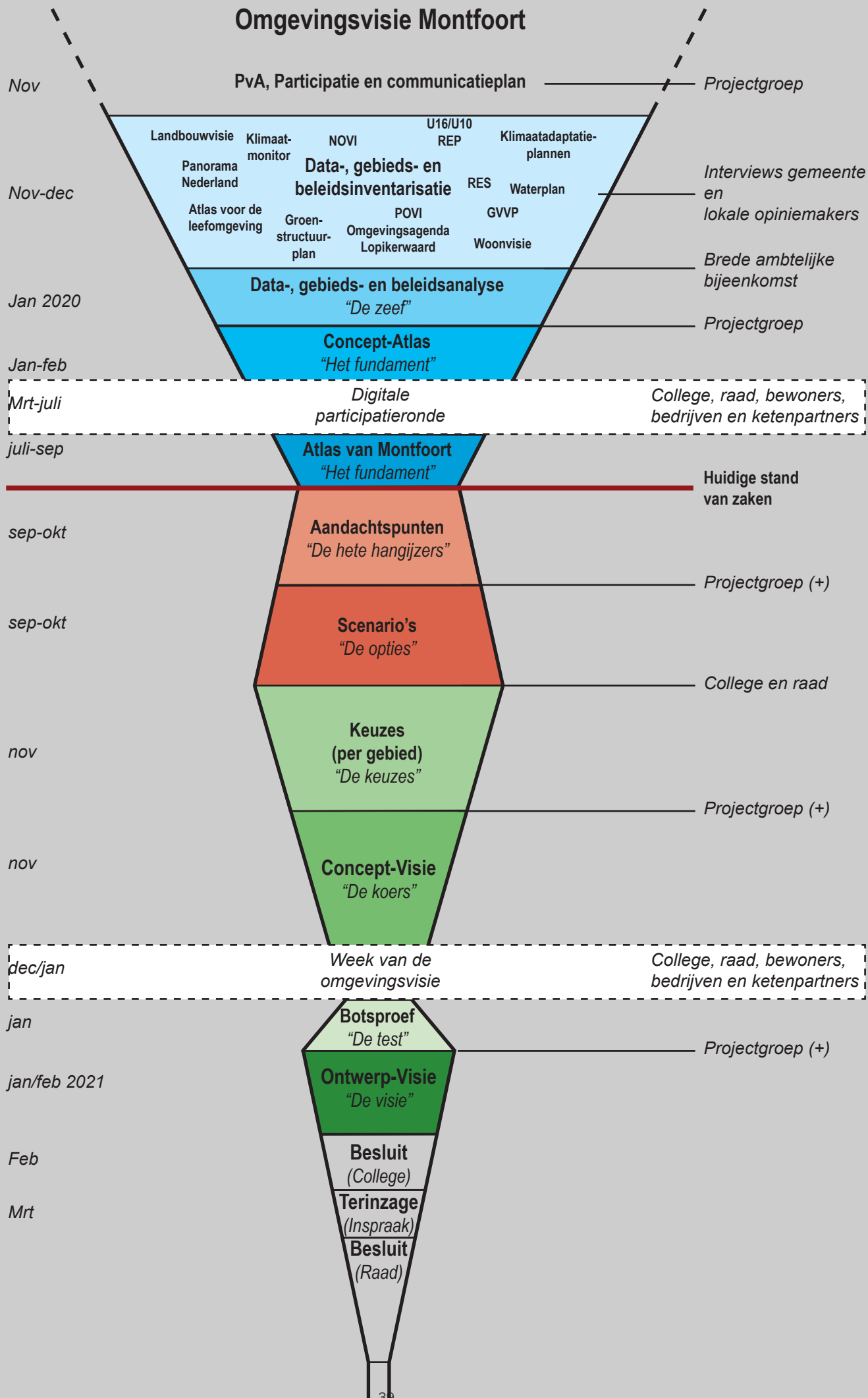
Deze 'atlas' is bedoeld om een overzicht te bieden van de huidige situatie en actuele opgaven. Dit hebben we middels een inventarisatie en analyse van het huidige ruimtegebruik en beleid gedaan. Dit is aangevuld met opgehaalde informatie tijdens participatie momenten. Hieruit hebben we uitgangspunten en urgente opgaven voor de omgevingsvisie gefilterd. De daadwerkelijke richtinggevendende keuzes worden echter pas in de volgende fase gemaakt. Zoals in de conclusie beschreven, niet alles kan. Er zullen keuzes moeten worden gemaakt, waarbij we aandacht moeten houden voor onze bestaande kwaliteiten, maar tegelijkertijd tot op zekere hoogte ruimte moeten bieden aan ontwikkelingen die daar mogelijk afbreuk aan kunnen doen.

In de volgende fase werken we aan de hand van de opgehaalde kwaliteiten en uitgangspunten de discussiepunten per relevant deelgebied verder uit. Met behulp van de drie denkrichtingen maken we voor- en nadelen van mogelijke toekomstbeelden en bijbehorende keuzeropties nader inzichtelijk. Deze keuzeropties bespreken we eerst met het gemeentelijk bestuur. We bouwen op basis hiervan een eerste concept-visie op. Deze werken we samen met onze ketenpartners, inwoners en ondernemers vervolgens verder uit. (zie ook processchema op volgende pagina)

Deelgebiedenkaart ▼
(bron: KuiperCompagnons)

Processchema Omgevingsvisie Montfoort

Referentielijst

Gemeentelijk beleid

Landschapsontwikkelingsplan, 2005
Woonvisie 2019-2030, 2019
Visie Binnenstad 2030, 2007
Dorpsvisie Linschoten 2030, 2011
Totaalvisie Montfoort 2030, 2011
Nota Gezondheidsbeleid 2014 – 2017, 2015
Integraal veiligheidsplan Gemeente Montfoort 2015 – 2018, 2015
Hoofdlijnenakkoord 2018 – 2022, 2018
Gemeentelijk rioleringsplan 2019 – 2023, 2018
Duurzaamheidsvisie Gemeente Montfoort 2015 – 2020, 2015
Bestemmingsplan Buitengebied 2012 Gemeente Montfoort, 2013
Afvalbeleidsplan 2015 Gemeente Montfoort, 2015
Verordening lokaal geurbeleid landelijk gebied Montfoort'
Nota bodembeheer, 2015

Regionaal beleid

Concept-ontwerp Omgevingsvisie Provincie Utrecht, 2020
Omgevingsagenda Lopikerwaard, 2020
Wateragenda voor Omgevingsvisies, HDSR, 2019
Contour REP

BIJLAGE 1: TOELICHTING CITTA SLOW

Manifest Citta Slow

Cittaslow is het internationale keurmerk voor gemeenten die streven naar de hoogst mogelijke kwaliteit van leven voor haar inwoners, ondernemers en bezoekers. Deelnemers passen de principes van dit manifest toe. Cittaslow is innovatief en internationaal; een internationaal netwerk dat zich over 30 landen heeft uitgespreid. De deelnemers wisselen ervaringen en ideeën uit. Ze zijn allemaal innovatief en duurzaam, en bieden een uitstekend platform voor proefprojecten.

1. Een Cittaslow staat voor kwaliteit van leven

Een Cittaslow beschermt de kwaliteit van leven voor haar inwoners. Dit wordt gecombineerd met uitgebreide aandacht voor tradities die gekoppeld zijn aan moderne technieken. De doelstellingen van Cittaslow zijn gebaseerd op belangrijke internationale solidariteit; ze gaan uit van de grootst mogelijke zorg voor ons milieu en zorgen ervoor dat iedereen zich bewust is van zijn of haar omgeving. Cittaslow bereikt dit door zijn effectieve beleid en zijn dagelijkse activiteiten. Lokale gemeenschappen gedijen optimaal als ze hun gemeenschappelijke identiteit herontdekken en zullen, op hun beurt, het feit waarderen dat hun omgeving deze kwaliteiten ook herkent. De lokale gemeenschappen bieden vervolgens op hun beurt gastvrijheid. De jongere generaties zijn voor een Cittaslow zeer belangrijk. Cittaslow is ons commitment naar de jeugd om de kwaliteiten van het leven te herontdekken en samen een duurzame toekomst op te bouwen gebaseerd op deze kwaliteiten.

2. Een Cittaslow is een gemeenschap en biedt sociale cohesie

Bovenal is een Cittaslow een gemeenschap van burgers die voor elkaar zorgt. Een Cittaslow garandeert de vitaliteit van de gemeenschappen, en de voorzieningen van de gemeenschappen worden gehandhaafd. Een Cittaslow garandeert dat haar inwoners steun krijgen wanneer dit nodig is en stimuleert de sociale cohesie tussen de inwoners. De nieuwe gemeenschapsrechten zijn van essentieel belang voor de economische en sociale ontwikkelingen op lokaal niveau. Een Cittaslow is een middel bij bestrijding van oude en nieuwe armoede. Cittaslow is actief tegen armoede, omdat de sociale integratieprojecten, de verantwoordelijkheid en deelname op lokaal niveau zeer effectief zijn tegen armoede in steden. De sociale integratie en de nieuwe gemeenschapsprojecten stellen onze gemeenschappen in staat een beter leven voor de toekomst op te bouwen.

3. Een Cittaslow handhaaft en ontwikkelt waardevolle landschappen en biodiversiteit

Een Cittaslow bevordert bioarchitectuur, biologische landbouw en biodiversiteit van het landschap. We verplichten ons allereerst tot het introduceren van 'groene' technologieën voor mobiliteit, diensten, infrastructuur, enz. De voorkeur gaat uit naar alternatieve mobiliteit, waarbij het waardevolle landschap kan worden ontdekt door middel van fietspaden, wandelroutes en kabelinstallaties. Een Cittaslow stimuleert regionale producten en korte voedselketens. Cittaslow is nauw verbonden met Slow Food en ondersteunt traditionele productie en stimuleert de ontwikkeling van regionale producten en commerciële handel in haar eigen regio.

4. Een Cittaslow handhaaft tradities en staat voor innovatie

Het beste uit het verleden, het beste van deze eeuw. Een Cittaslow richt zich op traditioneel geproduceerde producten, objecten en op traditionele ambachten. Zij stimuleert innovatieve technieken voor zover ze duurzaam zijn en geen bedreiging voor het milieu vormen. Een Cittaslow werkt actief aan het besparen van energie en stimuleert het gebruik van alternatieve, duurzame energiebronnen. 'Herinnering' is één van de belangrijkste doelstellingen van Cittaslow. De leden verplichten zich de erfenis van knowhow en lokale wijsheid in stand te houden en over te dragen. Een Cittaslow is duurzaam voor de toekomstige generaties. Cittaslow kiest voor duurzame oplossingen. Alle goede dingen worden gehandhaafd en dit mag geen negatief effect hebben op de ontwikkeling van toekomstige generaties.

5. Een Cittaslow stelt kwaliteit op prijs

Een Cittaslow is een bewuste gemeenschap die haar eigen kwaliteiten op prijs stelt. Daarom investeert een Cittaslow in het bewustzijn van haar inwoners en ondernemers om de waardevolle aspecten van haar eigen gemeenschap te waarborgen. Kwaliteiten worden meestal het meest gewaardeerd als ze verdwenen zijn; een Cittaslow wil dit voorkomen. Eén van de belangrijkste concepten van Cittaslow is dat het zich weer richt op de aarde, zoals het Terra Madre-project leert, en het landschap, het boerenland, de natuurlijke plaatsen, binnen en rondom steden, respecteert en waardeert door middel van concrete projecten. Cittaslow staat voor vooruitgang en maakt dit meetbaar. Een Cittaslow investeert in duurzaamheid en kwaliteit. Dit is geen vrijblijvende opdracht en zal periodiek door middel van beoordelingen en controles worden gemeten.

6. Een Cittaslow geeft door middel van haar kwaliteiten betekenis aan de verhouding tussen stad en land

Een Cittaslow koppelt de groene kwaliteitsgebieden aan de omliggende steden, vaak ook binnen een metropool. Door heel de wereld is er een belangrijke geografische spreiding van Cittaslowleden. Een Cittaslow zorgt ervoor dat de culturele geschiedenis en gemeenschapswaarden worden gehandhaafd en versterkt. Dit wordt bereikt door middel van restauratie, door het beschrijven van de culturele geschiedenis en door het aanbieden van informatie met extra aandacht voor digitale technieken. Ons doel is jaarlijks de ecologische voetafdruk te verminderen, de kwaliteit van de woongebieden en ecosystemen te controleren en een classificatiesysteem te hanteren voor alle Cittaslow-leden.

"Conservation without evolution is death, evolution without conservation is madness"

Quote van Gregory Bateson uit 'citta slow' brochure

BIJLAGE 2: RESULTATEN PARTICIPATIE

Intern

Samen met collega's van diverse beleidsterreinen is in enkele werksessies de opzet van de Atlas samengesteld en aangevuld. Tevens is tussentijds met college en raad(swerkgroep) de stand van zaken besproken.

Participatieronde

In verband met de coronapandemie konden de fysieke bijeenkomsten met inwoners, ketenpartners en ondernemers op het laatste moment niet doorgaan. We hebben hierdoor in korte tijd moeten omschakelen naar geheel digitale participatievormen.

Ketenpartners

Met ketenpartners, zoals medeoverheden en partnerorganisaties, hebben we dit gedaan door middel van een email consultatie waarin we enkele vragen hebben gesteld omtrent onderscheidende identiteit en kwaliteit van de gemeente alsmede de gelegenheid te bieden om inhoudelijk op het concept van de atlas feedback te geven. Middels een reactienota is teruggekoppeld of/hoe de feedback is verwerkt.

Slagzin

Inwoners

Voor inwoners hebben we gekozen om met een fysieke ansichtkaart en een digitale website (met enquête) te werken. Dit betrof ongeveer dezelfde vragen omtrent de onderscheidende identiteit en kwaliteiten van de gemeente, daarnaast is er de mogelijkheid geboden om per thema aan te geven welke kansen men ziet en welke zorgen er leven. In totaal hebben we ongeveer 40 reacties ontvangen. De opgehaalde feedback is verwerkt in de Atlas, bijvoorbeeld bij de thematische kansen en zorgen. Daarnaast is dit benut om inzicht te krijgen waar de belangrijkste discussiepunten zijn in de gemeente. Dit is verwerkt in de conclusie bij de 'richtinggevende keuzes'.

Resultaten

Naast de aanscherping van de inhoud van de Atlas zelf, wordt in deze bijlage een overzicht gegeven van de opgehaalde input.

Beste/mooist/meest waardevolle van de Gemeente Montfoort is...

MONTFOORT IS...

BELANGRIJKE DISCUSSIEPUNTEN:

Nuchter en ondernemend

Prettig wonen in een gezellige plattelandsgemeente

Duurzame energiebronnen buitengebied

Gebruik van agrarisch buitengebied en rol boeren

Stedelijke uit- en inbreiding (zowel woningen als industrie)

Meer mensen in bestaande kernen

Verplaatsing van sportvelden Montfoort

KERNKWALITEITEN:

Kasteelplein

Landgoed Linschoten

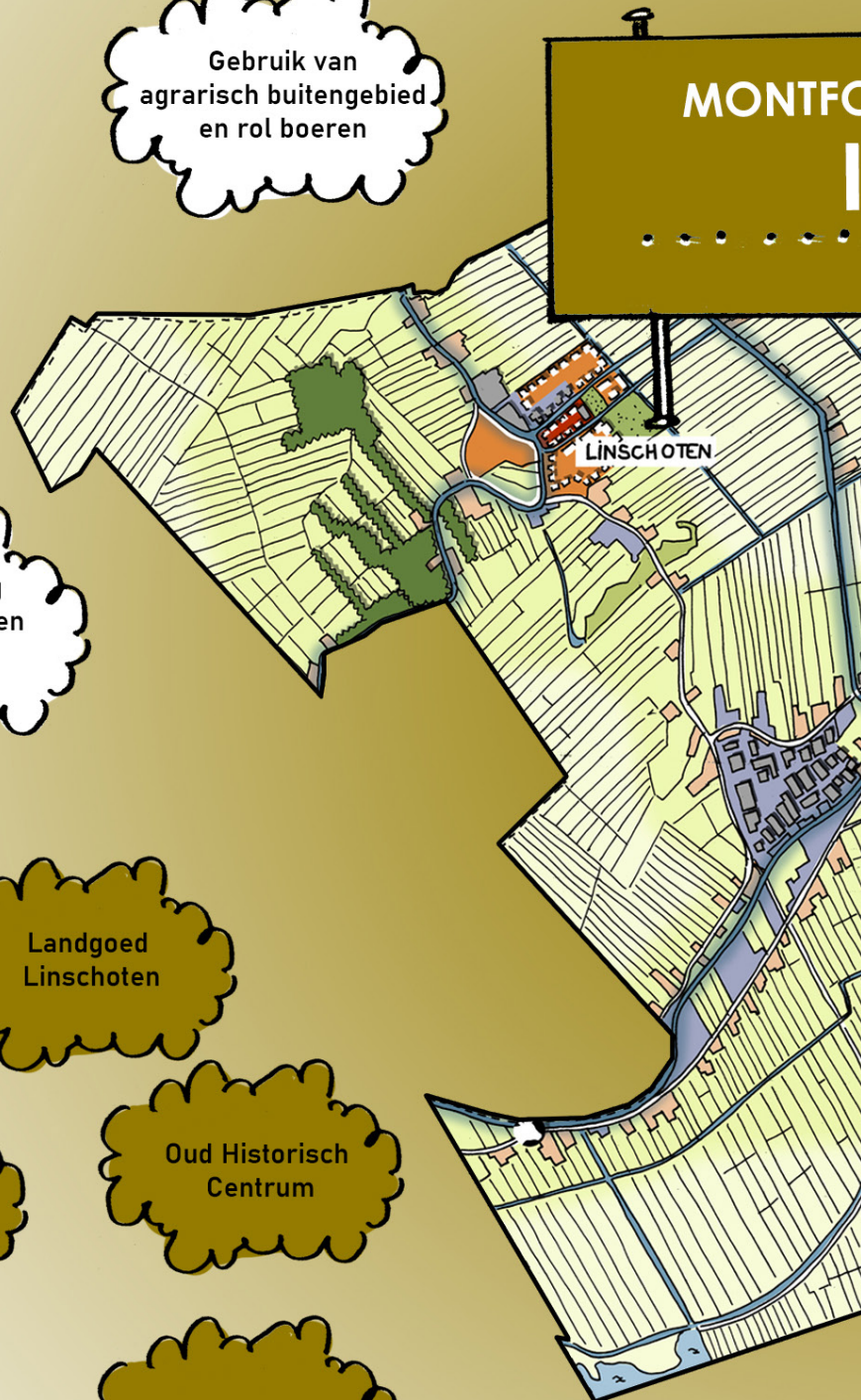
Stadswal

Oud Historisch Centrum

Agrarisch Landschap

Kerken

Hollandsche IJssel

Kleinschalige
authentieke gemeente
met klassiek Hollandse
inrichting

Knus en rustig
met een bloeiend
verenigingsleven

OVERKOEPELENDE OPGAVEN:

DOORTSE EN LINSCHOTENSE DENTITEIT

Parkeerproblemen
in kernen

Geluidsoverlast en
luchtvervuiling verminderen
door aanpakken A12 en N204

OV verbeteren,
zodat naar meer
grote plaatsen in
regio gereisd wordt

Doorgaand vervoer
centrum minimaliseren

Historische allure
behouden en met nieuwe
ontwikkelingen
versterken

Meer vergroening
in kernen
met klimaatadaptie

Verkeersveiligheid
verbeteren

Hollandsche IJssel
meer benutten

Meer wandel- en fietsroutes
in buitengebied vanuit kernen,
zorgt voor meer beweeg-
en sportmogelijkheden

Zorgen over dat financiën boven het groen komen te staan

Zorgen over toename verkeer

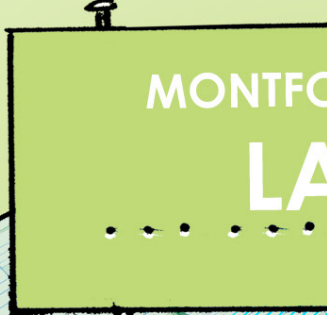
Rust in het landschap behouden

Aanleg van natuurgebieden

Zorgen over verrommeling van het gebied

Meer natuurweide

Zorgen over viezer wordende sloten

Vergroening stimuleren

Zorgen over verdwijnen van groen in kernen

Behouden agrarisch landschap

Meer verschillende routes voor langzaam verkeer

Zorgen over schaalvergroting agrarische bedrijven

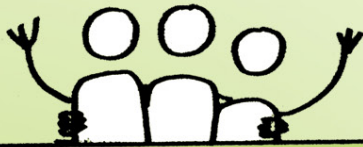
Terrassen aan de Hollandsche IJssel onder de boompjes

Zorgen uitbreid indust

Groene open karakter behouden

Zorgen over komst duurzame energiebronnen

Duurzaamheid doorvoeren

Zorgen over achterblijven duurzame energie

Duurzame energie zo veel mogelijk vermijden in buitengebied

DORTSE EN LINSCHOTENSE LANDSCHAP

Uitbreiding stedelijk gebied zo veel mogelijk beperken

Geen uitbreiding stedelijk gebied

Historische uiterlijk bewaren en versterken met nieuwbouw

Zorgen over verdwijning van zichtlijnen door meer bebouwing

Zorgen over te hoge bebouwingsdichtheid

Zorgen over uitplaatsen sportvoorzieningen

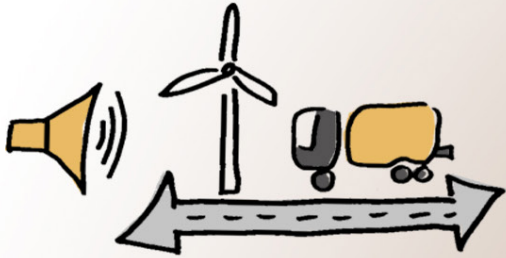
Industrie concentreren, i.p.v. versnippering

Groen en sportvoorzieningen niet uit de stad verplaatsen

over
ding
rie

Zorgen over toename
geluidsoverlast verkeer,
vliegtuigen en
windmolens

Rust behouden

MONTFO
VOLK

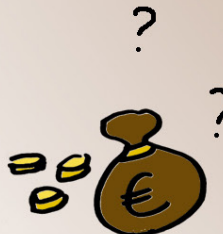
Meer routes
in buitengebied
om te bewegen

Voldoende
mogelijkheden
en voorzieningen
om (buiten) te sporten

Zorgen over financiële
beperkingen dat er
op sport gekort wordt

Zorgen over
verstening
woonomgeving

Huidige gezondheids-
voorzieningen behouden
(huisarts, ggd, etc.)

DOORTSE EN LINSCHOTENSE GEZONDHEID

Zorgen over verdwijnen
Antonius ziekenhuis
Woerden

Zorgen over verdwijnen
gezondheids-
voorzieningen

Voorzieningen op
loopafstand behouden

Zorgen over dat
luchtkwaliteit verslechtert
door verkeer en
landbouw

Zorgen over te veel verharding

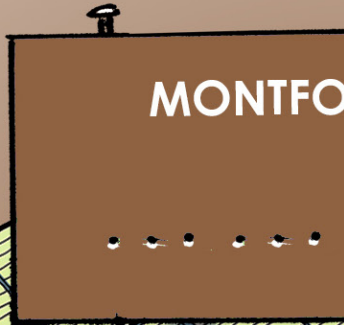
Stiller asfalt aanleggen

Autoverkeer ontmoedigen

Zorgen over verarming OV, minder OV > meer auto's

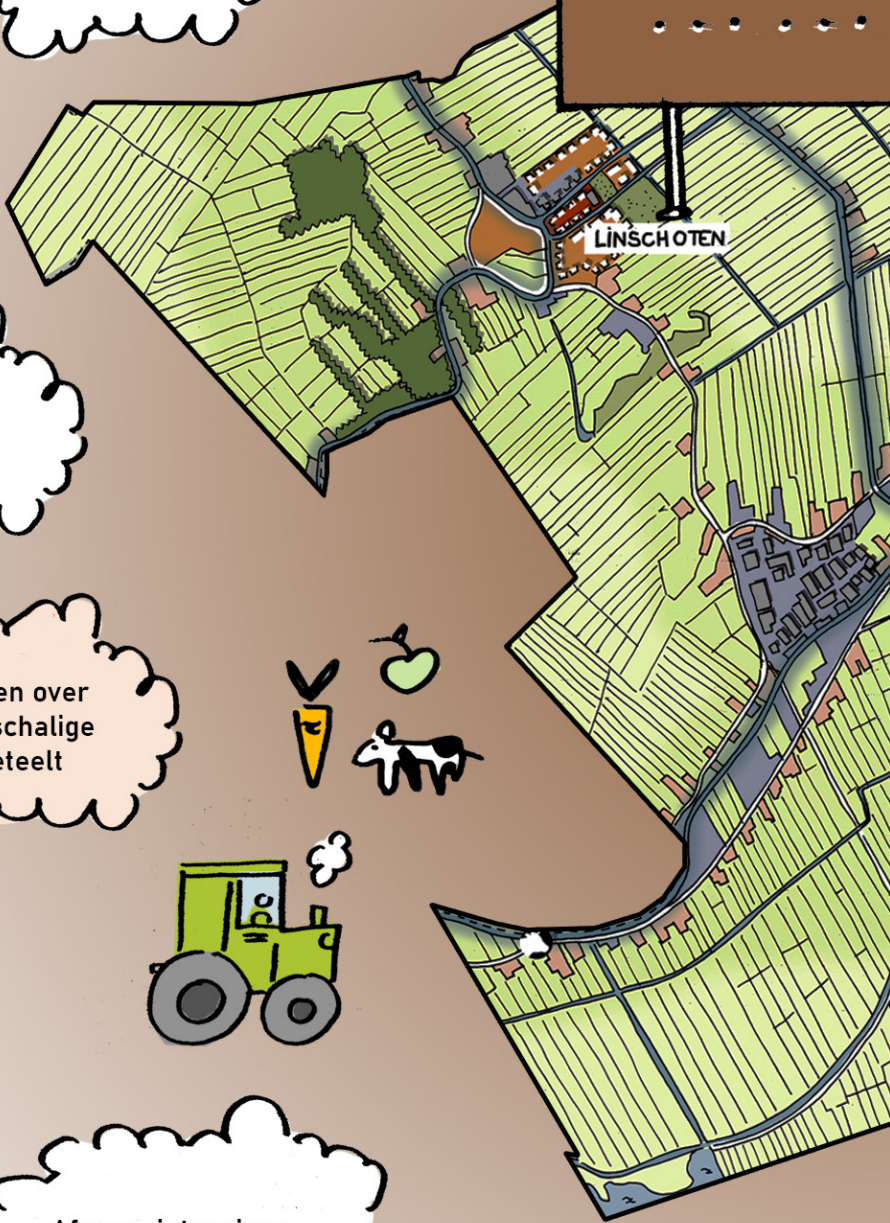

Snelheden verlagen

Zorgen over geen toename biodiversiteit

Meer natte natuur

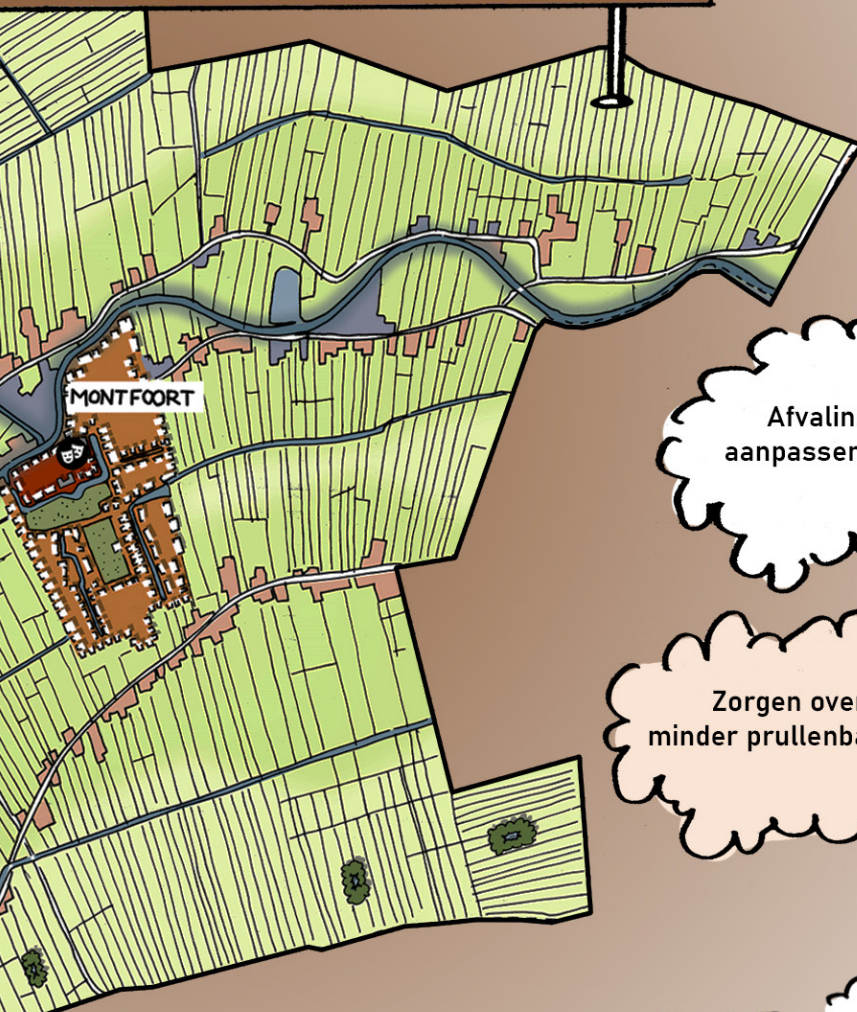
Zorgen over grootschalige veeteelt

Niet gebruikte akkers veranderen in natuur

Afname intensieve veehouderij

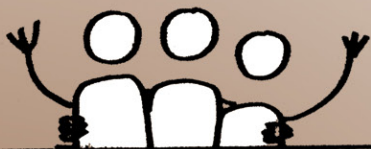
ORTSE EN LINSCHOTENSE MILIEU

Toename
duurzame
mobiliteit

Opwekken
duurzame
energie

Geen windmolens,
wel zonnepanelen

Zorgen over
toename
geluidsoverlast

Afvalinzameling
aanpassen/verbeteren

Zorgen over
minder prullenbakken

Zorgen over
toename afval
op straat

Zorgen over
verslechtering
luchtkwaliteit

Verkeersveiligheid
vergroten

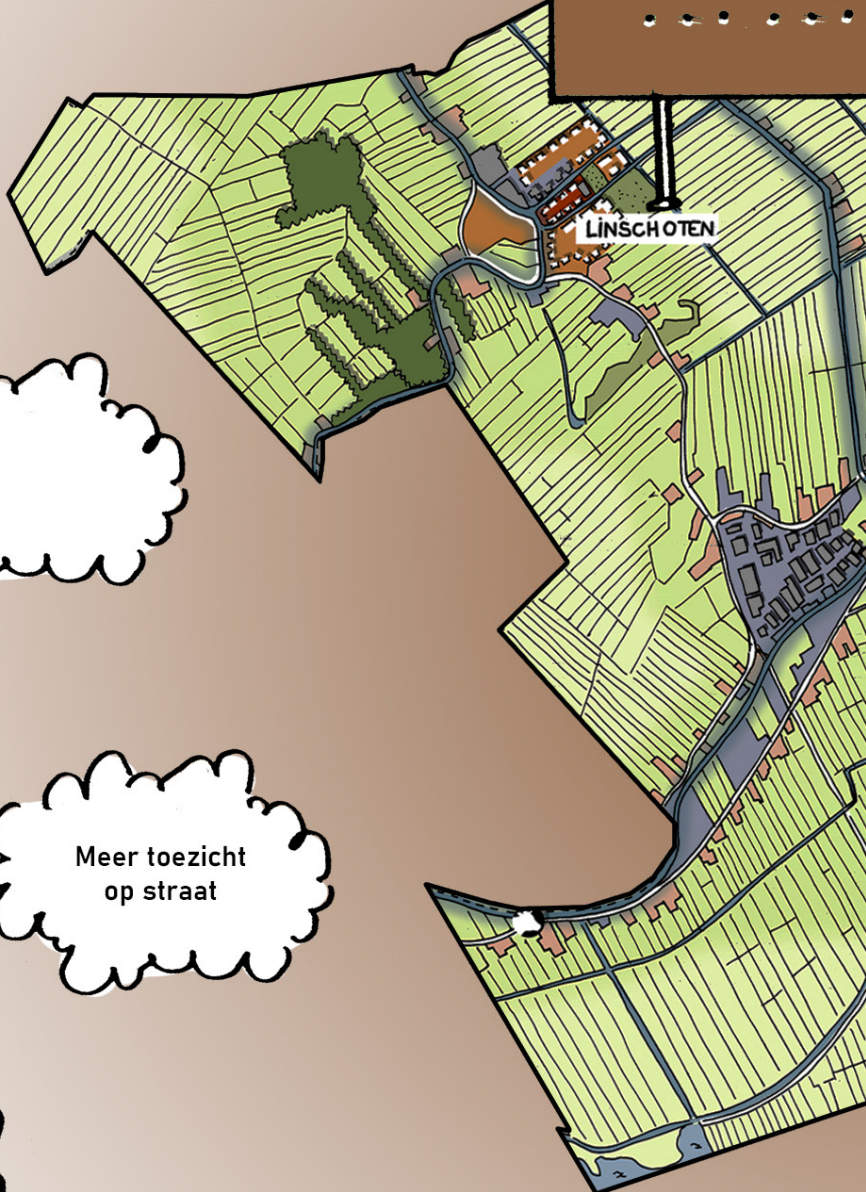
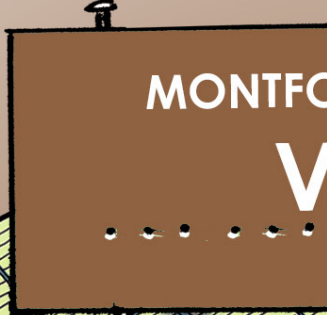

Verkeer weren
binnenstad

Delen centrum
autovrij maken

Zorgen over
verkeersonveiligheid

Zorgen over toename
criminaliteit en
inbraken

Meer toezicht
op straat

Inzetten op
digitale buurtpreventie

SOCIAAL

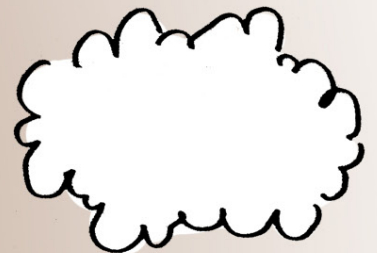
Zorgen over
rechts extremistische
uitingen

Meer AED
in openbare
ruimte

DORTSE EN LINSCHOTENSE VEILIGHEID

Zorgen over
nachtverlast

Drugs-dealing
aanpakken

VEILIGHEID

- BASISVOORWAARDE -

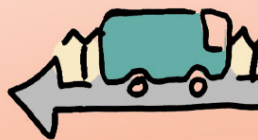

Zorgen over
vandalisme

Jeugd voorlichten
over vandalisme

Dagrecreatie aantrekkelijk maken

Horeca stimuleren

Zorgen wegenstr niet ingeric grote voer

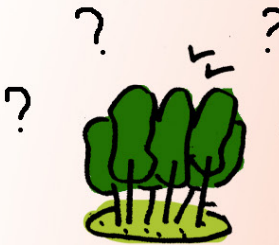

Boer als natuurbeheerder

Recreatieroutes verbeteren

MONTFO
ECONO

Duurzame landbouw i.c.m. recreatie

Verbreden landbouw stimuleren

Duurzamere landbouwvormen

Zorgen over afkalving agrarische grond voor andere functies

Zorgen over eenzijdige landbouw

Streekproducten in winkels

Zorgen over vleesindustrie

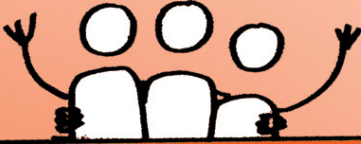

Zelfvoorzienende gemeente worden (voedselproductie)

over
structuur:
licht voor
voertuigen

Voldoende
parkeermogelijkheden

Zorgen over scheve
verdeling tussen
Montfoort en Linschoten

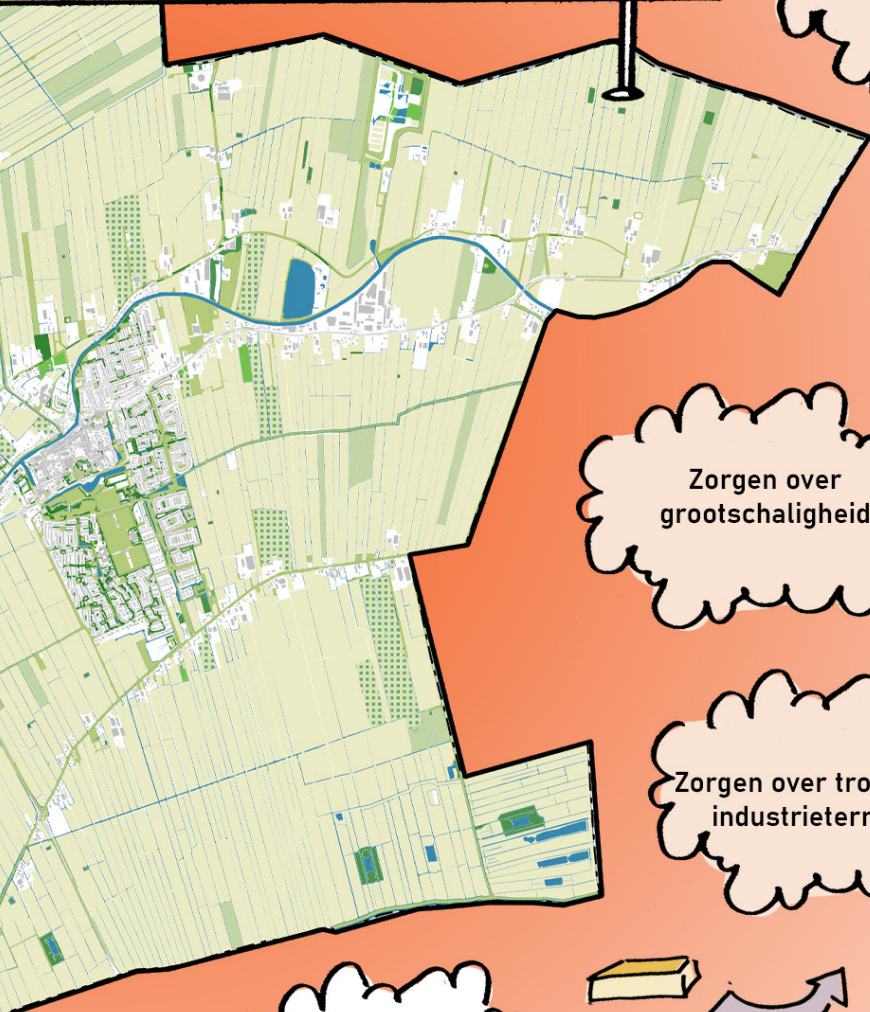

Zorgen over
vergrijzing

MONTFOORTSE EN LINSCHOTENSE LANDBOUW EN LANDBOUW

Woningbouw
stimuleren

Zorgen over te veel
woningbouw

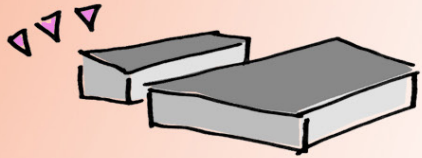

Zorgen over
verdringing
woningmarkt

Zorgen over
grootschaligheid

Zorgen over
uitbreiden
industrieterreinen
in de buurt van kernen

Zorgen over troosteloze
industrieterreinen

Werkgelegenheid
creëren voor
inwoners

Uitbreiden
bedrijventerreinen

Zorgen over
verdwijnen van lokale
ondernemers

Zorgen over
landbouw en
bemesting

Oude riool
vernieuwen

MONTFO
WATERSYSTEEM

Meer natuurlijke
oeveren

Zorgen over
te veel verharding

Vergroening stimuleren
en verstening
tegen gaan

Minder bemesting
in polders

Zorgen over te droge
en te natte
perioden

WORTSE EN LINSCHOTENSE M EN VERANDERENDE KLIMAAT

Waterbuffers aanleggen
en beschikbaar stellen
in drogere tijden

Zorgen over
toename van
wateroverlast

Gedifferentieerd
peilen-beleid

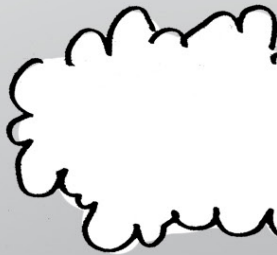
Zorgen over
plassen in de tuin
bij kwel

Zorgen over
hoog water
bij de Vliet

Zorgen over
inklinken grond en lage
grondwaterstanden

Zorgen over
'not in my backyard'
mentaliteit

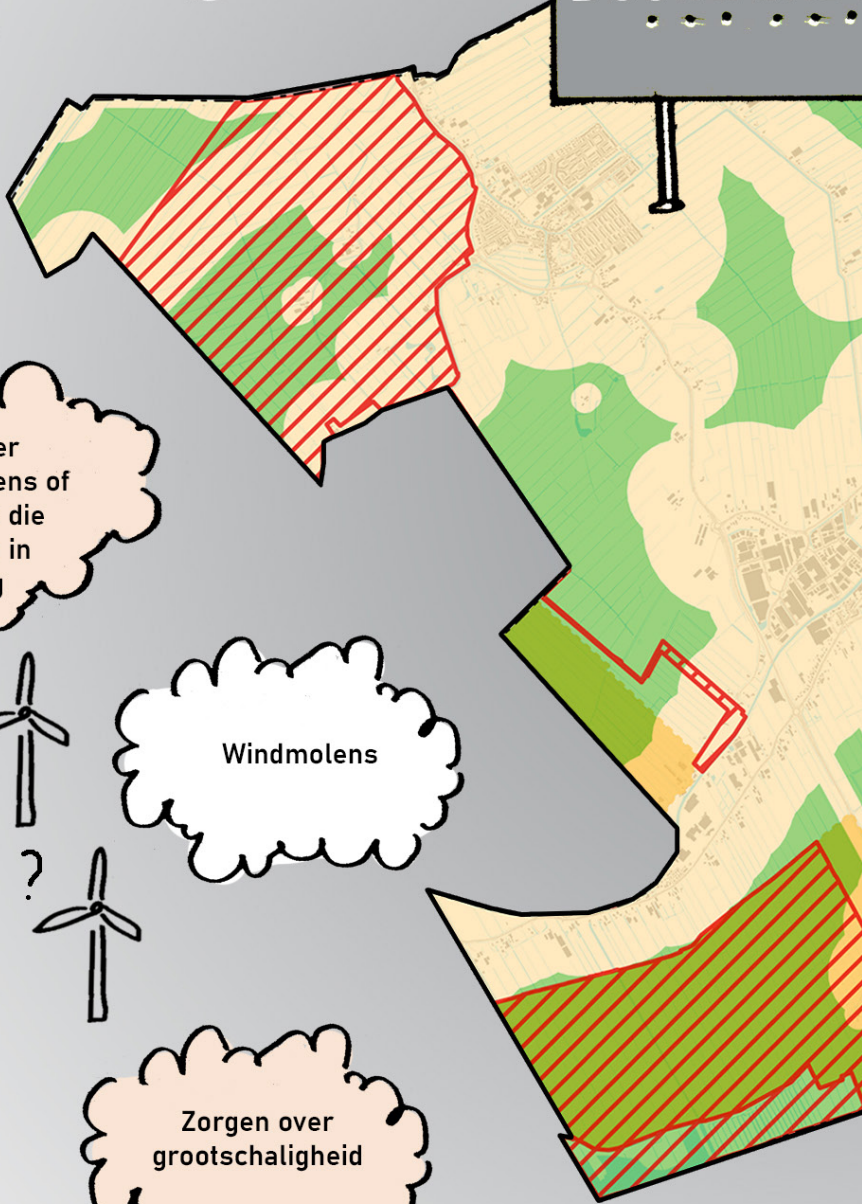

Meer laadpalen

MONTFO
DUURZAME

Daken benutten
voor zonnepanelen

Zorgen over
grote windmolens of
zonnevelden die
niet passen in
omgeving

Windmolens

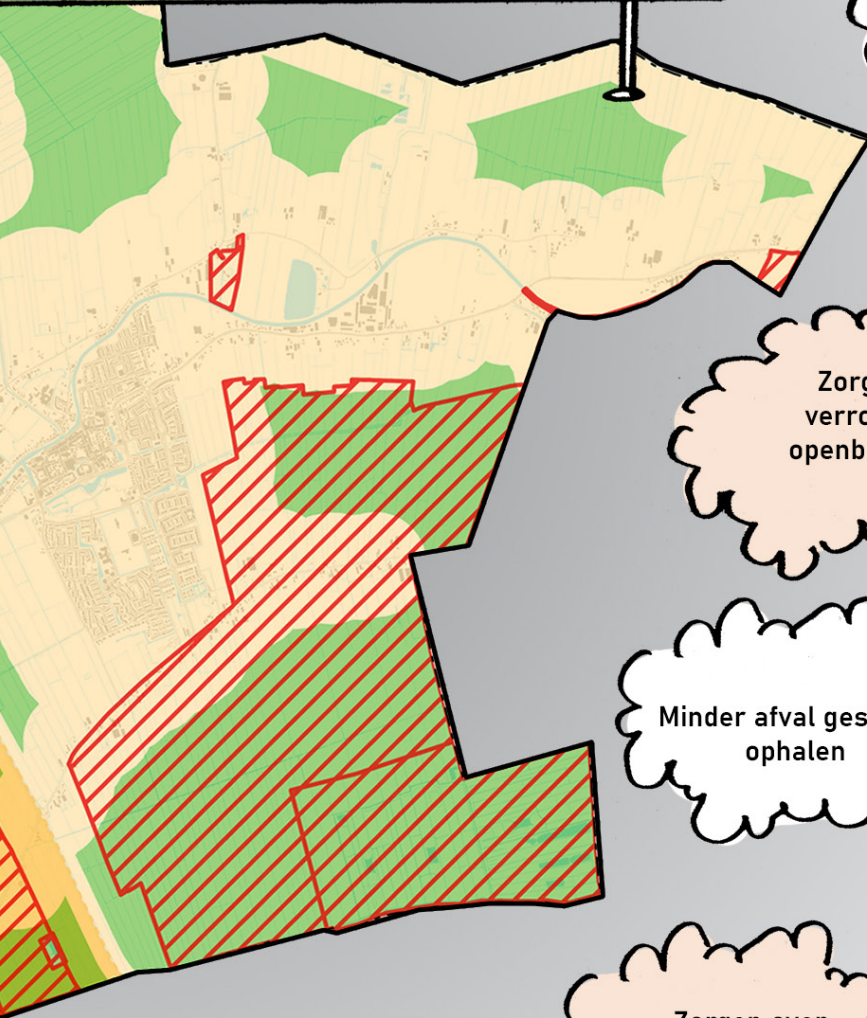
Landschapswaarden
meenemen in het zoeken
naar een plek voor duurzame
energiebronnen

Zorgen over
grootschaligheid

Meer
ledverlichting

DORTSE EN LINSCHOTENSE ENERGIE EN GRONDSTOFFEN

Zorgen over
dumpen van afval

Zorgen over
operationeel houden
milieustraat
(beperkte opening etc)

Compost
uitdelen

Illegale stort
aanpakken

Zorgen over
verrommeling
openbare ruimte

Minder afval gesplitst
ophalen

Meer recycelen

Zorgen over
meer afvalstoffen-
heffing

Circulair gebruik
materialen stimuleren

Zorgen over tekort aan seniorenwoningen

Stimuleren woningen voor 55-plussers

Bij nieuwbouw groenplan opstellen

Sportvelden behouden

Zorgen over geen plek voor starters

Sportvelden uitplaatsen

MONTFC
WONIN

Circulair bouwen

Leegstaande gebouwen transformeren tot woningen

Herontwikkeling lelijke plekken

Zorgen over opsplitsen woningen naar appartementen > tekort aan parkeerplaatsen

Autoluwe wijken

Zorgen over toename verkeer door meer woningen

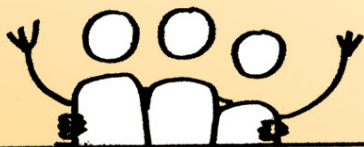

Zorgen over
verlies van
dorpse karakter

Geen woningen in
historische kernen

Meer woningen

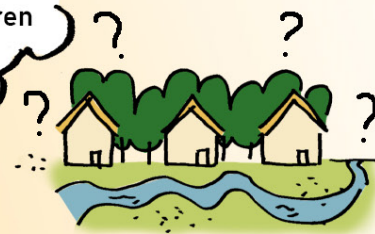

Stadsinbreiding

Zorgen over
te veel vraag
naar woningen

DORTSE EN LINSCHOTENSE BOUWOPGAVE

Buiten de rode contouren
bouwen

Zorgen over bouwen in
open groene landschap

Zorgen over
geen woningen
op juiste plekken

Hoogbouw
waar het kan

Nul op de
meter
woningen

Zorgen over geen
betaalbare,
maar duurdere
woningen

Betaalbare
woningen

Zorgen over
geen plek voor
eigen inwoners

De Vaart
in Linschoten
behouden

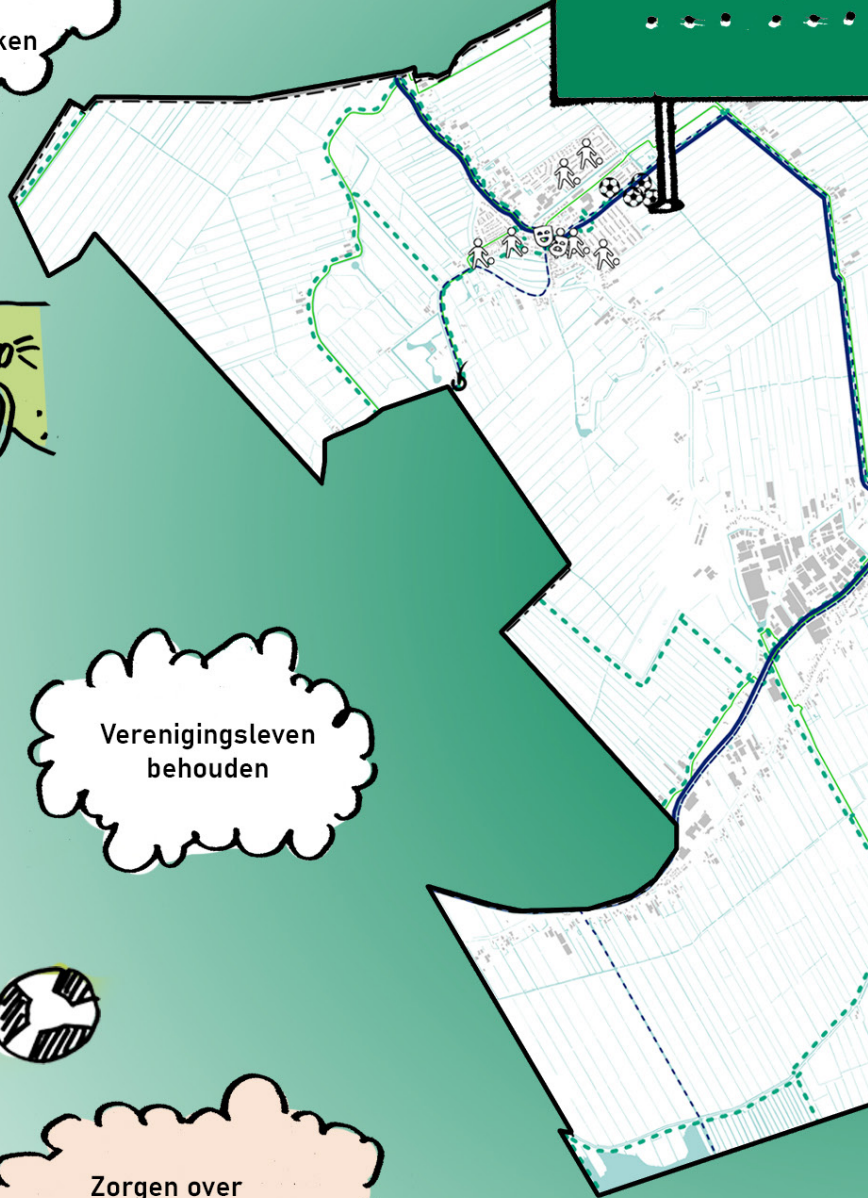
Met recreatiepaden
en -wegen
bezoekers aantrekken

Verenigingsleven
behouden

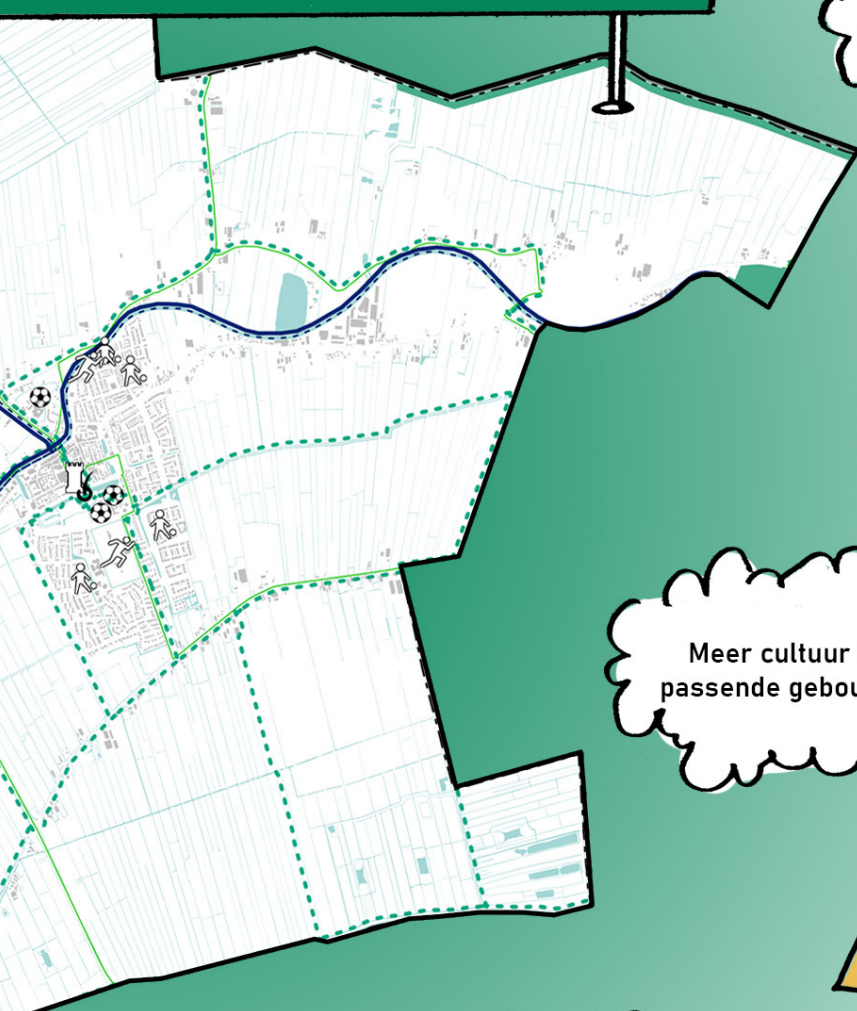
Meer sport
mogelijkheden
voor inwoners
en ook jongeren

Zorgen over
uitplaatsen sportvelden

MONTFO
SPORT, RI

DORTSE EN LINSCHOTENSE RECREATIE EN CULTUUR

Regionale
samenwerking

Zorgen over
versnippering

Stimuleren mensen
om eigen project
op te zetten

Meer cultuur in
passende gebouwen

Zorgen over
verdwijnen
voorzieningen

Langzaamverkeer
bevorderen

Meer fietsen-
stallingen

Zorgen over
toenemende druk
op de weg

Fietsinfrastructuur
verbeteren

Zorgen over
toename
verkeersovertredingen

**MONTFO
VERKEER**

OV behouden
en uitbreiden

Meer vervoer
over water

Investeren in
HOV i.p.v.
de trage bus

Zorgen over weinig
OV voor o.a.
invaliden

Inzetten op duurzame
mobiliteit

Zorgen over meer
vliegbewegingen
boven Linschoten

Geluidsvriendelijke
A12

DORTSE EN LINSCHOTENSE ER EN VERVOER

Zorgen over meer
sluipverkeer als
gevolg van
doorstroming

Doorstroming
verbeteren

Geen doorgaand
verkeer in kernen

Stad autovrij
maken

Rondweg boven
IJsselveld/Montfoort

Goede
parkeerplekken
rond de stad

Zorgen over
te weinig
parkeerplekken

Meer handhaving
t.b.v. verkeersveiligheid

Zorgen over
toename verkeers-
onveiligheid

Niet te veel
60 km/u zones

30 km/u in
hele gemeente

Zorgen over te
veel 60 km/u zones

Slimme oplossingen
zwaar vrachtverkeer

Stimuleren van
groene tuinen

Betrek
bewoners bij
groenbeheer

Zorgen over
verloedering
openbare ruimte

Zorgen over
verdwijnd groen

Meer groen
realiseren in
kernen, ook
meer bomen

Zorgen over
te weinig groen

MONTFO
OPEN

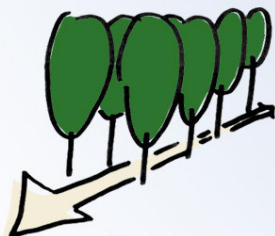
Duurzame
recreatie

Inzetten op
klimaatadaptatie

Linten groen
en vrij houden

Zorgen over
dat er niet wordt
nagedacht over
klimaatadaptatie

Zorgen over groen,
wat zicht belemmert
op de weg

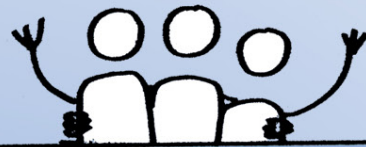
DORTSE EN LINSCHOTENSE OPENBARE RUIMTE

Initiatieven
meenemen van
bewoners

Prullenbakken
vaker legen

Zorgen over dat
groen plaats moet
maken voor bebouwing

Oude speelplaatsen
verbeteren met ook
meer groen

Grote groene
speelplaats

Meer bankjes
in de openbare
ruimte

De plaats verder
inrichten
als horeca plein

Zorgen over
dat er geen ruimte is
voor natuurvriendelijke
oevers en bermen